

HAFTALIK BİLGİLENDİRME

RAPORU

2020

12 - 18 Ekim Günleri

i

İçindekiler sayfasındaki konu başlıklarına tıklayarak istediğiniz konu hakkında bilgi alabilirsiniz.

**Medya ve Kurumsal İletişimden Sorumlu
Genel Başkan Başkanlığı**

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU
MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İçindekiler

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR	3
12-18 EKİM 2020 HAFTASI ÖZEL GÜNLER	3
ESNAFIMIZA YÖNELİK 17 MADDELİK ÇÖZÜM ÖNERİSİ	5
YÖNETİLEMEYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ	6
YILBAŞINDA 10 BİN TL’SİNİ NEYE YATIRAN NE KADAR KAZANDI? TL NE KADAR KAYBETTİ?	12
İHTİYAÇ KREDİSİ FAİZLERİ 5 AYDA YÜZDE 110 ARTTI	15
ÇALIŞMA YAŞAMINDA AYRIMCILIK VE GÜVENCESİZLİK ARTACAK	16
TL’NİN REEL DEĞERİ EYLÜLDE DİBE VURDU	17
8 AYDA 1.1 MİLYON İŞSİZ	18
SARAY REJİMİ BİR KARA DELİK	19
SARAY’A 14.8 MİLYAR TL ÖDENEK	22
SARAY PARA SAÇARKEN YOKSULA SABIR DİLEDİ	23
KAMU KAYNAKLARI ‘UÇURULMUŞ’	23
YURTTAŞ BORCA BATTI	24
YOKSULLUK SINIRI YÜZDE 14 ARTARAK 10 BİN 602 LİRA OLDU	24
VARLIK FONU’NUN KÂRI 2019’DA YÜZDE 48,3 DÜŞTÜ	25
TEPEDEN TIRNAĞA ÇÖKÜŞ	25
ŞEHİR DEĞİL RANT HASTANELERİ	26
PERSONEL LİYAKATSİZ, FATİH PROJESİ ATIL	28
ON BİNLERCE USULSÜZ YARDIM	29
ALADAĞ FACİASINDAN DERS ÇIKARMAMIŞLAR	29
ŞİRKET HATASININ FATURASI KAMUYA	30
SAYIŞTAY, AÇIKLANAN VERİLERİ TARTIŞMALI OLAN TÜİK’TE HESAP HATALARI TESPİT ETTİ	30
ENFLASYONU SABİTLEDİLER!	31
BİLGİSAYAR FİYATLARI SON BİR YILDA YÜZDE 74 ARTTI	32
RTÜK NE KANUN TANIDI NE AYM KARARI: 450 BİN LİRALIK FAZLA ÖDEME	33
MİLYONLUK CİHAZLAR ÇÜRÜMEYE BIRAKILDI	34
KONTROL SİSTEMİ ÇALIŞMIYOR YILDA 287 MİLYON TL ZARAR	34
KONKORDATO İLANLARI DEVLETİ VURDU	35
KAYMAKAM GEZDİRMEYE ARAZİ TAZMİNATI	36
KAÇAK ARAÇLARIN PARASINI KAMU ÖDEDİ	37
MAKAM OTOMOBİLLERİ	37
ESKİ BAKANLARA DEVLET KESESİNDEN MAKAM ARACI SALTANATI	38
İHALELER YEĞENE GİTTİ	39
GÖREVDEN AYRILAN YÖNETİCİLERE 1.1 MİLYON TL ÖDEMİŞLER	40
DEVLET, 3.6 MİLYAR TL’LİK CEZAYI TAHSİL ETMEMİŞ	40
19 BİN LİRALIK İŞE 17 MİLYON TL HARCAMIŞLAR	41
ASIL BAHSİ SPOR-TOTO KAZANMIŞ!	41
45 MİLYON TL’LİK ZARAR	42
ADALET BAKANLIĞI DÖKÜLÜYOR	43
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI’NDA BAĞIŞ SKANDALI	44
AFAD’TA 1.6 MİLYAR TL ZARAR	44
ZİMMETÇİYE 20 MİLYON TL	44
TİCARET BAKANLIĞI ‘AİLECEK’ DESTEKLEMİŞ	45
PAZARLIK USULÜ İLE 1,2 MİLYON TL	46
TARIM ORMAN BAKANLIĞI DENETİMDEN GEÇEMEDİ	47
MİLLETE IBAN NUMARASI BİR PERSONELE 140 BİN TL	47

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU
MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

LİYAKATSIZ MÜDÜRLER	48
KAÇAK YAPILARA GÖZ YUMULDU	48
HEM VERGİDEN HEM DENETİMDEN MUAFLAR	48
ENGELLİ RAPORU OLMAYAN 95 BİN KİŞİYE MAAŞ!	49
DTCF'DE 440 YAZMA ESER KAYIP	49
DEPREM RİSKLİ BİNALAR KYK YURDU OLARAK KULLANILMIŞ!	50
BU KEZ KÖPRÜ BORÇLU ÇIKTI	51
'SARAY REJİMİ İÇİN ÇİFTÇİLER ÖNEMSİZ'	51
ÇED SÜREÇLERİNE YAPILAN USULSÜZLÜKLER	52
MUÇEV KENDİ BELİRLEDİĞİ DEĞERLEME RAPORLARI ÜZERİNDEN İHALE ALIYOR	52
ATIK SÜREÇLERİNE DAİR EKSİKLİKLER SÜRÜYOR	53
ÇED SÜREÇLERİNDEKİ USULSÜZLÜKLER	53
İMAR BARIŞI SÜRECİNDEKİ HATA VE EKSİKLER KAMU ZARARINA YOL AÇMIŞTIR	54
KANAL PROJESİ İSTANBUL'U BİTİRİR	55
AKP PARA İÇİN GÖZÜNÜ KARADENİZ'E DİKTİ	55
KIRAZLIYAYLA'DA BİLİRKİŞİ RAPORUNA RAĞMEN YÜRÜTMİYİ DURDURMA TALEBİ REDDEDİLDİ	56
MADEN SAHALARI DENETLENMİYOR, ORMANLAR KORUNMUYOR	56
MUĞLA'DA 32 SAHA DAHA JES'E AÇILIYOR	57
TALAN PLANLARI İPTAL EDİLSİN	57
TURİSTLER SAĞLIK BAKANLIĞI'NA 51 MİLYON LİRA BORÇ BIRAKMIŞ	58
AMELİYATTA VARLAR, EK ÖDEMEDE YOKLAR	59
SAĞLIK ÇALIŞANINA YALNIZCA 7 TL EK ÖDEME	59
DİŞ HEKİMLERİ TÜKENİYOR	60
22 MİLYON TL'LİK 'DA VİNCİ ROBOTU' KAYIP!	60
EGE ÜNİVERSİTESİ HASTANESİ 269 MİLYON TL ZARAR ETTİ	63
SAĞLIĞIMIZ BUNLARA MI EMANET!	64
SAĞLIKTA 'CAİZ DEĞİL' DÖNEMİ	65
SAĞLIKTA 'KUSURLU HİZMETİN' 2 YILLIK BEDELİ 31 MİLYON TL TAZMİNAT	66
BAKANLIK, MUÇEV'İN KİRASINI HESAPLAYAMAMIŞ	66
PTT'DE TAŞERON İŞÇİLER İSYANDA	67
SAYISAL LOTO'DA ŞAİBELİ SERİ	67
80 MİLYONU NÜKLEERDEN 9 KİŞİ KORUYOR!	68
AKP'NİN TORBASINDA TARTIŞMALI PROJELERİN TAKİBİNİ ZORLAŞTIRAN DÜZENLEME VAR	69
DEVLET ALTINI HESAPLAYAMADI	69
İŞKUR BAŞVURULARI AKP İLÇE BAŞKANLARINA YÖNLENDİRDİ!	70
MADENCİLERİN EMEĞİ LÜKS ARAÇLARA GİDİYOR	70
DİYANET KUR ARTIŞINI KAÇIRMADI: 2,1 MİLYON TL KÂR	71
SAKARYA'DAN DERS ALINMADI	71
MEB'DEKİ AÇIK 2019 SAYIŞTAY RAPORUNDA	71
10 ŞEHİRDE 138 BİN ÖĞRETMENE İHTİYAÇ VAR	73
YANDAŞ REKTÖRÜN İCRAATLARI...	74
'SÖZLEŞMELİ ÖĞRETMEN'LERE İLİŞKİN SORUNLU UYGULAMALAR	75
İLK DERS: TEHLİKELİ TEMAS!	76
İSTANBUL'DA ÇOCUKLU HANELERİN YÜZDE 40,2'Sİ SABİT İNTERNETE ERİŞEMİYOR	76
CHP'Lİ BELEDİYELERE "EĞİTİM" TALİMATI	77
SADECE BİR AYDA 5'İ ÇOCUK 150 KİŞİ İŞKENCE GÖRDÜ	78

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR

*Kutlama mesajlarının dışında dini konulara girilmemeli. Röportaj ve Televizyon programlarında konu ile ilgili gelen ısrarlı sorulara, laik vurgusu ile dini konuların siyasilerin değil konu ile ilgili çalışan İlahiyat kökenli akademisyenler ile din alimlerinin vermesi gerektiğine vurgu yapılmalı. Siyasilerin din konuşmasının dini siyasete alet etmek olduğu vurgusu yapılabilir. Camiye, kışlaya ve okullara siyaset sokulmamalı.

*Ak Parti'nin kendi içerisinde yaşadığı tartışmalara girilmemeli, konu ile ilgili sorular cevaplanmamalıdır. Bu konudaki en önemli yaklaşım "Biz de izlemekteyiz, demokrasimiz açısından gözlemekteyiz." yanıtıdır.

*Türk Ordusu ve Genel Kurmay Başkanlığı ile ilgili eleştirel söylemlerde bulunulmamalı. AKP'nin millet(Milliyetçilik) ve ümmet(Din) siyaseti üzerinden rant elde etmeye çalıştığı, bu ideal doğrultusunda duyguları sömürerek oyunu arttırma çabasında olduğu doğrudan olsa söylenecek tek bir cümle dahi rakibin eline çok önemli bir fırsat verebilir.

*Türkiye'nin etnik ve mezhepsel yapılanmalarına yönelik daima birleştirici bir söylemde bulunulmalı. Söylemlerimiz Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı ortak paydasından hareket etmeli. Kurtuluş savaşındaki birliktelik ruhundan dem vurulmalı hak arayışlarımızı ve adalet söylemlerimizi belirli zümreler ve olaylar için değil kavramlar ve olgular için kullanmaya dikkat edilmeli.

*Parti'nin iç organlarında konuşulması gereken hususlar medya önünde konuşulmamalı. Ülkenin menfaati için ilkemiz daima 'Kol kırılır yen içinde kalır' olmalıdır. Parti için sorunların çözüm noktası medya ve kamuoyu değil parti içi organlardır. Parti sorunlarını kamuoyunda konuşmak 'Bunlar daha kendi sorunlarını çözemezken ülkeyi nasıl yönetecekler' algısı oluşturup, CHP'ye ve ülkenin geleceğine zarar vermektedir.

*Söylem oluştururken unutulmaması gereken yegane husus; doğru, güncel ve ilkelerini kapsar olmasıdır. Söylemlerinizi tamamen doğru olabilir fakat onun yeri, zamanı ve kime söylendiği son derece önemlidir. Püf noktası, kimin, ne zaman ve nerede söylediğidir.

*Sosyal medya hesaplarından yapılacak paylaşımlarda bireysel görüşler yerine parti politikasına uygun söylemler tercih edilmeli. Zamanlamanın önemini unutmamalıyız.

*Diğer önemli bir husus, bir şeyi sizin kaç kere söylediğiniz değil karşısındaki duyup duymadığıdır. Doğruları defalarca söylemekten çekinmeyin. Sizin tekrar dediğiniz karşısındaki ilk kez duyduğu olabilir. Tekrarın gücüne inanın.

*Eleştirel söylemlerimizi, projelerimizle desteklemeliyiz. Yanlışı gösterip, doğruyu anlatmalı, bunun adresinin de CHP iktidarı olduğu vurgusunu yapmalıyız.

*Her açıklamaya, herkese ve her soruya cevap verilmemeli. Düşük seviyeli söylemlerle ilgili sorulara muhatap almayarak cevap verilmeli. Muhatap almamak çoğu zaman en güzel cevaptır. Muhatap almadığımız ya da o seviyeye inmeyeceğimiz dile getirilmeli. Zira o tarz söylemlerde bulunan insanların amaçları bizleri o polemige sokmaktır, amaçlarına ulaştırmamak için verilecek tek cevap 'muhatap almıyoruz' olmalıdır.

12-18 EKİM 2020 HAFTASI ÖZEL GÜNLER

*13 Ekim 1923 Ankara'nın Başkent oluşu

***13 Ekim Dünya Afet Azaltma Günü** Doğal afet yoktur, doğal akış vardır. İnsanoğlu o akışa karşı durmaya kalkarsa doğa kendi dengesini bir şekilde korur. Eskilerin dediği gibi "dere yatağına ev yapma sel alır, tepeye ev yapma yel alır" Afetlerin azaltılması için imar afları yerine bilimsel imarlaşma üzerine yoğunlaşmalıdır.

***13 Ekim Dünya Konut Günü** Barınma tüm insanların en temel ihtiyaçları ve sosyal haklarından biridir. Devlet bu noktada barınma ile ilgili vatandaşlarına olanak sağlamalı ve destek olmalıdır. TOKİ son dönem yaptığı uygulamalar ile bu destekten ziyade bir şirket mantığıyla hareket etmekte, yandaş besleme kanallarından bir yenisini olarak hizmet üretmektedir.

***14 Ekim Dünya Standartlar Günü** Hayatın her alanında standartlar oluşturulmalı, bu standartlara uyum için denetimler yapılmalıdır. Standart bir yaşam ve koşullar herkes için bir insan hakkıdır.

***16 Ekim Dünya Gıda Günü** Yaşamın temel unsudur beslenme. Bugün Dünya artan nüfusu karşısında sınırlı kaynakların insanlığa eşit dağılımı hususunda çalışmalar yürütmek zorundadır. Bir yanda gelir adaletsizliği, diğer

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

yanda yoğun israfın olduğu bir dünya da insanların gıdadan mahrum olması durumu kaynak yetersizliği değil dağıtım adaletsizliğidir.

***17 Ekim Dünya Yoksullukla M¼cadele G¼n¼** Yoksulluk olanaklardan yoksunluktur. Yoksulluğun temel sebebi, gelir dağılımındaki adaletsizliklerden kaynaklanmaktadır. Başta fırsat eşitliği olmak üzere her t¼rl¼ eşitliğin sağlandığı yurttaş temelli yaklaşım yoksullukla m¼cadelenin en temel fakt¼r¼ olacaktır. Ülkemizdeki yoksulluğun sebeplerinden en önemlilerinden biride yolsuzluk olarak karşımıza çıkmaktadır. Doymayan insan yapısı yolsuzluklar ile servetine servet katarken, eşit yurttaş esaslı dağılması gereken kaynaklar sadece yandaşlara akmakta, azınlık zengin olurken, b¼y¼k çoğunluk yoksulluğa mahrum bırakılmaktadır.

ESNAFIMIZA YÖNELİK 17 MADDE LİK ÇÖZÜM ÖNERİSİ

ESNAFIMIZA YÖNELİK 17 MADDE LİK ÇÖZÜM ÖNERİSİ

- 1. Esnaf Bakanlığı** kurulmalıdır.
- 2. Sicil affı** çıkarılmalıdır.
- Esnafımızın kullandığı krediler, **faizsiz ve ödeme gücüne göre** taksitlendirilmelidir.
- Kiralarda **stopaj** kaldırılmalıdır.
- AVM'ler **haftanın bir günü** kapanmalıdır.
- Esnafın sosyal güvenlik primleri, **işyerlerinin kapalı olduğu dönemde** Hazine tarafından karşılanmalıdır.
- Esnafa salgın sürecinde **haksız-insafsız ceza** yazılmamalıdır.
- Devlet **esnafa olan borçlarını** ödemelidir.
- Hijyen koşullarının sağlanması şartıyla** kahvehanelerde oyunlara izin verilmelidir.
- Küçük esnafımızın yanında çalışanların, **kısa çalışma ödeneği ile ilgili yaşadığı sorunlar** giderilmelidir.
- Kamu kurumları, işyerleri kapalı olduğu sürece **kiracısı olan esnafımızdan** kira almamalıdır.
- Ertelenen vergi ve sigorta primleri için salgın sonrasında **yeniden yapılandırma olanağı** getirilmelidir.
- Esnafımıza yönelik **icra işlemleri** durdurulmalıdır.
- Okul kantinlerinden **bir yıl süreyle** kira alınmamalıdır.
- Servis işletmecilerinden alınan **teminat mektupları** iptal edilmelidir.
- Altı milyon sokak esnafımız **kayıt içine alınmalı ve güvenceye** kavuşturulmalıdır.
- Pandemi boyunca **zarara uğrayan esnafa kira desteği** sağlanmalıdır.

Kemal Kılıçdaroğlu

YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ

OVP'nin Dış Denge Tahminleri Şimdiden Çöktü: Dış Açıkta Riskli Büyüme

- Ticaret Bakanlığının verilerine göre bu yıl eylül ayında Türkiye'nin ithalatı geçen yılın aynı ayına göre yüzde 23,3 oranında artarak 20 milyar 892 milyon dolarla son 25 ayın en yüksek aylık ithalat rakamına ulaşılırken, ihracat ise yüzde 4,8 oranında artarak 16 milyar 13 milyon dolar oldu.
- Eylülde dış ticaret açığı ise yine geçen yıl eylül ayına göre yüzde 192,7 oranında artarak 4 milyar 879 milyon dolara kadar yükseldi. Geçen yıl yüzde 90,2 olan eylül ayı ihracatının ithalatı karşılama oranı bu yıl yüzde 76,6'ya geriledi.
- Böylece bu yılın ilk dokuz aylık döneminde Türkiye'nin ihracatı geçen yıla göre yüzde 10,9 oranında azalarak 118,4 milyar dolara gerilerken, ithalat ise yüzde 1,5 oranında artarak 156,2 milyar dolara kadar yükseldi.
- Ocak-Eylül döneminde dış ticaret açığı ise yüzde 79,6 oranında arttı ve 37,8 milyar dolara kadar çıktı. Bu dönemde ihracatın ithalatı karşılama oranı ise yüzde 86,3'ten yüzde 75,8'e indi. **Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın geçen hafta açıkladığı Orta Vadeli Programda 2020 yılının tümü için 38 milyar dolarlık dış ticaret açığı verileceği öngörülüyordu. Oysa ilk dokuz ayda bu öngörüye ulaşıldı. Açıklanan programın tahminlerinin iki gün içerisinde çökmesi, OVP'nin ne kadar ekonomik temellerden uzak ve çalakalem yazıldığını gösteriyor.** Gelişmeler bu yıl için en az 50 milyar dolarlık dış ticaret açığına işaret ediyor.
- Bu yıl turizm ve taşıma geliri çok düşük düzeyde kalan Türkiye'nin bu dış ticaret açığı dikkate alındığında yılın **ilk dokuz ayında** 31-32 milyar dolarlık bir cari işlemler açığı verdiği tahmin ediliyor.
- Geçen hafta açıklanan Orta Vadeli Programda 2020 yılının tümünde cari işlemler açığının 24,4 milyar dolar olacağı tahmin ediliyordu. Ocak-Temmuz 2020 dönemi cari işlemler açığı 21,6 milyar dolar olarak açıklanmıştı. **Dış ticaret açığının ağustosta 6,3 milyar dolar ve eylülde de 4,9 milyar olarak gerçekleştiği dikkate alınır, Berat Albayrak'ın açıkladığı iktidarın 2020 yılı cari işlemler tahmininin de ne kadar temelsiz olduğu ortaya çıkıyor. Zira cari işlemler açığının ocak-ağustos dönemi için en az 25-26 milyar dolar, ocak-eylül dönemi için de yine en az 29-30 milyar dolar olduğu anlaşılıyor.**
- **Yine OVP'de cari işlemler açığının milli gelire oranının da yüzde 3,5 olacağı tahmin edilmişti. Ocak-Eylül dönemindeki dış ticaret açığına bağlı olarak yapılan cari işlemler açığı tahminleri, bu açığın milli gelire oranının bu yıl yüzde 5'in üzerine çıkacağına işaret ediyor.**
- **Dış ticaret açığı ve dolayısıyla cari işlemler açığıyla ilgili olarak 2020 yılının şimdiden çöken tahminleri üzerine inşa edilen 2021 hedeflerinin de ne kadar gerçek dışı olduğunu gösteriyor.** OVP'de 2021 yılına Türkiye'nin 184 milyar dolar ihracat, 223,3 milyar dolar ithalat yapacağı ve 39,3 milyar dolar dış ticaret açığı vereceği hedeflenmiş. Cari işlemler açığının da 13,9 milyar dolara ineceği tahmin edilmişti.
- Bu arada ekonomi yönetimi, "TL'nin değer kaybında" olduğu gibi artan dış ticaret açığı ve dolayısıyla cari işlemler açığı sorununu da "altın ithalatını" gerekçe göstererek görmezden gelme eğilimi gösteriyorlar. Oysa altın ithalatı için de diğer malların ithalatı gibi döviz bulmak gerekiyor. Altın ithalatı eylülde altın ithalatı 3,5 milyar dolar, ocak-eylül döneminde ise 19,6 milyar dolar oldu. Altın ithalatının geçen yıla göre yüzde 132 oranında artmasında altın fiyatlarının yanı sıra, vatandaşların TL'ye güvenmeyip altın alması etkili oluyor.
- Paranın atlına yönelmesinin bir başka ekonomik sakıncası ise her ne kadar bankalar altın mevduatı açıyor olsa da vatandaşların fiziken sahip oldukları altının büyük bölümünü yastık altında saklaması nedeniyle tasarruflar da mali sistem dışına çıktığı için ülke ekonomisine hiçbir yararı olmuyor.

Merkez Bankası'nın Rezervi

- Büyüyen dış ticaret açığı ve dolayısıyla cari işlemler açığı, TL'nin değer kaybı ve yabancı sermaye çıkışının ağır baskısı altındaki döviz rezervi erimeye devam ediyor.
- Merkez Bankasının, brüt rezervi (altın + döviz) 18-25 Eylül haftasında 2,8 milyar dolar daha azalarak 25 Eylül itibarıyla 83,5 milyar dolara kadar geriledi. Net rezerv ise 1,4 milyar dolar daha azalarak 10,6 milyar dolar oldu. Swap borçlarını düştükümüzde ise net rezervin eksi -53 milyar dolara kadar düştüğü tahmin ediliyor.
- Brüt rezerv içerisindeki döviz rezervi **geçen hafta 739 milyon dolar azalarak 42,4 milyar dolara** gerilerken, altın varlıkları ise 2,1 milyar dolarlık küçülmeye 41,1 milyar dolara indi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Net Rezerv

- Merkez Bankası'nın net rezervi ise 1,4 milyar dolar azalarak 10,6 milyar dolara indi.

Not: Net rezerv hesaplamalarında bazıları, Hazine'nin Merkez Bankasındaki döviz mevduatını "yükümlülük" olarak dikkate almadıkları için net rezerv rakamını farklı, dolayısıyla daha yüksek hesaplayabiliyorlar. Bu notun esasını oluşturan tablolardaki hesaplamalarda Hazine'nin Merkez Bankasındaki döviz mevduatı da yükümlülük olarak kabul edilmektedir.

- Merkez Bankası, Katar ve Çin gibi ülkeler ile bankalarla yaptığı swap anlaşmalarından sağladığı mevduatı, aktif kısmında döviz varlığı olarak gösterdiği bilançosunun pasifinde ise TL mevduat yükümlülüğü olarak kaydediyor. Yurt içi bankalarla yaptığı döviz ve altın swap anlaşmalarından kaynaklanan yükümlülüğünü de bilanço yerine nazım hesaplarında izlediği için, swapla sağladığı döviz ve altın, döviz (dış) yükümlülüğü olarak kaydedilmiyor. Dolayısıyla da ("*dış varlıklar- dış yükümlülükler =Net rezerv*" olarak hesaplanan) net döviz rezervi swap anlaşmaları kadar, olduğundan yüksek gözüküyor.

- Merkez Bankası'nın Katar ve Çin Merkez Bankaları ile diğer bankalarla yaptığı swap anlaşmalarından doğan yükümlülüğü ağustos ayı sonu itibarıyla (altın swapları da dahil) 64 milyar dolar olarak açıklandı. Dolayısıyla bu rakam dikkate alınıp hesaplama yapıldığında net rezerveksiye (- 53,4 milyar dolara) düşüyor. Diğer bir ifadeyle Merkez Bankasının döviz ve altın borçları, döviz ve altın varlıklarının 53,4 milyar dolar üzerinde bulunuyor.

Rezervin Dış Borcu Karşılama Oranı Azalıyor

- Merkez Bankasının brüt rezervinin (döviz + altın) kısa vadeli dış borçları ve gelecek 12 ayda vadesi dolacak dış borcu karşılama oranı ise küçülmeye devam ediyor.

- Geçen yılın sonunda yüzde 85,8 olan brüt rezervin kısa vadeli dış borçları karşılama oranı geçen hafta yüzde 65,1'e kadar geriledi. Brüt rezervin vadesine bir yıldan daha az kalmış dış borç miktarını karşılama oranı da yüzde 62,8'den yüzde 47,3'e kadar indi.

Dış Borç Stoku 422 Milyar Dolar

- Türkiye'nin dış borç stoku (kamu ve özel sektör toplamı) bu yıl haziran ayında 421,8 milyar dolar olarak gerçekleşti. Dış borç stokunda yılın ilk altı aylık döneminde 12,4 milyar dolarlık bir azalma yaşandı.

- Bu azalmaya rağmen Türkiye'nin dış borcunun milli gelirine oranı yüzde 56,8 olarak gerçekleşti. En önemli dış borçluluk göstergelerinden biri olan dış borcun milli gelire oranı 2002 yılındaki yüzde 54,4 oranının üzerinde seyrediyor. Dış borcun milli gelire oranı yüzde 50'nin üzerinde bulunması çok borçluluk göstergelerinden biri olarak kabul ediliyor.

- Ocak- haziran döneminde kamu sektörünün dış borcu 6,3 milyar dolar artarak milyar dolardan 163,3 milyar dolara yükselirken, Merkez Bankası'nın dış borcu ise 11,2 milyar dolarlık büyümeyle 8,4 milyardan 19,6 milyar dolara kadar çıktı.

- Kamu sektörü ve Merkez Bankasının dış borcunda toplamda 17,5 milyar dolarlık bir artış yaşanan bu dönemde özel sektörün borcu ise 29,9 milyar dolar azaldı. Özel sektörün dış borcunun 238,9 milyar dolara gerilediği bu dönemde artan ekonomik riskler yüzünden özel sektör yeni dış borç bulamayıp net borç ödeyicisi konumuna gelirken, ülkenin döviz ihtiyacının ise kısmen kamu sektörünün borçlanmasıyla karşılanmaya çalışıldığı gözleniyor,

- Dış borç stokunun 298,2 milyar dolarlık kısmının kamu ve özel sektör tarafından orta ve uzun vadeli olarak alınan kredilerden, 123,7 milyar doları ise kısa vadeli borçlardan oluştuğu gözleniyor. Ocak-haziran döneminde kısa vadeli dış borçlar 417 milyon dolar artarken, orta ve uzun vadeli borçlarda ise 12,8 milyar dolarlık azalma yaşandı.

- Dış borçlanma açısından önemli bir risk oluşturan kısa vadeli dış borçların dış borç stoku içerisindeki payı da yüzde 29,3'e kadar çıktı. Bu oran 2002 yılında sadece yüzde 12,7 düzeyinde bulunuyordu.

Sıcak Para 57,8 Milyar Dolara Kadar İndi

- Yabancı yatırımcıların Türkiye'de Borsa İstanbul'da işlem gören hisse senetlerinde, Devlet ve özel sektör iç borçlanma kağıtlarında ve bankalarda TL ve döviz mevduatı olarak tuttıkları portföyleri (sıcak para) 25 Eylül itibarıyla 57,8 milyar dolara kadar geriledi.

- Türkiye'deki rejim değişikliğiyle ortaya çıkan siyasi ve ekonomik sorunların yarattığı güvensizlik, Merkez Bankasının bağımsızlığını kaybetmesi, uygulanan yanlış para ve kur politikaları nedeniyle dış finansman riskinin

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

artması yüzünden yabancılar, 2018 yılının ikinci yarısından itibaren Türkiye'deki yatırımlarını azaltma eğilimine girmişlerdi.

- Türkiye'deki portföy yatırımlarını 2018 yılında net 2,2 milyar dolar, 2019 yılında net 3,3 milyar dolar azaltan yabancı yatırımcılar, hisse senedi ve iç borçlanma kağıtları portföylerini bu yıl Ocak-Eylül döneminde ise net 13,5 milyar dolar azalttılar. *(Yabancı yatırımcı çıkışına ilişkin bu tutar ödemeler dengesi istatistiklerinde ise Ocak- Temmuz 2020 dönemi için 14,1 milyar dolarla çok daha yüksek bir rakam olarak gözüküyor.)*
- Yabancıların Türkiye'deki portföylerinin toplam tutarı ise hem net çıkış hem kur artışı, hem de hisse senedi ve iç borçlanma kağıtlarının fiyatlarında yaşanan düşüşün etkisiyle 2018, 2019 ve 2020 yıllarında toplam 59,4 milyar dolar azalarak 25 Eylül 2020 itibarıyla 57,7 milyar dolara kadar düştü.
- Yabancı yatırımcıların Türkiye'de 25 Eylül itibarıyla 20,8 milyar dolarlık hisse senedi, 5,6 milyar dolarlık iç borçlanma kâğıdı ve 31,4 milyar dolarlık da mevduatı bulunuyor.

Kredi ve Mevduat Gelişmeleri: Faiz Artışına Rağmen Döviz Hesapları Çözülüyor

- Bankalardaki (bankalararası mevduat hariç) toplam mevduat, tümü de döviz mevduatlarından kaynaklanacak şekilde 34 milyar lira artarak 3 trilyon 467 milyar liraya yükseldi. Bankalar ve katılım bankalarındaki mevduatlar yılbaşından bu yana ise 900 milyar lira (yüzde 35,1 oranında) arttı. Bu artışın da önemli bir kısmı sadece döviz kurunda yaşanan artıştan kaynaklandı.

Dolarizasyon

- Bu hafta TL cinsinden mevduatlar 13,5 milyar lira azalarak 1 trilyon 576 milyar liraya gerilerken, döviz cinsinden mevduatlar ise 47,5 milyar lira artarak 1 trilyon 889 milyar liraya çıktı. Dolar cinsinden bakıldığında ise 548 milyon dolar artan döviz mevduatları **242,6 milyar dolara yükseldi**. Dolayısıyla döviz cinsinden mevduatlarda yaşanan TL cinsinden artışın büyük bölümü kur artışından kaynaklandı.
- Toplam mevduattaki dolarizasyon oranı yüzde 54,5 olarak hesaplandı. **Bankalardaki yurt içi ve yurt dışı kaynaklı (bankalararası mevduat hariç) toplam mevduatın yarısından çoğunu yabancı para cinsinden açılmış mevduatlar oluşturmaya devam etti.**
- **Dolarizasyon**; diğer bir deyimle döviz cinsinden tutulan mevduatların toplam mevduat içindeki payı, **gerçek kişilere ait (vatandaşın tasarruf mevduatı) mevduatlarda ise yüzde 58,8'e kadar yükseldi. TL'ye güvenmeyen vatandaşlar ağırlıklı olarak döviz ve altın mevduatını tercih ediyor.** Gerçek kişilerin döviz mevduatı son haftada da 146 milyon dolar daha artarak **155,4 milyar dolara yükseldi**.
- **Enflasyon beklentilerinin yükselmesi, iktidarın zorlamasıyla TL mevduata negatif reel faiz uygulanması vatandaşların tasarruflarını, dolar, Euro ve altın gibi yabancı para tasarruflara yönlendirmesine yol açıyor. Uzun bir süre faiz artırımına izin verilmeyen Merkez Bankası, geçen hafta 2 puanlık bir artırıma gitmek zorunda kaldı. Buna rağmen şimdilik başarılı olunabilmiş değil.** Merkez Bankasının faiz artırmaları ve dolayısıyla TL faizlerin yükselmesine rağmen vatandaşların döviz hesaplarında şimdilik bir çözüme gözlenmedi.

Krediler

- Bankaların verdiği krediler *(bankaların bankalara verdiği krediler hariç)* geçen hafta (22 – 29 Eylül 2020 günleri arasında) 40 milyar lira artarak 3 trilyon 565 milyar liraya yükseldi.
- Banka kredilerinde yıl başından bu yana ise 910 milyar liralık artış oldu.
- Bankaların topladığı mevduatın yüzde 35,1 oranında arttığı yıl başından bu yana, kredilerdeki genişleme ise yüzde 34,3 oldu. 2019 yılı sonunda yüzde 103,4 olan mevduatın krediye dönüşüm oranı ise yüzde 102,8'e geriledi.
- **Uluslararası derecelendirme kuruluşları ve ekonomistler iktidarın bankaları kredi vermeye zorlayarak yarattığı kredi genişlemesinin Türkiye'nin cari işlemler açığını artırarak dış finansman sorununu büyüttüğünü ileri sürüyorlar.**

Batık Krediler 151 Milyar Lira

- Zamanında ödenmediği için takibe alınan krediler ise son hafta da 134 milyon lira artarak 151 milyar lira oldu. Tahsili gecikmiş alacaklarda yıl başından bu yana ise 1,2 milyar liralık azalma yaşandı. 2019 yılı sonunda yüzde 5,7'ye kadar yükselen tahsili gecikmiş alacakların toplam kredilere oranı yüzde 4,2'ye geriledi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Ancak bu gerilemenin altında *bankaların donuk alacaklarına ilişkin 90 gün olan asgari gecikme süresinin, salgına karşı alınan önlemler kapsamında 31 Aralık 2020 tarihine kadar geçerli olmak üzere 180 güne çıkarılmış olması yatıyor. Diğer bir ifadeyle bankalar vadesi 180 günden fazla geçmemiş alacaklarını tahsili gecikmiş alacak olarak kaydetmiyor.*
- Kredi stokunda ağustos ayı ortalarına kadar yaşanan artışın daha çok küçük ve orta boy işletmelerle, tüketicilerin kullandığı kredilerden kaynaklandığı gözleniyor. Kredilerdeki bu büyüme, üretimi ve yatırıma yönelik olmadığı için ekonomide bir büyümeye yol açmıyor aksine son aylarda enflasyonda yaşanan artışın temel nedenini oluşturuyor.

Bankacılık Sektörünün Karı Yüzde 30,8 Arttı

- Birçok sektörün kötü ekonomik yönetim ve salgının etkileriyle kan ağladığı bu yılın ilk dokuz aylık döneminde, bankacılık sektörünün net karı ise geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 30,8 oranında artarak 42,9 milyar lira olarak gerçekleşti,
- Bu dönemde bankacılık sektörünün faiz gelirleri yüzde 6,6 azalarak 268,1 milyar liraya gerilerken, sektörün faiz ödemeleri ise yüzde 35,8 oranında azalarak 119,9 milyar liraya indi. İktidarın, Merkez Bankası ve BDDK aracılığıyla bankacılık sektörünü negatif reel faiz uygulamaya zorlamasından bankalar karlı çıktı. BU nedenle sektörün net faiz geliri geçen yıla göre yüzde 47,7 oranında artarak 148,3 milyar lira oldu.
- Sektör, TL'nin değer kaybı yüzünden 7,9 milyar liradan 20,7 milyar lirayı bulan kambiyo zararına rağmen brüt karını yüzde 39,1 oranında artırarak 55,2 milyar liraya çıkardı.

KOBİ'lerin Banka Borcu 846 Milyar Lira

- Yaşanan salgın sürecinden en fazla etkilenen küçük ve orta boy işletmelerin bankalara olan kredi borçları ise 25 Eylül itibarıyla 846 milyar lira olarak gerçekleşti.
- BDDK'nın verilerine göre KOBİ'lerin bankalara olan kredi borçları 18-25 Eylül haftasında 400 milyon lira azalarak 845,8 oldu.
- KOBİ kredilerinin 137.4 milyar liralık (18,1 milyar dolar) kısmı döviz kredilerinden oluşuyor.
- KOBİ kredilerinde yıl başından bu yana ise 230,4 milyar liralık (yüzde 37,4 oranında) büyüme yaşandı.
- KOBİ'lerin zamanında ödeyemediği kredi borçları 59,3 milyar lira oldu.

Vatandaşın Bankalara Borcu 806 Milyara Ulaştı

- Salgına karşı alınan önlemler kapsamında gelirin önemli bir kısmını kaybeden bu nedenle de borçlanmaları teşvik edilen vatandaşların bankalara ve finansman şirketlerine olan tüketici kredisi ve kredi kartı borçları artmaya devam etti.
- **Vatandaşın borcu** 18-25 Eylül haftasında 4,9 milyar lira artarak 806,2 milyar liraya yükseldi. Bu borcun 674,2 milyar lirası tüketici kredilerinden, 132 milyar lirası da kredi kartlarından kaynaklanıyor. Söz konusu hafta içerisinde tüketici kredileri 2,6 milyar lira kredi kartı borçları ise 2,3 milyar lira arttı.
- Tüketici kredisi ve kredi kartı borçları **yıl başından bu yana** ise 215,8 milyar lira arttı. Bu dönemde tüketici kredileri 200 milyar lira artarken, kredi kartı borçlarındaki artış ise 16,1 milyar lira oldu.
- **İktidarın, salgına karşı alınan önlemler nedeniyle işini kaybeden, işini kaybetmediği halde geliri azalan, zorunlu izne çıkarılan vatandaşlara temel ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri için bankalardan borçlanmayı adres göstermesi vatandaşların bankalara olan borcunun yılın ilk 9 ayında yüzde 36,5 oranında büyümesine yol açtı.**

Vatandaşın Bankalara Ödediği Faiz

- Vatandaşlar, bankalara olan kredi kartı ve tüketici kredisi borçları nedeniyle bu yıl ocak-ağustos döneminde bankalara toplam 52,4 milyar lira faiz ödediler.
- Vatandaşların bankalara hızla borçlandırıldığı AKP döneminde bankalara ödediği faiz toplam 576,7 milyar lirayı buldu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Kredi ve Mevduat Faiz Oranları

- 25 Eylül itibarıyla bankaların bir yıl vadeli TL cinsinden mevduata uyguladığı yıllık faiz oranı bir önceki haftaya göre 0,15 puan azalarak yüzde 10,53'e inerken, bir yıl vadeli ticari kredinin yıllık basit faizi ise 0,71 puan daha artarak yüzde 14,75'e kadar yükseldi.

Merkez Bankası Fonlama Faizi

- Politika faizini yüzde 10,25'e çıkaran Merkez Bankası'nın, bankalara çeşitli yollardan verdiği paranın ortalama faizi ise **2 Ekim itibarıyla** yüzde 11,32'ye kadar çıktı.

İç Borçlanma Kağıtlarının Faizi

- İki yıl vadeli devlet tahvili (**gösterge faiz**) 2 Ekim günü yüzde 12,97 faiz oranıyla işlem gördü. Beş yıl vadelinin faizi yüzde 12,95'e, 10 yıl vadeli tahvilin faizi ise yüzde 13,06'ya yükseldi.
- Devlet tahvili faizleri, önceki hafta sonuna göre, iki yıl vadelide (gösterge faiz) 0,02 puan, beş yıl vadelide 0,13 puan, on yıl vadelide ise 0,03 puan arttı.

Risk Primi (CDS)

- Türkiye'nin dış borçlarını geri ödeme (temerrüt) riskini gösteren CDS (*Kredi temerrüt sigortası*) ise 2 Ekim, bir önceki haftaya göre yüzde 6,9 oranında azalarak 568,37'den 5218,96'ya geriledi. Türkiye'nin CDS değeri, son bir ayda yüzde 0,01, son altı ayda yüzde 27,52 ve son bir yılda ise yüzde 48,57 oranında arttı.
- Halen sadece Venezüella, Arjantin ve Ukrayna'nın CDS'i Türkiye'den yüksek bulunuyor. Diğer ülkelerin tümünün CDS değeri Türkiye'den düşük seyrediyor. Türkiye için oldukça yüksek bir temerrüt riski, diğer bir ifadeyle borcunu ödeyememe konusunda oldukça riskli bulunuyor.

TL'nin Değeri Eriyor

- Kötü ekonomik yönetim, Türkiye'nin uluslararası itibarıyla birlikte Türk lirasının itibarını, dolayısıyla değerini eritiyor. Merkez Bankasının faiz artırımına rağmen TL'deki kan kaybı sürüyor.
- Dolar kuru (Merkez Bankasının 2 Ekim 2020 günü açıkladığı kurlar üzerinden) yıl başından bu yana yüzde 30,1, Euro kuru ise yüzde 36,2 oranında arttı. Diğer bir ifadeyle TL yılbaşından bu yana dolara karşı yüzde 23,1, Euro'ya karşı ise yüzde 26,6 oranında değer kaybetti.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Tek adam rejimiyle ilgili Anayasa değişikliğinin kabul edilmesi ve sonrasındaki gelişmelerin TL'nin değerinde yarattığı değişimler şöyle:

TL'NİN DEĞERİ (Merkez Bankası Döviz Alış Kurları)		
Tarih	1 Dolar/TL	1 Euro/TL
3 Kasım 2002 AKP'yi iktidara getiren seçim günü	1,6700	1,6612
15 Mart 2003 Tayyip Erdoğan'ın Başbakan olduğu gün	1,6391	1,7670
10 Ağustos 2014 Tayyip Erdoğan'ın Cumhurbaşkanı seçilmesi	2,1489	2,8779
16 Nisan 2017 Anayasa Referandumu	3,6801	3,9083
17 Nisan 2018 Devlet Bahçeli'nin Erken Seçim Çağrısı Yapması	4,0980	5,0747
19 Haziran 2018 Recep Tayyip Erdoğan'ın "Yetkiyi verin faizle şunla bunla nasıl uğraşılır göreceksiniz" dediği gün.	4,7545	5,4969
31 Aralık 2019 (Bu yıl başı)	5,9402	6,6502
2 Ekim 2020	7.7288	9,0598

(Not: Merkez Bankası döviz alış kurları esas alındı)

0 GÜNDEN BUGÜNE KURDA YAŞANAN ARTIŞ (%)		
Tarih	Dolar	Euro
3 Kasım 2002 AKP'yi iktidara getiren seçim günü	362,8	445,4
15 Mart 2003 Tayyip Erdoğan'ın Başbakan olduğu gün	371,5	412,7
10 Ağustos 2014 Tayyip Erdoğan'ın Cumhurbaşkanı seçilmesi	259,7	214,8
16 Nisan 2017 Anayasa Referandumu	110,0	131,8
17 Nisan 2018 Devlet Bahçeli'nin Erken Seçim Çağrısı Yapması	88,6	78,5
19 Haziran 2018 Recep Tayyip Erdoğan'ın "Yetkiyi verin faizle şunla bunla nasıl uğraşılır göreceksiniz" dediği gün.	62,6	64,8
31 Aralık 2019 (bu yıl başına göre)	30,1	36,2

0 GÜNDEN BUGÜNE TL'NİN DEĞERİNDEKİ AZALIŞ (%)		
Tarih	Dolar	Euro
3 Kasım 2002 AKP'yi iktidara getiren seçim günü	-78,4	-81,7
15 Mart 2003 Tayyip Erdoğan'ın Başbakan olduğu gün	-78,8	-80,5
10 Ağustos 2014 Tayyip Erdoğan'ın Cumhurbaşkanı seçilmesi	-72,2	-68,2
16 Nisan 2017 Anayasa Referandumu	-52,4	-56,9
17 Nisan 2018 Devlet Bahçeli'nin Erken Seçim Çağrısı Yapması	-47,0	-44,0
19 Haziran 2018 Recep Tayyip Erdoğan'ın "Yetkiyi verin faizle şunla bunla nasıl uğraşılır göreceksiniz" dediği gün.	-38,5	-39,3
31 Aralık 2019 (Bu yıl başına göre)	-23,1	-26,6

İcra Dairelerindeki Dosya Sayısı 23 Milyona Çıktı

- İcra takiplerinin Covid 19 salgını nedeniyle üç aya yakın bir süre durdurulmuş olmasına rağmen, icra dairelerinde bekleyen (UYAP üzerinden açılan dosyalar) dosya sayısı son bir yılda 1 milyon 606 bin adet artarak 2 Ekim itibariyle 22 milyon 933 bine yükseldi.

- Bu yıl 4 milyon 475 bin yeni icra dosyası gelirken, 3 milyon 642 bin dosya ise sonuçlandırıldı.

- İcra takipleri 21 Mart-21 Haziran 2020 tarihleri arasında durdurulduğu için icra dairelerine gelen dosya sayısında geçen yıla göre yüzde 36,2 oranında azalma yaşandı. Bu azalmaya rağmen derdest dosya sayısında artış sürüyor.

Ekonomiye Güvensizlik Sürüyor

- İktidar sözcüleri "ekonomiye güven arttı" diye sunmaya çalışsalar da ekonomiye olan güvensizlik devam ediyor.

- 100'ün altındayken güvensizliği, 100'ün üzerindeyken de güveni işaret eden ekonomik güven endeksi, eylülde bir önceki aya göre yüzde 3,1 oranında artarak 88,5 oldu. Endeks güven sınırınının 11,5 puan altında kalmaya devam etti.

- İktidar sözcüleri, olsa olsa “güvensizliğin azaldığına” işaret eden bu gelişmeyi “ekonomiye güven artıyor” şeklinde sunmaya çalışıyor.
- Ekonomik güven endeksini oluşturan alt endekslerden tüketici güven endeksi eylülde yüzde 3,2 oranında artarak 82’ye, reel kesim güven endeksi de yüzde 0,5 artarak 105,7’ye, hizmet sektörü güven endeksi yüzde 6,3 artarak 74,9’a çıkarken, perakende sektörü güven endeksi yüzde 1,4 azalarak 93,5’e, inşaat sektörü güven endeksi de yüzde 1,9 azalarak 83,3’e geriledi.

SGK’nın Finansman Açığı Hızla Büyüyor

- SGK’nın bu yılın ocak-temmuz dönemindeki toplam geliri yüzde 13,03 artarak 265,4 milyar lira olurken, harcamalar ise yüzde 20,6 oranında artarak 315,4 milyar liraya yükseldi.
- SGK’nın gelirlerinde giderlerine nispeten yaşanan düşük artış Kurumun, gelirlerinin büyük kısmını oluşturan prim gelirlerindeki artış hızının yüzde 6,9’da kalmasından kaynaklandı.
- Gelir ve gider dengesi bozulan SGK’nın ocak-temmuz dönemindeki finansman açığı ise yüzde 76,6 oranında artarak 50 milyar lira oldu. Kurumun bu yılın tümüne ilişkin finansman açığı tahminleri 50 milyar lira olarak açıklanmıştı. İlk yedi ayda yılın tümü için öngörülen açık rakamına ulaşılmış oldu. (Merkezi yönetim bütçe verilerine göre finansman açığı için SGK’ya ocak-ağustos döneminde aktarılan toplam tutar ise 58 milyar lirayı geçti)
- SGK’ya ocak-temmuz döneminde bütçeden açık finansmanı ve diğer faturalı ödemeler için aktarılan para ise 162,3 milyar lirayı buldu. SGK’ya bütçeden aktarılan para geçen yıla göre yüzde 40,7 oranında arttı. (Yine merkezi lönetim bütçe verilerine göre ocak-ağustos döneminde SGK’ya yapılan toplam transfer 174,9 milyar lira oldu.)
- SGK’nın gelirlerinin, giderlerine göre oldukça düşük artmasının en önemli nedenlerinden birini son bir yıllık dönemde aktif sigortalı sayısı yüzde 0,44 oranında azalarak 21milyon 630 bine gerilerken, aylık ve gelir alanların sayısının ise yüzde 2,6 oranında artarak 13 milyon 168 bine çıkması oluşturuyor.

YILBAŞINDA 10 BİN TL’SİNİ NEYE YATIRAN NE KADAR KAZANDI? TL NE KADAR KAYBETTİ?

Pandeminin etkisiyle dünya genelinde olduğu gibi Türkiye’de de piyasalarda bu yıl sert hareketler görüldü. 5 grafikte sizlere yılbaşından bu yana 10 bin TL’sini altına, dolara, euroya, borsaya ve mevduata yatıranların ne kadar para kazanabildiğini ve kaybedebildiğini gösteriyoruz.

2018 ve 2019 yılında yaşanan sert dalgalanmaların ardından 2020’nin Türkiye’de piyasalar için daha olumlu ve sakin olabileceği beklentisi vardı ancak pandemi her şeyi alt üst etti.

2020’de de TL, dolar ve euro karşısında gelişen ülkeler arasında en çok değer kaybeden para birimlerinden biri oldu. Altın ise, sadece Türkiye’de değil tüm dünyada en çok öne çıkan yatırım aracı oldu.

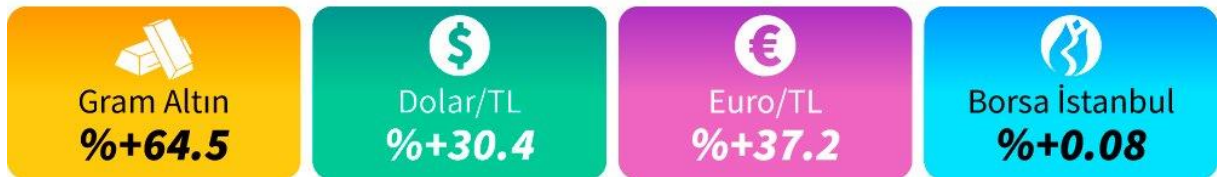
Küresel alanda riskten kaçış eğilimi ve ABD başta olmak üzere merkez bankalarının faizleri tarihi düşük seviyelere çekip piyasalara bol para sunması, altın gibi güvenli limanlara yönelimi artırdı.

En Çok Altın Kazandı

Yılbaşında 1517 dolar olan uluslararası spot piyasada altının ons fiyatı, bugün 1910 dolar seviyesinde. Üstüne, dolar/TL kurundaki artış da eklenince, altın bu yıl Türkiye’de en çok kazandıran yatırım aracı oldu.

Sene başında 290 TL olan gram altın fiyatı, bugün 477 TL seviyesinde, yani yüzde 64,5 oranında artıda.

Piyasada Bu Yıl Ne Oldu?

31 Aralık 2019’da 10 bin TL’si ile altın alan bir yatırımcı, bugün itibarıyla 6450 TL kazandı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Türkiye’de geleneksel olarak en çok tercih edilen yatırım aracı olan altına talep, TL’de son yıllarda artan değer kaybı ve pandeminin de etkisiyle bu yıl patlamış durumda. Bu nedenle hem altın ithalatı hem de Darphane’nin altın üretimi rekor seviyelerde seyrediyor.

Dolar ve Euro Bu Yıl Da Kazandı

Vatandaşın ekonominin gidişatını değerlendirirken bir tür barometre olarak gördüğü dolar/TL’de yıl başından bu yana artış oranı yüzde 30,4. Merkez Bankası (TCMB) rezervlerinden son 2 yılda yaklaşık 120 milyar dolarlık kaynak kullanılarak kur tutulmaya çalışılsa da TL bu yıl da gelişen ülke para birimleri arasında dolara karşı değer kaybında ikinci sıraya yerleşmiş durumda.

2020’ye 5,94 ile giren dolar/TL kuru, bugün 7,75 seviyelerinde. Kur geçen hafta 7,85 ile rekor seviyeyi görmüştü. Yıl başında 6,66 olan euro/TL ise bugün 9,14 seviyesinde.

Yılbaşında 10 bin TL’si ile dolar alan bir yatırımcı, bugün 3040 TL kazandı. Aynı miktar ile euro alanın kazancı ise 3720 TL.

Borsa Başladığı Nuktada

Borsa İstanbul'a bu yıl rekor bireysel yatırımcı ilgisi oldu. Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK) verilerine göre, Borsa İstanbul'da 2019 yılının tamamında 24 bin artan yatırımcı sayısı, 2020'nin 1 Ocak-5 Ekim döneminde 579 bin artarak 1 milyon 782 bin 533'e yükseldi.

Ancak Borsa İstanbul'da BİST 100 endeksi, yılbaşımda bulunduğu nokta (1159 puan) ile bugün (1160 puan) hemen hemen aynı seviyede bulunuyor. Ocak-eylül dönemi tüketici enflasyonunun yüzde 8,33 olduğu düşünülürse, BİST 100 endeksi reel olarak, yani enflasyondan arındırılmış haliyle, yatırımcısına kaybettirmiş durumda.

Tabii bu durum genel endeks açısından değerli. Hisse bazında sert dalgalanmalar, büyük kayıp ve kazançlar mümkün.

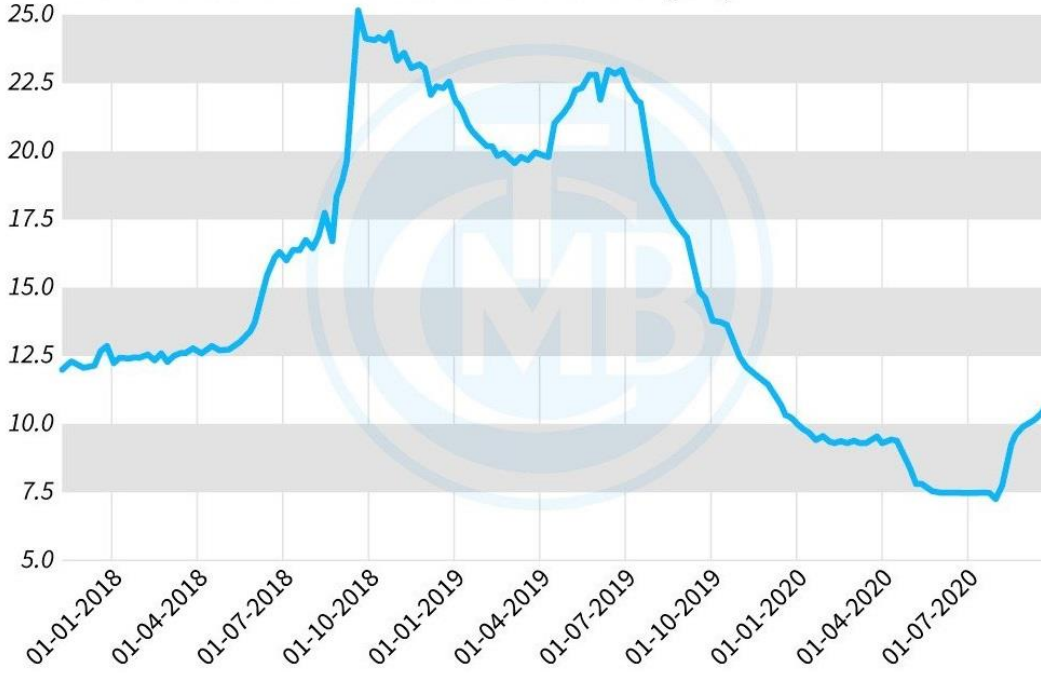

Mevduata Yatıran Da Reelde Kaybetti

Uzmanlar, TL'den dövize kaçışın temel gerekçelerinden biri olarak TL mevduata verilen faizin enflasyona kıyasla düşüklüğüne işaret ediyor. Nitekim, TCMB verilerine göre yılbaşımda ortalama mevduat faizi yüzde 10,1 seviyelerinde idi.

Yılbaşımda 10 bin TL'sini mevduata yatıran bir yatırımcı, bugün yaklaşık 770 TL artıda. Ancak yıllık enflasyonun yüzde 11,75 seviyesinde olduğu düşünöldüğünde ve faiz gelirinden kesilen stopaj da eklendiğinde mevduat yatırımcısı reelde ekside.

Ortalama Mevduat Faizi (%)

Kaynak: TCMB

Yıl içinde temmuz sonunda yüzde 7,34'e kadar düşen mevduat faizi, TCMB'nin dövize kaçışın önüne geçmek için faizleri yükseltmeye başlamasıyla geçen hafta yüzde 10,68'e kadar yükseldi.

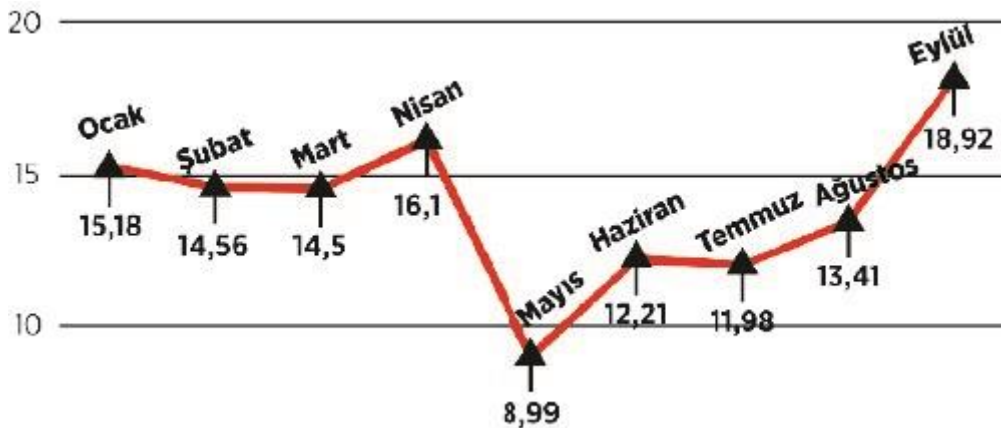
İHTİYAÇ KREDİSİ FAİZLERİ 5 AYDA YÜZDE 110 ARTTI

Yurttaş salgın döneminde yaşadığı krizden çıkmak için kredilere yöneldi. Ancak ihtiyaç kredisi faizleri son 5 ayda yüzde 110 arttı

Salgın nedeniyle gelir kaybına uğrayan yurttaş kredilere akın etti. İhtiyaç kredisindeki faizler ise son 5 ayda yüzde 110 arttı. Konut, taşıt ve ihtiyaç kredilerinin toplamı olan tüketici kredisi faizleri de geçen yılın eylül ayının üstüne çıktı.

Geçen yılın eylül ayında 421,7 milyar lira olan toplam tüketici kredisi miktarı bu yıl yüzde 57,2 artarak 662,7 milyar liraya ulaştı. Nisan ayında yüzde 8,45 seviyesine kadar düşen tüketici kredisi faizleri eylül ayının son haftası itibariyle yüzde 17,84'e kadar çıktı.

Normalleşmenin başladığı haziranda 544,6 milyar lira olan tüketici kredisi hacmi faizlerdeki artışa rağmen ağustos sonuna kadar 2 aylık sürede yüzde 16 artış göstermişti. Salgın nedeniyle geliri azalan yurttaş kredilere yönelmişti. Ancak son iki ayda tüketici kredilerine olan talep ivme kaybetti. Tüketici kredilerindeki faiz artış ise geçen yılın geçen yılın eylül ayının da üstüne çıktı. 2019 eylülün son haftası yüzde 17,41 olan faizler bu yılın aynı dönemde yüzde 17,84'e çıktı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İhtiyaç kredisi hacminde mayıs ayından bu yana yüzde 25,6'lık bir artış meydana geldi. Aynı dönemde ihtiyaç kredisi faiz oranları da yüzde 110 arttı. Mayıs ayında yüzde 8,99 olan faiz oranı eylül sonunda yüzde 18,92'ye çıktı.

Mayıs ayında 527,4 milyar lira olan ihtiyaç kredisi miktarı 5 ayda yüzde 25,6 artarak 662,8 milyar liraya ulaştı.

ÇALIŞMA YAŞAMINDA AYRIMCILIK VE GÜVENCESİZLİK ARTACAK

Yeni OVP'ye Özalsız bir Özal, IMF'siz bir IMF programı da demek mümkün. Yeni OVP, ücretleri baskılamayı amaçlıyor. Bunu yaparken de Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) önerisini bire bir esas alıyor

2021-2023 dönemini kapsayan Orta Vadeli Program (OVP) 29 Eylül 2020'de Resmî Gazete'de yayımlandı. OVP, 2018 krizinin ardından başlayan bir uygulamayla medyatik ve iddialı bir adla Yeni Ekonomi Programı (YEP) olarak kamuoyuna sunuluyor. Yasal dayanağı olmayan bu isim değişikliğinin bir halkla ilişkiler (PR) çalışması olduğu anlaşılıyor.

OVP mühim! Çünkü bütçe hazırlama süreci OVP ile başlıyor. OVP makro politikaları, ilkeleri, hedefleri ve gösterge niteliğindeki temel ekonomik büyüklükleri kapsıyor. OVP üç yıllık makro ekonomik hedefleri ortaya koyuyor. Öte yandan OVP ekonominin geneli olduğu kadar çalışma yaşamı ve istihdam açısından da önem taşıyor. O yüzden dolar kuruna bakmasak da OVP'ye bakmakta yarar var!

OVP, "Yeni dengelenme, yeni normal, yeni ekonomi" alt başlığını taşıyor; ancak bunun bir söylemden ibaret olduğu anlaşılıyor. Program özellikle çalışma hayatı ve istihdam konusunda eski hedeflere yer vermeye devam ediyor. Bu haliyle OVP, daha önceki plan ve programlarda yer alan ve çalışanlar açısından hak kayıplarına yol açacak hedefleri tekrar ediyor. Program Özal'dan beri duymaya alışık olduğumuz ve işveren örgütleri tarafından ısrarla savunulan çalışma yaşamının esnekleştirilmesi hedefini koruyor. Eski tas eski hamam! Yeni OVP'ye Özalsız bir Özal, IMF'siz bir IMF programı da demek mümkün.

IMF'siz IMF Programı

Yeni OVP, ücretleri baskılamayı amaçlıyor. Bunu yaparken de Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) önerisini bire bir esas alıyor. IMF heyetinin Eylül 2019'da Türkiye temaları sonucu hazırladığı 23 Eylül 2019 tarihli değerlendirmede ücretlerle ilgili ne deniyor, bakalım:

- ◆ Ücret artışlarında geriye dönük enflasyon uygulanmasından vazgeçilsin (paragraf 12).
- ◆ Kamunun yönlendirdiği ücretlerde geriye dönük enflasyona göre artıştan vazgeçilerek, asgari ücret hedeflenen enflasyon ile paralel hale getirilerek işgücü piyasası esnekliği artırılabilir (paragraf 18).

Şimdi de OVP'ye veya YEP'e bakalım. OVP ne diyor:

- ◆ Kamunun yönlendirdiği bazı fiyat ve ücretlerde geçmiş enflasyon yerine YEP enflasyon hedeflerine göre ayarlamalar yapılacak, böylece enflasyonda atalet etkisi sınırlandırılacaktır.
- ◆ IMF ve YEP, ücret artışları ile ilgili neredeyse aynı şeyi söylüyor. Bu IMF'siz IMF programı değilse nedir?

Hedef Enflasyon Aldatmacası

Şimdi de yeni OVP'nin 2021 ve 2022 enflasyon hedefine bakalım. Enflasyonun 2021'de yüzde 8, 2022'de ise yüzde 6 olması hedeflenmiş. Diğer bir ifadeyle hükümet yaşanan enflasyona göre değil, kendi ilan ettiği enflasyona göre ücret artışlarını gündeme getirecek. Bunun anlamı şu: Asgari ücret başta olmak üzere kamu toplu iş sözleşmeleri ve emekli aylıklarında hedef enflasyona göre hareket etmeye çalışacak. Kamu ücret düzeyinde belirleyici olduğu için bu eğilim özel sektöre de yansıtılacak.

Hedef enflasyona göre ücret zammı çifte yoksullaşma getirir. Yaşanan enflasyonun ücretlere yansımaları engellenir. Öte yandan hedefler tutmadığı için ücretliler bir kez daha ezilmiş olur. Dahası hedef enflasyona göre ücret zammı ekonomik büyümeden pay içermez. Oysa OVP 2021'de 5,8 büyüme öngörüyor. OVP hedef enflasyona göre ücret artışı derken, hedef büyümesi ücretlere eklemiyor. Ne ala! Benim tespit ettiğim enflasyona göre zam; ama benim belirlediğim büyüme hedefi hariç!

Oysa ücretlerdeki artış en az yaşanan enflasyon ve büyüme hedefi toplamı kadar olmalıdır. Aksi halde bunun açık adı yoksullaşmadır. OVP, büyümeden işçiye pay öngörmezken çalışanı enflasyona karşı bile korumuyor. Ücretlerde IMF politikaları asgari ücret ve yeni toplu iş sözleşmelerinde gündeme gelecek.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Çalışma Yaşamında Ayrımcılık ve Kurlsızlık Artar

OVP'nin "İstihdam ile İlgili Politika ve Tedbirler" başlığı işçiler için ve özellikle genç ve 50 yaş üstü işçiler için ciddi tehlikeler arz ediyor. OVP'nin burada yer alan hedefleri ise gerek IMF gerekse sermaye örgütlerinin taleplerini yansıtıyor. Salgına karşı koruma ve güvence değil ama "salgından fırsat yaratmak" yaklaşımını benimseyen program, işverenler için yeni fırsatlar öngörüyor. Çalışma yaşamında ayrımcılığı ve güvencesizliği derinleştirecek bu öneriler nedir, ne anlama geliyor?

Yeni bir paket geliyor! OVP (YEP) hedeflerine göre kısmi süreli çalışmayı teşvik edici ve işgücü piyasasına ilişkin yapısal düzenlemeleri de içeren "İstihdam Kalkanı Paketi" hayata geçirilecek. "İşgücü piyasasına ilişkin yapısal düzenlemeler" örtük bir koddur. Bu kodun anlamı çalışma yaşamını daha esnek ve kurlsız hale getirmektir.

OVP, 25 yaş altı gençler ile 50 yaşın üstünde olan çalışanların istihdam edilebilirliklerini kolaylaştırmak için daha esnek çalışma koşulları yaratılmasını hedefliyor. Buradaki kod ise "istihdam edilebilirlik" şeklinde karşımıza çıkıyor. 25 yaş altı ve 50 yaş üstü çalışanlar için yaratılacak esnek koşullar ile bu çalışanların işverenlere maliyeti düşürülecek.

OVP'ye göre 50 yaş üstü tam zamanlı çalışanların kısmi zamanlı çalışmaya geçişi teşvik edilecekmiş. Ayrıntı yok; ancak sızan bilgiler bunun emeklilik, kıdem tazminatı ve iş güvencesi haklarına ciddi zarar vereceği yönünde. 50 yaş üstünün kısmi zamanlı çalıştırılması ücret ve emeklilik haklarında kayıplara yol açacak. Kısmi zamanlı değil de belirli süreli çalıştırma halinde ise kıdem, ihbar tazminatları ve iş güvencesi yok olacak.

OVP "10 günden az çalışan 25 yaş altı gençlerin daha kolay istihdam edilmesine imkân sağlayacak düzenleme ile işverenlerin gençleri tercih etmesi desteklenecek" diyor. Buradaki kodu çözelim. Basına yansıyan iddialara göre kısmi süreli çalışan gençlerin uzun vadeli sigorta primleri yatırılmayacak, sadece hastalık ve iş kazası ve meslek hastalığı primleri yatırılacak. Böylece işverenlere büyük bir destek sağlanmış olacak. Bu uygulama sonucunda gençlerin kıdem tazminatı ve emeklilik hakları büyük darbe alacak.

OVP'deki esneklik ve kurlsızlık hedefleri bununla da bitmiyor. OVP yer alan şemsiye bir hedef çok daha geniş esneklik uygulamalarına imkân veriyor: "Mevzuatta tanımlanan ancak uygulama alanı bulamayan esnek çalışma biçimlerinin uygulanabilirliğini artırmaya yönelik ikincil mevzuat çalışmaları tamamlanacaktır." Bu ne anlama geliyor? Deniyor ki mevzuatta yer alan belirli süreli çalışma, deneme süreli çalışma, uzaktan çalışma, telafi çalışması, denkleştirme, ödünç (kiralık) işçilik gibi uygulamalarda değişiklik yapılarak çalışanların güvenceleri azaltılabilir.

Kıdem, İş Güvencesi ve Emeklilik Hakları Tehlikede

OVP'de yer alan bu düzenlemeler çalışma yaşamında ayrımcılığı ve güvencesizliği artıracak niteliktedir. OVP'de kıdem tazminatına dönük açık bir düzenleme yer almasa da bu yanıltıcıdır. Öngörülen hedefler yoluyla kıdem ve ihbar tazimatları ile emeklilik ve iş güvencesi hakları ağır darbe alacaktır.

Bu kez sadece kıdem tazminatı değil, kıdem tazminatı ile birlikte emeklilik ve iş güvencesi hakları da tehdit altındadır.

OVP genç ve yaşlı çalışanların haklarını budamayı hedefliyor. Oysa genç ve yaşlı çalışanların özel olarak korunması, sosyal politikanın ve iş hukukunun temel ilkelerinden biridir. İşgücü piyasalarında daha fazla ayrımcılığa maruz kalma riski taşıdıkları için genç ve yaşlıların özel olarak korunmaları (pozitif ayrımcılık) öngörülmüştür. OVP ise tersine genç ve yaşlı çalışanlara dönük negatif düzenlemeler içeriyor.

Bu yaklaşım Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırı olduğu kadar genç ve yaşlıların özel olarak korunmasını içeren sosyal hukuk devleti ilkesine de aykırıdır. Gençler ve yaşlılar sırf yaşları nedeniyle çalışma ilişkilerinde daha elverişsiz şekilde çalışmaya zorlanamazlar. Yasa koyucu ve idare bu yönde bir düzenleme yapamaz.

Son olarak genç ve yaşlı işçilere dönük bu tehlikeler karşısında orta yaşlı çalışanlara bir uyarı yapmakta yarar var. Bu hedefler sizin geleceğinizi de tehdit ediyor. Yarın yaşlandığınızda bu koşullarda siz çalışacaksınız, çocuklarınız bu koşullarda çalışacak. Dahası "kötü para iyi parayı kovar" kuralında olduğu gibi kötü kural iyi kuralı kovar. Yarın bu uygulamalar herkesi kapsar hale gelir. O yüzden sakın "Bunlar gençleri ve yaşlıları ilgilendiriyor, ben orta yaşlıyım, bana dokunmuyor" demeyin!

TL'NİN REEL DEĞERİ EYLÜLDE DİBE VURDU

Yıla 5,94 seviyelerinden başlayan dolar/TL, eylül sonunda 7,85 ile rekor seviyeye yükselirken, TL'nin satın alma gücünün göstergelerinden 'reel efektif döviz kuru' da verinin tutulduğu Ocak 1994'ten bu yana en düşük seviyeye geriledi.

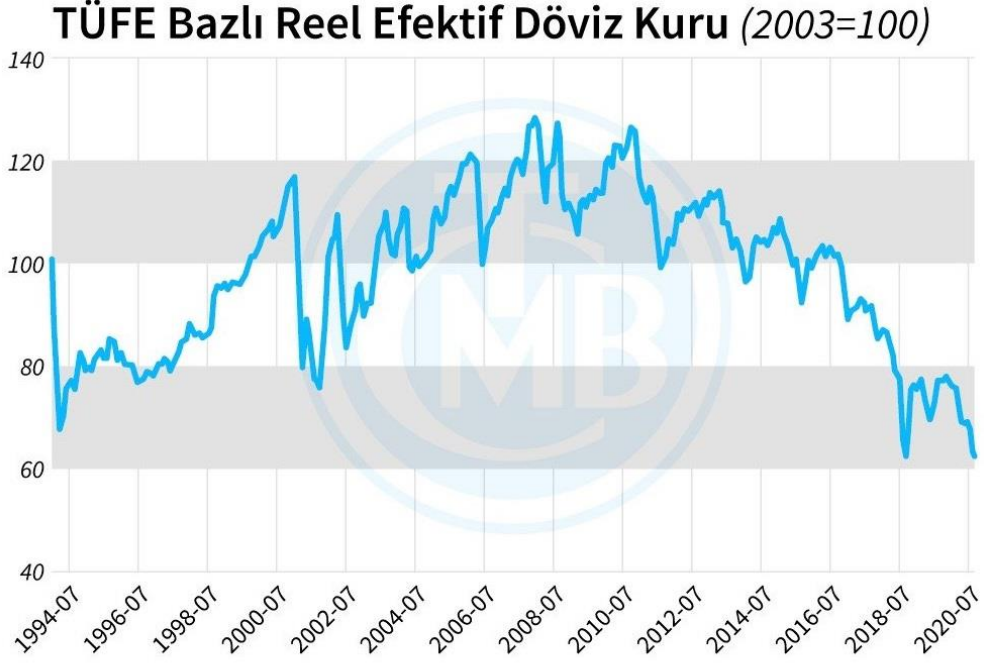
HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Merkez Bankası (TCMB) bugün eylül ayı 'reel efektif döviz kuru' verilerini açıkladı.

Türk lirasının satın alma gücünü ima eden reel efektif döviz kuru endeksi 62,21 değeriyle hesaplandığı Ocak 1994 tarihinden bu yana en düşük düzeyine indi.

Nisan 1994 krizinde 67,23 ve 2001 krizinde 75,01 seviyelerine kadar düşen endeks, Eylül 2018'de 62,56 ile rekor düşük düzeye gerilemişti. Böylece Eylül 2020'de, Eylül 2018 seviyesi de aşağı yönlü aşılmış oldu.

2020'nin Ocak-Eylül döneminde ihracat, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 10,9 gerilerken ithalat yüzde 1,5 artınca dış ticaret açığı 37,9 milyar dolara fırladı. Turizm gelirleri de pandemi nedeniyle dibe vurup, yabancı sıcak para da ülkeden çıkışı hızlandırınca, TL tarihin en düşük seviyelerine gerilemiş oldu.

Kaynak: **TCMB**

Reel Efektif Döviz Kuru Nedir?

Nominal döviz kurlarının ülkeler arası nisbi fiyat farklarını göstermemesi nedeniyle, Reel Efektif Döviz Kuru, Türk Lirası (TL)'nin reel düzeyinin göstergesi olarak hesaplanıyor.

Nominal efektif döviz kuru (NEK), Türkiye'nin dış ticaretinde önemli paya sahip ülkelerin para birimlerinden oluşan sepete göre, TL'nin ağırlıklı ortalama değerini ifade ediyor. Ağırlıklar ikili ticaret akımları kullanılarak belirleniyor.

Reel efektif döviz kuru (REK) ise NEK'teki nispi fiyat etkileri arındırılarak elde ediliyor. TCMB tarafından hesaplanan reel efektif döviz kuru endeksleri, ülkemiz fiyat düzeyinin dış ticaret yaptığımız ülkelerin fiyat düzeylerine oranının ağırlıklı geometrik ortalaması alınarak hesaplanıyor.

TL'deki değer kaybı, yurttaşların ellerindeki TL'yi satıp döviz ve altına yönelmelerine neden oluyor.

8 AYDA 1.1 MİLYON İŞSİZ

İşe yerleştirilen kişi sayısı eylülde yüzde 50.1 azalarak 91 bin 130'a indi.

Türkiye İş Kurumu'nun (İŞKUR) 2020 Eylül ayına ilişkin "Aylık İstatistik Bülteni", istihdam sorununun ağırlaştığını ortaya koydu.

İŞKUR'a göre, işsizlik ödeneği almak için ilk 8 ayda başvuran işsiz sayısı 1 milyon 138 bin 725 kişiye ulaştı. Bu kişilerin 391 bin 977'si sık sık eleştirilen ağır çalışma günü ve prim şartlarını karşılayarak ödenek almaya hak kazandı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Sadece ağustos ayında ise 72 bin 422 kişi başvururken, bu kişilerin ancak 25 bin 3'ü ödenek alabildi. Ayrıca salgın nedeniyle 17 Nisan'dan bu yana işçi çıkarma yasağına rağmen, mart sonuna göre başvuran işsiz sayısı 636 bin 529, ödenek alanlar 152 bin 242 kişi çoğaldı.

Sert Düştü

İşverenlerin eleman talebini gösteren "açık iş" sayısı, eylülde geçen yılın aynı ayına kıyasla yüzde 36.2 azalarak 120 bin 281'e düştü. Azalış oranı ağustos ayında yüzde 31.2 idi. İlk 9 aydaki açık iş sayısı ise geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 33.1 azalarak 1 milyon 85 bin 655'e indi.

Buna paralel olarak işe yerleştirilen kişi sayısı eylülde yüzde 50.1 azalarak 91 bin 130'a düştü. Aylık azalış oranı ağustosta yüzde 27.6 idi. Açık iş ilk 9 ayda da yüzde 44.5 azalarak 627 bin 78 kişiye geriledi.

SARAY REJİMİ BİR KARA DELİK

Ermenistan hükümeti, uluslararası hukuku bir kez daha yok sayarak, Azerbaycan'ın ikinci büyük kenti Gence'de, sivil yerleşim yerlerine saldırdı. Bu insanlık dışı saldırıda, kardeşlerimiz hayatını kaybetti. Çok sayıda kardeşimiz de yaralandı. Masum insanlara yönelik bu alçak saldırıları, Cumhuriyet Halk Partisi olarak, asla kabul etmiyoruz. Sivillere yönelik bu saldırıları lanetliyoruz. Hayatını kaybeden kardeşlerimize Allah'tan rahmet, yaralananlara da şifa diliyoruz. Cumhuriyet Halk Partisi olarak; Azerbaycan'daki kardeşlerimizin daima yanında olduğumuzu ve olmaya da devam edeceğimizi bu fırsatla bir kere daha burada dile getirmek istiyoruz.

TÜİK'ten Enflasyonda Yeni Keşif

TÜİK, Eylül ayı enflasyon verilerini bu sabah açıkladı. Eylül ayında Tüketici Enflasyonu yüzde 1'in altında 0,97 olmuş. 12 aylık enflasyon ise yüzde 11,75 olarak gerçekleşmiş. Son iki ayda Türk Lirası, kur sepeti karşısında yüzde 11,6 değer kaybetmiş ama buna rağmen, tüketici fiyatlarındaki artış yüzde 1 bile olmamış. Anlaşılan TÜİK, Türk parasının pul olması sonucunda artan girdi ve ürün maliyetlerinin, fiyatlara yansıtılmamasının yolunu da keşfetmiş.

TÜİK'in Fiyatlarıyla Vatandaşın Gerçekleri Arasındaki Makas Açılıyor

İstanbul Ticaret Odası'nın "Ücretliler Geçinme Endeksi" Eylül'de yüzde 1,5 artarken piyasaların tüketici enflasyonu beklentisi yüzde 1,3 civarındayken TÜİK enflasyonunun bunların altında kalması oldukça ilginç. Ama daha da sıra dışı olan, Tüketici Enflasyonunun, çekirdek enflasyondaki artışların da çok gerisinde kalması... Pazardaki, marketteki fiyatlarla TÜİK'in fiyatları arasındaki makas açılmaya devam ediyor.

TÜİK, O Marketlerin Adresini Versin

Hep söylüyoruz: "TÜİK, hangi marketten, pazardan fiyat topluyorsa, millete de o pazarların, marketlerin adresini versin. Şu ucuzluktan milletimizde bir yararlınsın." TÜİK; memura bir sorsun, işçiye bir sorsun, emekliye bir sorsun, ev kadınına bir sorsun... Bir pazar filesi acaba kaçta doluyor... Öyle, damadın talimatını yerine getirmek için enflasyon rakamlarını ne kadar makyajlarsa makyajlasınlar millet neyi yaşadığını biliyor. Ve yüzde 10,5'lik yılsonu enflasyon hedefine de kimse inanmıyor. Merkez Bankası'nın anketlerinde bile yılsonu enflasyon beklentisi yüzde 11,5. Yılın kalan üç ayında fiyatlar geçmiş yıl ortalaması kadar artsa, yılsonunda enflasyon yüzde 11,7 olur. Yılın bitmesine üç ay kalmışken, programın 2020 rakamlarının yani baz yılının rakamlarının birer birer kadük olduğunu görüyoruz. İşte enflasyondaki durum...

Zahmet Edip Bakanlığa Sormamışlar

Yine bu yılın tamamı için OVP'de öngörülen dış ticaret açığı 38,1 milyar dolardı. Geçtiğimiz hafta Ticaret Bakanlığı'nın, yılın ilk 9 ayı için açıkladığı dış ticaret açığı 37,9 milyar dolar. Aynı durum kurlarda söz konusu, aynı durum cari açıda sözkonusu. Anlaşılan bu tahminleri yaparken, Ticaret Bakanlığı'na, "Sizin rakamlarınız, dış ticaret açığı rakamlarınız ve yılsonu öngörüleriniz nedir?" diye zahmet edip sormamışlar. Oysa daha önceden Devlet Planlama Teşkilatı, kamu kurumlarını bir masanın etrafına toplar, herkesin, kurumların öngörü ve tahminlerini alır, ona göre de makro dengeleri çatardı. Verilerin tutarlılığını sağlar, masanın üstüne siyasetçiler için seçenekler koyardı. Ama öyle görünüyor ki artık tutarlılığa da, seçeneğe de, istişareye de ihtiyaç kalmamış. Tek adam şimdi burada da "Ben yaparım olur" diyor. Bu programda ufuk yok. Bu programda pandemi sonrası için oyunun kurallarını değiştirecek bir anlayış, bir strateji yok.

Bu Programda Millet Yok

Bu programda; ne 11 milyona yaklaşan işsiz sorununa çözüm var, ne evde oturan işsiz gençlerin sıkıntısını gidermek var, ne artan girdi fiyatları nedeniyle tarlasını ekemeyen çiftçi var, ne borcunu ödeyemeyen, faiz altında inim inim inleyen esnaf var, ne mutfakta tenceresi boş, yoksul emekçi var, ne de borca batmış KOBİ'ler

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

var. Aylık maaşıyla iki çeyrek altını alamayan emeklilerde bu programda yok. Sayıları milyonlarla ifade edilen EYT'lilerin sorunlarına da bu programda herhangi bir çözüm yok. Kısacası, bu programda millet yok.

Emekçi Sefaletle Mahkum Ediliyor

Milletin derdine derman olmayan bir metne, bir dokümana da, program diyebilir miyiz? Tabi ki diyemeyiz. Açlık sınırının 2 bin 448 lira olduğu bir ülkede, yaklaşık 2 milyon emekçi, günlük 39 lirayla, bu pandemi döneminde hayata tutunmaya zorlanıyorsa, insanların İşsizlik Sigortası Fonu'nda biriken paralarından hakkı olan rakamları vermeyip, emekçilerimiz açlığa, sefaletle mahkum ediliyorsa ve bu programda buna bir çözümde getirilmiyorsa o zaman ne yapacağız? Şimdi bakıyoruz bu programa tam tersine, emekçilerin haklarını gasbetmeye yönelik hazırlıklar olduğunu görüyoruz. Yani emekçinin sıkıntısını gidermiyor. Haklarını gasbetmeye yönelik bir takım hazırlıklar yapıyor.

Esnek Çalışmayla Emekçinin Hakkına El Koyacaklar

25 yaş altındaki ve 50 yaş üstündeki çalışanlar için, "Daha esnek" bir çalışma düzeni getireceklermiş. Bu, yaklaşık 9 milyon kişiyi kapsıyor. Esnek çalışma diyerek, belirli süreli iş sözleşmesini norm haline getirecekler, sonrada çalışanların kıdem ve ihbar tazminatlarına el koyacaklar. Bütün dünya, krizle birlikte artan gelir adaletsizliğini durdurmaya, iş güvencesini artırmaya, daha kapsayıcı ve sürdürülebilir bir büyümeye kafa yorarken, tek adam vesayet rejiminin neyle uğraştığına bir bakın. Gerçekten bunlar milletimizin sesini duymuyor, ıstırabını görmüyor.

Ekonomi Serbest Düşüşe Geçti

Ülkemizdeki bu ucube rejim, milletimizin cebini boşaltıyor. Tek bildiği bu. Ucube tek adam rejimine geçişin düğmesine basıldığı 2014 yılından bu yana, milletimizin iki yakası bir türlü bir araya gelmedi. Ekonomi sürekli patinaj yapıyor, geri geri kayıyor. Mızrak artık çuvala sığmıyor. 2013'te Milli Gelirimiz 958 milyar dolardı; 2020 için öngörülen Milli Gelir 702 milyar dolar. Erdoğan'ın tek adam olma hevesi, milletimizin cebinden 256 milyar doları alıp götürdü. Tabi bu 6 lira 91 kuruşluk ortalama dolar kuru tutarsa... eğer programın dolar kuru tahmini tutmazsa son 3 ayda ortalama dolar kuru 7 lira 50 kuruş seviyelerinde kalmazsa, bugünkü seviyelerinde durursa, yani 7 lira 50 kuruşa inmeyip bugün 7 lira 77 kuruş seviyelerinde durursa bu Milli Gelir 700 milyar dolarında altına düşer. Ne olursa olsun; bu yıl milli gelirimiz, 2008'deki gelirin altına düşecek bu artık açık. Yani 12 yıl önceki gelirimizi bile mumla arar hale geldik bu tek adam rejiminde. Son 7 yıldır sürekli irtifa kaybeden ekonomi, tek adam parti rejimine geçtikten sonraki iki yılda artık serbest düşüşe geçti. İki yıl içinde "20 büyük ekonomi liginden düşme" noktasına geldik.

Rakamlarla Dans Etmekten Vazgeçin, Saydam Olun

Koronavirüs salgını dünyada da, ülkemizde de yeniden hızlanıyor. Saray hükümetinin yaklaşan bu yeni dalgaya karşı, sağlıkta, eğitimde, ekonomide nelerin yapılacağına dair tutarlı, hesabı kitabı yapılmış, güven veren bir stratejisi, bir planı olması gerekiyor. Buna karşılık hükümet, hastalıkla ilgili verileri karartarak güvensizliğe neden oluyor. İngiltere Türkiye'yi seyahat koridorundan çıkarıyor. Dünya Sağlık Örgütü, Türkiye'de test kapasitesinin artmasını evet olumlu buluyor ama diğer taraftan verilerin standartlara uygun şekilde raporlanması gerektiği vurgusunu da yapıyor. Sağlık Bakanı açıklamanın övgü kısmını alıyor, uyarı kısmını es geçiyor.

Buradan bir kere daha açıkça çağrıda bulunuyoruz: Rakamlarla dans etmekten, salgınla değil, doktorlarla mücadele etmekten artık vazgeçin. Saydam olun. Verileri; uluslararası kabul görmüş standartlara uygun olarak Bilim Kurulu sözcüleri açıklasın. Bilim insanları; en detaylı bilgilere ulaşabilsin. Bunun üzerinden gerçekçi stratejiler geliştirebilsin, vatandaşlarımız da yine bu veriler üzerinden kendilerini salgından korumak için gereken önlemleri alabilsin. Ulusal çıkarlarımızı da, vatandaşlarımızı da korumak için Bilim Kurulu tarafından hazırlanmış, gerçekçi bir stratejiyi hızla milletin ve tüm dünyanın önüne koymak lazım. Bugüne kadar yapılan doğruların üstünü bir kalemde çizip geçmeyin. Sağlık çalışanlarımıza da haksızlık etmeyin.

Saray Rejimi Bir Kara Delik

Uzun zamandır, "Türkiye yönetilmiyor, Türkiye savruluyor" diyoruz. Gerçekten de bu tek adam vesayet rejimi, adeta bir kara delik gibi etrafındaki her şeyi kendine çekip, kişilerin saygınlıklarını, kurumların saygınlıklarını yavaş yavaş yok ediyor. Bu ucube rejimde, "Devleti özel sektör mantığıyla yöneteceğiz" diyerek, devletin kurumlarına duyulan güveni bitiriyorlar. TÜİK'in rakamlarına bugün kim güveniyor? Düzenleyici ve denetleyici kurumların, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın, "Türk milleti adına" karar vermesi gereken mahkemelerin, büyük bir kısmı havuz sistemi içinde hapsedilmiş vesayet altına alınmış basın hali ortada... Yönetimdeki yozlaşma, kurumlarımızı, hakkı, hukuku, adaleti ve demokrasimizi her gün biraz daha fazla yıpratıyor. Peki; bu tehdidin ardında ne var? Korku. Hem de çok büyük bir korku. Koltuğu kaybetme korkusu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Yozlaştıran Sadece Güç Değil, Korku

“Gücü kaybetmekten korkmak, onu kullananları yozlaştırır.” Yozlaştıran güç değildir, korkudur. Ülkeyi 18 yıldır yönetenleri, iktidardan gitme korkusu sarmış durumda. Korktukça yozlaşıyorlar, yozlaştıkça korkuları daha da artıyor. Son birkaç haftada yaşadıklarımıza bir bakın. Önce atama İçişleri Bakanı çıktı, kararlarını beğenmediği, Anayasa Mahkemesi Başkanı ve üyelerini tehdit etti. Sonra Sarayın bekçisi Anayasa Mahkemesi’ni hedefe koydu. Anayasa Mahkemesi’nin “Ucube tek adam hükümetinin istediğini yapmasına engel olduğunu” söyleyerek, mahkemeye ayar verilmesini istedi. Ondan sonrada Sarayın kibirli adamı çıktı her zaman olduğu gibi Sarayın bekçisinin bu talebine “Neden olmasın siz meclisten getiren ben onaylarım” dedi. Anayasa Mahkemesi zaten yeni sisteme göre ayarlanmamış mıydı? Ayarlanmıştı. Bu ucube rejimde, Cumhurbaşkanlığı koltuğunda oturan AK Parti Genel Başkanı, artık Anayasa Mahkemesi’nin 15 üyesinden 12’sini belirliyor. Geriye kalıyor 3 üye, o 3 üyeyi de Meclis’in salt çoğunluğu seçiyor. Yani bu üyelerin tamamı AK Parti Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından belirleniyor. Şu anda işler öyle noktaya geldi ki AYM üyelerinden birisi, AK Parti’nin eski Milletvekili. Bundan önce böyle şeyler olabileceği aklımıza gelir miydi, düşünülebilir miydi? Hayır. Peki, yüksek yargı üzerindeki bu vesayet sistemini kim tasarladı, kimler tasarladı? Recep Tayyip Erdoğan ve Devlet Bahçeli... Şimdi çıkmışlar, Anayasa Mahkemesi’nin kendi tasarladıkları mevcut yapısından, oradaki “sözde” denge ve denetimden bile şikâyet ediyorlar. Çünkü ülkeyi keyiflerine göre yönetmelerine imkan vermeyecek, önleyecek hiçbir itiraza tahammülleri yok. Ülkede hukukun, denetimin, hesap vermenin en küçük kııntısından bile korkuyorlar. Bu korkuyla Anayasa Mahkemesi’ni kapatma noktasına dahi gelebiliyorlar.

Bu Virüs Sadece Baro Seçiminde mi Bulaşıyor

Ucube tek adam vesayet rejiminin hakka, hukuka, adalete ve demokrasiye tahammülsüzlüğünün bir başka örneği de barolarla ilgili düzenlemeler. Türkiye’yi her alanda kutuplaştıran, gerginlik ve kavgayla ülkeyi yöneten Saray, baroları da bölüp parçalayacak düzenlemeler yaptı. Fakat yaptıkları bu düzenlemelerle hedeflerini gerçekleştiremeyecekleri ya da sıkıntıyla karşılaşacaklarını gördüler. Arzuladıkları paralel baroları kurduramıyorlar, zorlanıyorlar. O zaman da bildiklerini yapıyorlar oyun devam ederken oyunun kurallarını değiştirmeye çalışıyorlar. Avukatlık Kanunu’na göre baro seçimlerinin iki yılda bir Ekim ayı içerisinde yapılması gerekiyor. Kanun bunu emrediyor! Ama bir İçişleri Bakanlığı Genelgesiyle, Seçimler İl Hıfzısıhha Kurullarının iznine tabi kılınıyor. YSK’ya gidiliyor YSK da bunu uygun görüyor. Erdoğan’ın milletin kafasına çay paketleri fırlattığı mitinglerde, AK Partili milletvekilinin 1.500 kişilik düğününde, AK Parti il kongrelerinde bulaşmayan COVID-19 virüsü, her ne hikmetse baro seçimlerinde bulaşıyor. Nasıl ki siyasi partiler kongrelerini bugün yapabiliyorlarsa, gerekli sağlık önlemlerini almak koşuluyla, barolar da seçimlerini pekala yapabilirler. O zaman, Baro seçimleri neden erteliyorlar? Çünkü yargının üçüncü ayağı savunmayı da ele geçirmek istiyorlar.

Yolcudur Abbas...

Korkuyorlar. Ama korkunun ecele faydası yok. Seçme ve seçilme hakkını engellemeye çalışsalar da, sandığa ipotek koymaya uğraşsalar da, ülkemizde hukuk güvenliğini yok sapsalar da, milletimiz bunların ne yaptıklarını görüyor, notlarını veriyor, yerlerini gösterecek. İlk sandıkta; “Yolcudur Abbas, bağlasan durmaz.”

Parti Devletinin Portresi

Hafta sonunda, AK Parti Genel Başkanı, partisinin il başkanları, milletvekilleri ve il valilerini, yandaş müteahhitlerle beraber sıraya dizdi, bir takım açılışlar yaptı. Genel Başkanı olduğu parti ile Cumhurbaşkanlığı koltuğunda oturduğu devlet arasındaki çizgiyi bir kere daha tanımadı aştı. Gündüz vakti havai fişekler atılarak yapılan açılışlarda, tam bir parti devleti portresi çizildi.

“Döviz Kuru Umrumda Değil” Diyen Yöneticilere Duyurulur

Bu yönetimin “Bir kuruş vermeden yaptık” dediği Kamu Özel İşbirliği projelerinin, çocuklarımızın ve hatta torunlarımızın bile geleceğini ipotek ettiği her geçen gün biraz daha fazla ortaya çıkıyor. Şu ana kadar yaptırılan bu işler için biriken garantilerin toplam tutarının 150 milyar dolar olduğu ifade ediliyor. Sadece bu yılın başında 5 lira 95 kuruş olan dolar kurunun 7 lira 75 kuruş civarına çıkmasıyla bu projeler için verilen garantilerin millete, bütçeye, hazineye yükü, 9 ayda, 270 milyar TL arttı. Kur benim umurumda değil diyen yöneticilere duyurulur. Çanakkale’ye köprü yapılıyor. Şirkete yatırımın parasını çıkardıktan sonra, 3 köprü daha yapılabilecek kadar bir para garanti olarak veriliyor. Yani yandaşa 1 köprüden 3 köprü parası çıkartıyorlar. Sonra da çıkıp “Milletin cebinden tek kuruş çıkmadı” diyorlar. Pandemi döneminde; esnafa verilmeyen, çiftçiye verilmeyen paralar, tıkr tıkr bu müteahhitlere ödeniyor. Ama evinde internet olmadığı için, televizyon olmadığı için milyonlarca çocuğumuz eğitime erişemiyor. Televizyonları verilemiyor, internet paraları ödenemiyor. Sadece bu yılın ilk 8 ayında, bütçeden bu müteahhitlere ödenen garantilerin, 9 milyar TL’ye dayandığı gözüküyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Dövizle Verilen Garantileri Müzakere Edin

Şimdi, kalkmışlar programa yazmışlar; bundan sonra garantileri TL'yle vereceklermiş. Peki de, şu ana kadar Avroyla, Dolarla verilen garantiler ne olacak? Winston Churchill, "İyi bir krizin boşa gitmesine asla izin vermeyin" diyor. Tüm dünya salgınla mücadele ederken, bu projelere döviz üzerinden verilen garanti ve ödemeleri neden bu projelerin müteahhitleriyle yeniden müzakere etmiyorsunuz? Salgından daha iyi mücbir sebep mi var?

İktidarda Yapılacakların Listesi

Artık bu kifayetsiz yönetimi taşımaya milletin takati kalmadı. Ama şunu da bilelim ki bu milletin de, bu ekonominin de potansiyeli büyüktür. Yeter ki doğru politikalar, liyakatli kadrolar tarafından uygulansın. Cumhuriyet Halk Partisi olarak, dostlarımızla birlikte iktidara geldiğimizde, uygulayacağımız politikaları açık ve net şekilde ortaya koyuyoruz. Ama ne söylediğimizi bir türlü duymak istemeyenler var. Şimdi bir daha tekrarlayalım.

İstişareyle, "Güçlendirilmiş Demokratik Parlamenter Sistemi" esas alan, yeni bir anayasayı yapacağız.

Hukukun üstünlüğünü hakim kılacağız.

Devlet ekonomide, piyasaların sistemik hatalarını engellemek için düzenleyici ve denetleyici olacak. Yatırım olmadığı yerlerde devlet gereken yatırımları yapacak.

Gelişme ve zenginleşme süreçlerinden hiçbir vatandaşımız dışlanmayacak.

Devlet yönetiminde liyakati esas alacağız.

İşbaşına geldiğimizde yapacağımız ilk işlerden biri "Siyasi Ahlak Yasası"nı çıkarmak olacak.

Kamu İhale Kanunu, rekabet ve şeffaflığı sağlayacak şekilde yeniden düzenlenecek.

Sayıştay'ı gerçek işlevine kavuşturacak düzenlemeleri vakit geçirmeden yapacağız.

Güçlü bir "Stratejik Planlama Teşkilatı" kuracağız.

Meclis'te Başkanı ana muhalefetten olan "Kesin Hesap Komisyonunu" kuracağız.

Tüm bunlarla birlikte, eğitim sistemimiz, tüm paydaşların fikirleri de dinlenerek, yeniden mercek altına alınacak.

Evladlarımıza diğer ülkelerdeki akranlarıyla yarışabilecek yetenekleri hızla kazandıracacağız. Eğitimi bu amaçla yeniden yapılandıracağız. Bu ülkenin gençleri, en ileri seviyedeki ülkelerdeki yaşlılarıyla, aynı sürede ve aynı geliri elde edecekler, aynı üretimi yapabilecek kabiliyetlerle donatılacaklar.

Devlet vatandaşını kucaklayacak, kimse yalnız kalmayacak, güçlü bir sosyal devletin ilk adımı olarak, "Aile Destekleri Sigortası Kurumu" kurulacak.

Başta çevre olmak üzere, para ve maliye politikalarında sürdürülebilirlik esas olacak.

Tüm bunların yanı sıra, dünyada yaşanan salgın sürecinin yol açtığı değişimi, ülkemiz açısından gerçekten bir fırsata dönüştürebilmek için gelişmişlikte bizi ilk sıralara hızla tırmandıracak, üretimi önceleyen, herkesi kucaklayan, adil bir kalkınma stratejisini gecikmeden uygulamaya başlamalıyız.

SARAY'A 14.8 MİLYAR TL ÖDENEK

Orta Vadeli Mali Planı açıklayan Hazine ve Maliye Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı ve bağlı üç birimine yedek bütçe ile birlikte gelecek yıl için toplam 14.8 milyar TL ödenek ayırdı.

Hazine ve Maliye Bakanlığı, Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından hazırlanan ve 2021, 2023 yılları arasında kapsayan Orta Vadeli Mali Plan açıklandı. Bakan Berat Albayrak'ın hazırladığı, AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın onayladığı plan, Resmi Gazete'nin mükerrer sayısında yayımlandı. Plana göre, 2021 yılında kamu kurumlarının 1 trilyon 346 milyar 139 milyon TL tutarında bütçe gideri öngörüldü.

Orta vadeli mali planda kurumların bütçe teklif tavan rakamları belirlendi. Hazine ve Maliye Bakanlığı 527.9 milyar TL ile ilk sırada yer aldı. Milli Eğitim Bakanlığı'na 146,9, Milli Savunma Bakanlığı'na 51,5 milyar lira bütçe tavanı ayrıldı. Cumhurbaşkanlığı ile bağlı birimleri İletişim Başkanlığı, Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı ile Strateji ve Bütçe Başkanlığı için ayrılan tutar ise tam 14 milyar 814 milyon 390 bin TL oldu.

Erdoğan'ın kullanımında olan Cumhurbaşkanlığı ödeneğinde yıllardır süren artış, önümüzdeki yıl da hız kesmeyecek. Erdoğan'ın Cumhurbaşkanı seçildiği 2014 yılında 199 milyon TL olan ödenek, 2015 yılında yüzde

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

99'luk rekor artışla 397 milyon TL'ye çıktı. 2016 yılında 434 milyon, 2017'de 648 milyon, 2018'de 845 milyon TL ödenek ayrılırken bu tutar Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi'ne geçişle birlikte bir önceki yıla göre yüzde 231'lik artışla 2,8 milyar TL'ye ulaştı. Bu yılın ödenek toplamı da 3.8 milyar TL olarak belirlendi. Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın verilerine göre Cumhurbaşkanlığı'nın 2021 yılı ödeneği, 4 milyar 39 milyon TL oldu.

Cumhurbaşkanlığı'na bağlı olan ve "propaganda bakanlığı" gibi hareket eden İletişim Başkanlığı'na öngörülen ödenek tutarı 422 milyon 754 milyon TL, Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı'na ayrılan tutar ise 230 milyon 408 bin TL. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nın sahip olduğu ödenek, yedek tutarla birlikte tam 10 milyar 121 milyon 775 bin TL ile rekor sayılabilecek bir seviyeye ulaştı. Yedek tutar da sarayın kullanımında olacak.

2.6 Milyara Mal ve Hizmet Alımı

Cumhurbaşkanlığı ve bağlı idareleri, gelecek yıl için tam 2 milyar 689 milyon TL'lik mal ve hizmet alımı gerçekleştirecek. En çok harcamanın yapılacağı harcama kalemi için Cumhurbaşkanlığı'na 2 milyar 307 milyon TL, İletişim Başkanlığı'na 325 milyon TL, Milli Saraylar İdaresi Başkanlığı'na 24 milyon TL ile Strateji ve Bütçe Başkanlığı 30 milyon TL ödenek ayrıldı.

SARAY PARA SAÇARKEN YOKSULA SABIR DİLEDİ

Yurttaşlar krizin etkisini her geçen gün daha derinden yaşarken AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan "Yoklukta sabretmeyi" öğütledi. Erdoğan'ın sözleri günlük harcaması 10 milyon TL'ye ulaşan Saray'da yaşanan israfı akıllara getirdi. Birleşik Kamu-İş'in raporuna göre ise açlık sınırı 3 bin TL'ye dayandı.

Saray'da düzenlenen Camiler ve Din Görevlileri Haftası'nda konuşan AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan, Türkiye'de uzun süredir yaşanmakta olan ve milyonlarca yurttaşın yaşantısını olumsuz etkileyen ekonomik kriz hakkında mesajlar verdi. "Bu hayatın albenisine kendisini kaptıran insan, dünyasını da ahiretini de kaybeder" diyen Erdoğan, "Müminin görevi varlıkta şırmarmamak, yoklukta sabretmektir. Gerçek mümin acıyı bal eyleyendir" ifadelerini kullandı.

Saray'daki İsfraf Dudak Uçuklattı

Erdoğan, yurttaşlara sabretmeyi öğütlerken akıllara Saray'da yaşanan israf geldi. 2019 yılında Cumhurbaşkanlığı'nın yıllık harcaması bir önceki yıla göre 4 kat artışla 3.6 milyar TL oldu. Cumhurbaşkanlığı'nın hesaplarını denetleyen Sayıştay "Tüm yönleriyle doğru ve güvenilir" dedi. Sayıştay'ın raporlarına göre Sarayın günlük harcaması 10 milyon TL'ye ulaşıyor.

Öte yandan krizle boğuşan yurttaş geçim derdine düştü. Birleşik Kamu-İş, eylül ayında dört kişilik bir aile için açlık sınırının 2 bin 949 liraya yükseldiğini, yoksulluk sınırının ise 10 bin 602 liraya çıktığını da açıklamıştı. Araştırmaya göre, açlık sınırı eylülde bir önceki aya göre 42 lira arttı. Gıda dışındaki ihtiyaçlar için yapılması gereken harcama ise bir ayda 84 lira artışla 7 bin 683 liraya çıktı. Araştırmada, açlık sınırının son bir yılda 14,1, yoksulluk sınırının ise yüzde 11,3 arttığı belirtildi.

KAMU KAYNAKLARI 'UÇURULMUŞ'

Avrupa Birliği Başkanlığı'nın, "Yolluk ödeneği" altında ödemesini yaptığı uçak biletlerini ihalesiz şekilde tek bir firmadan temin ettiği ve ücretini doğrudan firmaya ödediği belirlendi.

Sayıştay denetimleriyle ortaya konulan kamu kaynakları ile yapılan ve israfa yol açan harcamalara yenileri ekleniyor. Avrupa Birliği Başkanlığı'nın, ücreti yolluk ödeneği ile karşılanan uçak biletlerini ihalesiz şekilde tek bir firmadan aldığı tespit edildi.

Sayıştay denetçilerinin Avrupa Birliği Başkanlığı'nın mali hesaplarında yaptığı denetimler de devlet kurumlarındaki çürümeyi ve sorumsuz idarecilik anlayışını gözler önüne serdi. İdarenin, yurtiçi ve yurtdışı görevlendirmeleri için ihalesiz uçak bileti aldığı belirlendi.

Evraka Eklenmedi

Biletlerin ödemesinin doğrudan firmaya yapıldığı, kendileri uçak bileti alanlar hariç uçak biletlerinin kişiler tarafından beyan edilmediği ve harcama evraklarına eklenmediği de denetimlere takıldı. Ödemenin doğrudan seçilmiş tek bir seyahat firmasına kurum adına kesilen firma faturaları üzerinden yapıldığını tespit eden Sayıştay denetçileri, biletlerin temin edildiği firma ile idare arasında herhangi bir protokol bulunmadığının altını çizdi. Firmaya uçak bileti karşılığı yapılan ödemenin, "Yolluklar" isimli kalemden yapıldığına dikkati çeken denetçiler, "Kişilerin yolluk bildirimlerinde uçak bileti beyanı bulunmamaktadır. Ancak çok az sayıda kişinin biletlerini kendileri alarak yolluk beyanına eklediği tespit edilmiştir" değerlendirmesinde bulundu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İndirim Uygulanmadı

İhalesiz şekilde uçak bileti alınan firmanın, uçak biletinin yolcu nüshasının çıktısını da ekleyerek fatura kestiği anlaşıldı. Firmadan alınan biletlerde, "Endorsement" adı altında bir tutar bulunduğu, fiyatın normal bilet fiyatından yüksek olduğu bildirildi. Firma ile görüşen denetçiler, firmanın ayrıca bir komisyon almadığını beyan ettiğini, herhangi bir indirim de uygulanmadığını dile getirdiğini belirtti.

Avrupa Birliği Başkanlığı'nın mali hesaplarında tespit edilen mevzuata aykırılığın bir benzerine Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı'nın denetim raporunda da karşılaşıldı. Kurumun, geçici görevlendirmeler için bir seyahat firması ile sözleşme yaptığı ve bu firmadan belli bir komisyon vererek uçak bileti ve ayrıca belirlenen bir ücret karşılığı görevlendirilen kurum personelinin havaalanına transferi için hizmet alımı yaptığı açığa çıkarıldı.

Denetçiler, seyahat eden kişilerin yolluk bildirimine uçak bileti ve transfer bildirimine eklenmediğini, paranın doğrudan firmaya ödendiğini belirlerken faturaya sadece firmanın ürettiği ve kendi komisyonunu da dahil edildiği bir çıktının eklendiğini bildirdi.

YURTTAŞ BORCA BATTI

Yurttaşların bankalara olan borcu bu yılın ilk 9 ayında yüzde 36,5 oranında artarak 806 milyar liraya yükseldi.

Salgın nedeniyle gelir kaybına uğrayan, bu nedenle de borçlanmaları teşvik edilen yurttaşların bankalara ve finansman şirketlerine olan tüketici kredisi ve kredi kartı borçları artıyor. Birleşik Kamu-İş Konfederasyonu'ndan yapılan açıklamaya göre, yurttaşın borcu 18-25 Eylül haftasında 4,9 milyar lira artarak 806,2 milyar liraya yükseldi.

Bu borcun 674,2 milyar lirası tüketici kredilerinden, 132 milyar lirası da kredi kartlarından kaynaklanıyor. Söz konusu hafta içerisinde tüketici kredileri 2,6 milyar lira, kredi kartı borçları ise 2,3 milyar lira arttı.

8 Ayda 52 Milyar Lira Faiz

Tüketici kredisi ve kredi kartı borçları yılbaşından bu yana 215,8 milyar lira arttı. Bu dönemde tüketici kredileri 200 milyar lira artarken, kredi kartı borçlarındaki artış 16,1 milyar lira oldu. Böylece yurttaşların bankalara olan borcu, yılın ilk 9 ayında yüzde 36,5 oranında büyüdü.

Öte yandan yurttaşlar, bankalara olan kredi kartı ve tüketici kredisi borçları nedeniyle bu yılın ilk 8 ayında bankalara toplam 52,4 milyar lira faiz ödedi. Böylece yurttaşların bankalara AKP döneminde ödediği faiz toplam 576,7 milyar lirayı buldu.

Açlık Sınırı 3 Bin Liraya Dayandı

Birleşik Kamu-İş, eylül ayında dört kişilik bir aile için açlık sınırının 2 bin 949 liraya yükseldiğini, yoksulluk sınırının ise 10 bin 602 liraya çıktığını da açıkladı. Araştırmaya göre, açlık sınırı eylülde bir önceki aya göre 42 lira arttı. Gıda dışındaki ihtiyaçlar için yapılması gereken harcama ise bir ayda 84 lira artışla 7 bin 683 liraya çıktı. Araştırmada, açlık sınırının son bir yılda 14,1, yoksulluk sınırının ise yüzde 11,3 arttığı belirtildi.

YOKSULLUK SINIRI YÜZDE 14 ARTARAK 10 BİN 602 LİRA OLDU

Birleşik Kamu İşgörenleri Sendikaları Konfederasyonu (Birleşik Kamu-İş), son bir yılda açlık sınırının dört kişilik bir aile için yüzde 14,1 artarak 2 bin 949 liraya yükseldiğini, yoksulluk sınırının ise 10 bin 602 liraya çıktığını açıkladı.

Birleşik Kamu İş'in Araştırma-Geliştirme birimi Kamu-Ar, dört kişilik bir ailenin dengeli ve sağlıklı beslenebilmesi için tüketmesi gereken gıda miktarını ve diğer ihtiyaçların da yoksulluk hissi duyulmadan karşılayabilmesini esas alarak belirlediği açlık ve yoksulluk sınırı araştırmasının eylül ayı sonuçlarını açıkladı.

Araştırmaya göre, açlık sınırı eylülde bir önceki aya göre 42 lira artarak 2 bin 949 lira olurken, gıda dışındaki ihtiyaçlar için yapılması gereken harcama ise 84 liralık artışla 7 bin 683 liraya çıktı. Araştırmada, açlık sınırının son bir yılda 14,1 arttığı, yoksulluk sınırının ise son bir yılda 11,3 artış gösterdiği bilgisi yer aldı.

Araştırmaya göre, kırmızı etin fiyatı artarken, balık ve tavuk fiyatlarındaki düşüşün etkisiyle et için yapılan harcama 0,8 azalarak 835 liraya geriledi. Süt ve yoğurta yapılan harcamalar 1,7 artarak 525 lira olurken peynir harcamaları 157 liraya çıktı. Kuru soğan için yapılan harcamalar 30 liraya çıkarken patates harcamaları yüzde 20 azalarak 56 lira oldu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Araştırmada, eylülde giyim ve ayakkabı harcamaları 569 lirada kaldığı bilgisi yer aldı. Araştırmada, ev kirası harcamaları 1.427 lira olurken ev eşyası harcamaları 839 liraya çıktı. Sağlık harcamalarının ise 271 liraya yükseldiği bildirildi.

VARLIK FONU'NUN KÂRI 2019'DA YÜZDE 48,3 DÜŞTÜ

Bünyesinde kamu bankaları dahil 20 kamu şirketini bulandıran Türkiye Varlık Fonu'nun (TVF) net kârı, 2019'da bir önceki yıla göre yüzde 48,3 düşüşle 8 milyar 854 milyon TL'ye geriledi. Fonun, finans sektörü dışı toplam borcu da geçen yıl yüzde 46 artışla 284,2 milyar TL'ye yükseldi.

Kamunun elindeki tüm değerli şirketleri bünyesinde toplayan Türkiye Varlık Fonu'nun (TVF) net kârı, 2019'da bir önceki yıla göre yüzde 48,3 düşüşle 8 milyar 854 milyon TL'ye geriledi. Bu rakam, bugünkü kurla 954 milyon euro ve 1 milyar 123 milyon dolara denk.

TVF'nin internet sitesinde yer alan finansal rapora göre, 2018 sonunda 194,6 milyar TL olan TVF'nin finans sektörü dışı toplam borcu, 2019 sonunda 284,2 milyar TL'ye yükseldi. Bir yıllık borç artış oranı yüzde 46 oldu. Fonun bu dönemde faiz ve kur farkı giderleri kaynaklı "finansman giderleri" de yüzde 65 artışla 7,5 milyar TL'ye yükseldi. Genel yönetim giderleri de yüzde 30,4 artışla 18,7 milyar TL'ye ulaştı.

Fonun özkaynakları ise 2019 sonunda 234,5 milyar TL seviyesinde. TVF, 8 farklı sektörden 20 şirket, 2 lisans ve taşınmazlardan oluşan varlık portföyüne sahip.

Söz konusu şirketler ve lisansların isimleri şöyle:

Ziraat Bankası, HalkBank, Vakıfbank, Borsa İstanbul, Türkiye Sigorta, Türkiye Hayat Emeklilik, Platform AŞ, Botaş, Türkiye Petrolleri, TVF Enerji, TVF Rafineri ve Petrokimya, Türk Hava Yolları, PTT, İzmir Alsancak Limanı, Türkiye Denizcilik İşletmeleri, Eti Maden, TVF Maden, Nakit Karşılığı Şans Oyunları Lisansı, At Yarışı Düzenleme ve Bahis Kabul Etme Lisansı, Türksat, Türk Telekom (yüze 5 hisse)

Fon, Haziran 2020'de yaptığı açıklamayla, İsveçli Telia'nın yüzde 24'lük hissesini satın alarak Turkcell'in kontrolünü eline aldığını duyurmuştu.

Hangi Şirketler Zarar Etti?

TVF'nin finansal tablolarında, fon bünyesindeki hangi şirketlerin ne kadar kâr ve zarar ettiği yazmıyor. Ancak 2019 bilançolarını açıklayan fon bünyesindeki şirketlerden Ziraat Bankası 6,2 milyar TL, Halkbank 1,7 milyar TL, Vakıfbank 2,8 milyar TL, THY 4,5 milyar TL net kâr elde etmişti.

Çaykur ise 2019'da 733 milyon TL zarar açıklamıştı. Fon bünyesindeki büyük şirketlerden Botaş, henüz 2019 finansal verilerini açıklamadı ancak ciddi düzeyde zarar etmiş olma olasılığı bulunuyor.

Fon, geçen yıl 1 milyar dolarlık borçlanmaya gitmişti. Bloomberg, TVF'nin bu yıl da 2 milyar dolarlık borçlanmaya gideceğini öne sürmüştü ancak henüz bu borçlanma gerçekleşmedi.

Yönetim Kurulu Başkanı Cumhurbaşkanı Erdoğan

TVF'nin yönetim kurulu başkanlığı koltuğunda Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan oturuyor. Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak ise fonun başkan vekili. Zafer Sönmez de TVF'de genel müdür olarak yönetim kurulunda görev yapıyor.

Yönetim kurulundaki diğer isimler ise şöyle: Erişah Arıcan, Hüseyin Aydın, Salim Arda Ermut, Rifat Hisarcıkloğlu ve Fuat Tosyalı.

2016 yılında kurulan Varlık Fonu, 12 Eylül 2018'de Cumhurbaşkanlığı'na bağlandı.

TEPEDEN TIRNAĞA ÇÖKÜŞ

Sayıştay denetim raporları çürümeyi belgeledi

1-Sağlık Bakanlığı

Şehir Hastaneleri

Rant kapısı olarak nitelendirilen şehir hastaneleriyle kamunun milyonlarca lirasının çöpe atıldığına dikkat çekildi. "Yap- kirala – devret" modeliyle yaptırılan hastanelerde şirket tarafından temin edilmesi gereken tıbbi malzemelerin temin edilmediği belirtildi. Bakanlık ise aksayan işler için şirketlere yaptırım uygulamadı.

2-Eğitim Bakanlığı

Personel Liyakatsiz Fatih Projesi Batık

Taşınmalı eğitimden FATİH Projesi'ndeki başarısızlığa, görevlendirmelerdeki liyakatsizlikten destekleme kurslarının işlevsizliğine pek çok sorun sıralandı. "Asrın projesi" olarak lanse edilen FATİH'in atıl kaldığı, bakanlık atamalarının yüzde 70'inin liyakatsiz olduğu ve 138 bine ulaşan öğretmen açığının plansızlık nedeniyle kapatılamadığı kaydedildi.

3-Aile Bakanlığı

118 Bin Kişiye Usulsüz Yardım

Bakanlık bütçesinden sisteme kayıtlı engelli raporu olmayan 95 bin 917 kişiye, raporu olan ancak gerekli şartları taşımayan 22 bin kişiye engelli aylığı ödendiği ortaya çıktı. Engellilere destek amacıyla yapılan ödemelerdeki sorunlara ilişkin şu tespit yapıldı: "Kayıtlı evi, arabası, arsası olanlara engelli evde bakım ödemesi yapıldığı görülmüştür."

4 -Gençlik Bakanlığı

Aladağ Faciasından Ders Çıkarılmadı

Yangın algılama sistemi olmayan ve yangına dayanıklı kapısı bulunmayan konutların yurt binası olarak kullanıldığı ortaya çıktı. Öğrenci yurtlarının tehlikeye davetiye çıkardığının belirtildiği raporlarda yurtların fiziki ve teknik altyapısının uygunsuz olduğu ve konut veya işyeri olarak planlanan ve yapılan binaların yurt binası olarak kullanıldığı tespit edildi.

Şehir değil rant hastaneleri

Yap- kirala - devret modeli ile yaptırılan şehir hastaneleri için milyonlarca lira zarar edildi. Şirketler, temin etmesi gereken tıbbi cihazları temin etmedi ve hastane binalarını ise zamanında tamamlamadı. Şehir hastanesinin açılmasıyla boşaltılan ve kullanılmayan hastane binaları için de milyonlarca liralık elektrik fatura ödendi.

ŞEHİR DEĞİL RANT HASTANELERİ

Sayıştay'ın Sağlık Bakanlığı 2019 Yılı Denetim Raporu'nda şehir hastanelerine ilişkin onlarca tespite yer verildi. Sayıştay denetçileri, rant kapısı olarak nitelendirilen şehir hastaneleri ile kamunun milyonlarca lirasının çöpe atıldığını dikkati çeken tespitlerle anlattı.

Sağlık Bakanlığı'nın 2019 yılında toplam 33 milyon 507 bin TL ödenek üstü harcama gerçekleştirdiğine vurgu yapılan Sayıştay raporunda, "Yap - kirala - devret modeli" ile yaptırılan şehir hastanelerinde, şirket tarafından temin edilmesi gereken tıbbi malzemelerin temin edilmediği de belirtildi.

Binalar Geç Tamamlandı, Zarar Edildi

Ayrıca denetim raporunda, Ankara Bilkent Şehir Hastanesi'nin 2'nci 3'üncü ve 4'üncü aşamasının geç tamamlanması nedeniyle Sağlık Bakanlığı'nın "Maddi külfete maruz kaldığı" belirtildi. Şehir hastanesine taşınması planlanan hastanelerin öngörülen tarihlerde taşınamaması sebebiyle yüksek fiyatla görüntüleme ve laboratuvar hizmet alımı yapıldığı belirlendi.

Teslim Edilmeyen Ekipmanlar Depodan Çıkmış

Şehir hastanelerini işleten şirket ile Sağlık Bakanlığı arasında yapılan sözleşme kapsamında, tıbbi ekipmanların temininin görevli şirketin sorumluluğunda olduğunun da hatırlatıldığı denetim raporunda, "Tıbbi ekipman sayılarının sağlık hizmetinin sunumunda yetersiz kalması nedeniyle kapatılan hastanelerden tıbbi ekipman getirildiği anlaşılmıştır" denildi.

Sayıştay denetçilerinin yaptığı denetimde, Ankara Bilkent Şehir Hastanesi'nde "görevli şirket tarafından kullanılan bir depoda Sağlık Bakanlığı'na teslim edilmeyen tıbbi ekipmanların bulunduğu" tespit edildi.

Bakanlık Şirketlere Yaptırım Uygulamamış

Sayıştay denetçileri, şehir hastanelerinin faaliyete geçtiği tarihte şirketin yapımına tamamlayarak teslim etmediği trijenerasyon ve heliport tesisleri için Sağlık Bakanlığı'nın yaptırım uygulamadığını da açığa çıkardı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Sayıştay'ın denetim raporunda, "Adana, Elazığ, Eskişehir, Isparta, Kayseri, Manisa, Mersin, Ankara Bilkent, Bursa Şehir Hastaneleri için doğalgazdan elektrik enerjisi üreten trijenerasyon tesisi fiili tamamlama tarihinde teslim edilmemiştir. Bu tesislerde üretilecek elektrik enerjisi ile sağlık tesislerinin elektrik giderlerinde tasarruf sağlanması amaçlanmaktadır. Söz konusu gecikmelere ilişkin bir yaptırım uygulandığını kanıtlayan herhangi bir belgeye de ulaşılamamıştır. Geç teslim edilen veya henüz teslim edilmeyen tesislerin bakım, onarım ve yenilenmesi için de şirkete ödeme yapıldığı anlaşılmaktadır" denildi.

Hem İstisnadan Yararlandı Hem Kira Aldı

Denetimin Raporu'nda, şehir hastanelerini yap - kirala - devret modeli ile inşa eden şirketlerin, kira tutarının veya kira süresinin bir kısmından vazgeçmeyi taahhüt ederek KDV istisnasından yararlanmasına rağmen Sağlık Bakanlığı'nın bu yönde bir adım atarak işlem yapmadığını ve para ödemeye devam ettiği de ifade edildi.

Sayıştay denetçileri, kamu özel işbirliği modeli kapsamında, şehir hastanesi yapımı ile ilgili sözleşmelerde, sözleşmenin feshedilmesi veya şirketin sözleşmeyi haksız şekilde feshetmesi hallerinde, "Doğan ceza ve masraf gibi giderleri neden Sağlık Bakanlığı'nın ödemek zorunda olduğu anlaşılamamıştır" ifadelerini kullanarak şaşkınlıklarını ifade etti.

Yapılmayan Ağaçlandırma İçin Para Ödendi

Denetim raporunda yer alan bir başka tespit ise "Bursa, Adana, Manisa ve Elazığ Şehir Hastaneleri'nin yer aldığı yerleşkelerin bir bölümünün şantiye halinde olması nedeniyle, İdare tarafından kullanılmadığı, bu alanlarda işçi barakaları ile iş makineleri bulunduğu ve bu alanlarda peyzaj projesinde yer alan ağaçlandırma işlerinin yapılmadığı ancak bu hizmete ilişkin hizmet bedelinin tam olarak ödendiği görülmüştür" denildi.

Ticari Alan Daha Fazla

Sayıştay denetçileri, faaliyete geçen bazı şehir hastanelerinde, sağlık tesisi kampusu içerisinde şirket tarafından ticari amaçlı binalar yapılmaya başlandığını ama bu alanlarda inşaatların devam ettiğini belirterek "Yapılan incelemede, hizmete açılan şehir hastanelerinde görevli şirket tarafından kullanılan mevcut ticari alanların, idare tarafından onaylanan uygulama projelerinde yer alan ticari alanlardan daha fazla olduğu tespit edilmiştir" denildi. Denetçiler, Mersin Şehir Hastanesi sözleşmesine göre, görevli şirket tarafından ticari alanlara ilişkin kira ödenmesi gerekirken kira bedeli belirlenmediğinden ödemenin yapılmadığını da belirledi.

Boş Binaların Elektrik Faturası 1.6 Milyon TL

Sayıştay raporunda, Atatürk Eğitim Araştırma Hastanesi, Türkiye Yüksek İhtisas Eğitim Araştırma Hastanesi, Numune Eğitim Araştırma Hastanesi, Ankara Çocuk Sağlığı Hastalıkları Hematoloji Onkoloji Eğitim Araştırma Hastanesi ile Dr. Zekai Tahir Burak Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin Ankara Bilkent Şehir Hastanesi'ne taşınmasıyla kapatıldığı hatırlatılarak şu ifadelerle yer verildi:

"Şehir hastanesine taşınan hastanelerin, hasta kabulüne son verilen hastane binaları için 2019 yılında 1 milyon 613 bin 186 TL tutarında elektrik faturası ödendiği görülmüştür. Bunun sebebinin, diğer hastanelere ya da kamu kurumlarına devri beklenen taşınır malzemelerin (tıbbi cihazlar ve ekipman), bu malzemelerin devrinden sorumlu az sayıda personelle birlikte faaliyetine son verilen hastane binalarında bulundurulmaya devam ettirilmesi olduğu anlaşılmıştır."

İnşaat Sekiz Yılda Bitirilemedi

Sayıştay denetçileri, kamu özel ortaklığı modeli ile yapılan Ankara Keçiören Eğitim ve Araştırma Hastanesi Yenileme İşinde, inşaat çalışmalarının süresinde bitirilemediğinin de altını çizdi. Sağlık Bakanlığı'nın 1 milyon 272 bin TL ödediği sözleşmenin 2012 yılında imzalanmasına rağmen bitirilemediği ve bu nedenle, sözleşmede öngörülen gecikme cezalarının uygulanması ve sözleşmedeki bildirim usulüne uyularak yükleniciye yapılmayan eksik imalatların tamamlattırılması gerektiği belirtildi.

Kamu Arazisini İşgal Etmişler

Sayıştay denetçileri, Türkiye Halk Sağlığı ve Tıbbi Cihaz Kurumu Kampüs Projesi'ne ilişkin sözleşmenin feshedilmesine rağmen görevli şirketin proje alanından çıkmadığı, şirket tarafından proje kapsamındaki hazine arazisi ve orman arazisi üzerine beton santrali kurulduğu da tespit edildi.

Sayıştay denetçileri, sağlık tesislerinin Epidermolizis Bülloza hastaları için aldığı yara bakım ürününe ilişkin de incelemelerde bulundu. Denetçiler, "Yara bakım ürününün alımında firmalar arasında rekabetin tesis edilemeyerek satın alma işlemlerinin yapıldığı ve bu nedenle de maliyetlerinin arttığı" da belirledi.

PERSONEL LİYAKATSIZ, FATİH PROJESİ ATIL

MEB'in mali hesaplarında yapılan Sayıştay denetimi, "Türkiye'nin eğitim yapısındaki sistemsizliği" altını çizdi. "Asrın projesi" FATİH kapsamında yapılan yatırımların atıl kaldığı, 2019 yılında ilçe milli eğitim müdürlüğü kadrosuna atananların yüzde 70'inin liyakat koşullarını karşılamadığı ve 138 bine ulaşan öğretmen açığının plansızlık nedeniyle kapatılmadığı denetim raporuna kaydedildi.

Sayıştay'ın Milli Eğitim Bakanlığı'nın mali hesaplarında yaptığı incelemeler, Türkiye'nin eğitimdeki içler acısı halini bir kez daha gözler önüne serdi. Taşımali eğitim planlamasının sağlıksızlığından FATİH Projesi'ndeki başarısızlığa, görevlendirmelerdeki liyakatsizlikten destekleme kurslarının işlevsizliğine kadar pek çok sorun, Sayıştay'ın MEB'e ilişkin hazırladığı denetim raporuna yansdı.

Sayıştay'ın, "MEB 2019 Yılı Denetim Raporu", eğitim alanındaki plansızlığı ortaya koydu. Sağlıklı bir eğitim sistemi için kritik önemdeki birçok konunun ya gerektiği gibi yerine getirilmediği ya da tamamıyla göz ardı edildiği belirlendi.

Liyakatsiz Atamalar

MEB kadrolarına yapılan liyakatsiz atamalar denetimlere takıldı. İlçe milli eğitim müdürlüğü kadrolarına liyakat ve kariyer ilkeleri doğrultusunda öngörülen şartları taşımayan kişilerin atandığı bildirildi. 2018-2019 yıllarında ilçe milli eğitim müdürlüğü kadrosuna atanan personele yönelik incelemeler ile personelin yüzde 70'inin kadroya atanmak için gerekli şartları taşımadığının belirlendiği açıklandı.

İlçe milli eğitim müdürlüğü kadrosundaki 127 personelden sadece 38'inin liyakate göre belirlendiğini tespit eden denetçiler, bu durumun eğitim sisteminin verimli, etkin ve sürdürülebilir yönetimini güçlendirdiğini vurguladı. Denetim raporunda liyakatsiz kadrolaşmaya ilişkin, "Liyakat ile birlikte atamalarda objektifliği, adalet ve eşitliği ortadan kaldırarak kurum içi çalışma barışını ve çalışanların motivasyonunu zedelemektedir" değerlendirilmesinde bulunuldu.

Asrın Projesi Atıl

Sayıştay denetçileri, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın, "Asrın projesi" şeklinde duyurduğu FATİH Projesi kapsamında gerçekleştirilen yatırımların atıl kaldığını belirlendi. FATİH için kurulan sistemlerin birçok okulda kullanılmadığını tespit eden denetçiler, okullar etkileşimli tahtalar için altyapı kurulduğunu ancak binlerce okulda etkileşimli tahta bulunmadığını raporladı.

Okulların Yüzde 31'i Tahtasız

Raporda, FATİH için bugüne kadar 432 bin 288 etkileşimli tahta alındığını, bu tahtaların 19 bin 752 okula kurulduğu belirtildi. VPN erişimi için ağ alt yapısı kurulan okul sayısı 15 bin 103, geniş bant internet erişim bağlantısı sağlanan okul sayısı ise 13 bin 312 olarak rapora işlendi. Proje kapsamında yapılan bu yatırımlara karşın planlamanın düzgün yapılmadığı ifade edildi. Denetim raporunda, 6 bin 59 okulda ağ altyapısı bulunduğu ancak bin 498 okulda etkileşimli tahta olmadığı belirtildi. Okulların yüzde 30,6'sının, ağ altyapısı olmadığı için etkileşimli tahtaları kullanmadığı kaydedildi. Denetçiler, FATİH için yeni yatırımlar yapılması yerine eksik kalan yatırımların öncelenmesi konusunda MEB'i uyardı.

Taşımali Eğitimde Hatalı Güzergâhlar

Denetimlere takılan bir diğer konu ise taşımali eğitimde sağlıklı planlama yapılmaması oldu. 2018-2019 eğitim ve öğretim yılında toplam 1 milyon 324 bin öğrencinin taşıma hizmetlerinden yararlandığı ve 3,9 milyar TL ödeme yapıldığı duyuruldu. Ancak taşımali eğitimin planlanmasında, "Araç kapasitelerinin öğrenci sayısı ile uyumlu olmaması, hatalı araç güzergâhı düzenlenmesi, velilerin yersiz taleplerinin dikkate alınması, pansiyonlardaki öğrencilere öncelik verilmemesi" gibi sorunlar yaşandığı öğrenildi.

Öğretmen Açığı 138 Bin

Sayıştay denetimlerindeki en çarpıcı bulgulardan biri ise öğretmen kadrolarının ülke genelindeki dengesizliği oldu. Denetçiler, kadrolardaki plansızlık nedeniyle öğretmen açığı sorununun çözüme kavuşturulamayacağını ve yetişmiş insan kaynağının verimli kullanılmayacağını altını çizdi. Bazı kentlerde norm kadro fazlalığı varken bazı kentlerde ise öğretmen açığı olduğu belirtilerek, "Bu nedenle eğitime erişim hakkı ve eğitimde fırsat eşitliği gibi temel Anayasal hakların yeterince sunulmamasına yol açmaktadır" denildi.

En fazla öğretmen ihtiyacının 31 bin 33 ile İstanbul'da olduğunu tespit eden denetçiler, Türkiye genelindeki öğretmen ihtiyacının ise 138 bin 393 olduğunu rapora işledi. Büyük bölümünün Ankara'da görev yapan 45 bin öğretmenin ise norm fazlası olduğuna dikkat çekildi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Destekleme Kursları Amacından Uzak

MEB'e ilişkin yapılan diğer bazı tespitle şöyle yazıldı:

- Şirketler ile yapılan protokollerden elde edilen gelirlerden yapılan harcamalar, Bakanlık bütçesine dahil edilmedi.
- Destekleme ve yetiştirme kursları temel amacından uzaklaşırken bu kurslar için ayrılan kaynak sürekli artırıldı.

ON BİNLERCE USULSÜZ YARDIM

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesinden Sağlık Bakanlığı sisteminde kayıtlı engelli raporu olmayan 95 bin 917 kişiye, raporu olan ancak gerekli şartları taşımayan da 22 bin kişiye engelli aylığı ödendiği öğrenildi.

Sayıştay'ın Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na yönelik 2019 Yılı Denetim Raporu'nda çarpıcı tespitler yer aldı.

Sağlık Bakanlığı'nın Engelli Sağlık Kurulu Raporu (ESKR) veri tabanında kaydı olmayan kişiler için ve ESKR veri tabanında kaydı olup da "Ağır engelli" veya "Tam bağımlı" ifadesi içeren ESKR'si olmayanlar için teyit işlemi yapılmadan evde bakım ödemesi yapıldığı öğrenildi.

Ödemelerde Usulsüzlük

Sayıştay denetçileri, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'ndan alınan 2019 yılı engelli aylık aylığı, engelli aylığı, engelli yakını aylığı ödemelerine ilişkin veriler ile Sağlık Bakanlığı'ndan alınan engelli sağlık kurulu raporları verilerini karşılaştırdı. VERA isimli program kullanılarak yapılan karşılaştırma sonucunda, Sağlık Bakanlığı sisteminde kayıtlı kurul raporu olmadığı halde 95 bin 917 kişiye engelli aylığı ödendiği ortaya çıktı.

Sağlık Bakanlığı sisteminde kayıtlı sağlık kurulu raporu olan ancak engelliği yüzde 40'ın altındaki 22 bin 49 kişiye de engelli aylığı ödemesi yapıldı. Sayıştay denetçileri, bu durumun ESKR'lerin bir kısmının Sağlık Bakanlığı veri tabanında kayıtlı olmamasından kaynaklanabileceğini ancak gerçekten engeli bulunmayan kişilere aylık ödemesi riskine de işaret ettiğini ifade etti.

Engellilere destek amacıyla yapılan ödemelerdeki sorunlara ilişkin şu tespit yapıldı:

"Engelli evde bakım ödemelerine ilişkin dosya incelemelerinde, sadece hane içindeki kişi başına düşen gelir tutarına bakıldığı için üzerine kayıtlı evi, arabası, arsası olanlara 2828 sayılı Kanun uyarınca engelli evde bakım ödemesi yapıldığı, bununla birlikte oturduğu ev kira olan ve kira gideri ödemek zorunda olan ancak asgari ücret gelir şartını az da olsa aştığı için başvurusu reddedilen kişiler olduğu görülmüştür.

ALADAĞ FACİASINDAN DERS ÇIKARMAMIŞLAR

Aladağ'da 12 kişinin yaşamını yitirdiği yurt yangınından hiçbir ders çıkarılmadığı, yangın algılama sistemi olmayan ve yangına dayanıklı kapısı bulunmayan konutların yurt binası olarak kullanıldığı ortaya çıktı.

Sayıştay'ın, "Gençlik ve Spor Bakanlığı 2019 Yılı Denetim Raporu", öğrenci yurtlarının tehlikeye davetiye çıkardığını ortaya koydu.

Adana Aladağ'da 2016 yılında meydana gelen ve 10'u öğrenci 12 kişinin yaşamını yitirmesiyle sonuçlanan yurt yangınından ders çıkarılmadığı, tehlikeye davetiye çıkaran uygulamaların sürdürüldüğü açığa çıktı. Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı öğrenci yurtlarında yapılan incelemeler ile bazı yurtların fiziki ve teknik altyapısının uygunsuz olduğu, bazı yurtlarda ise yangın algılama sisteminin bulunmadığı belirlendi.

Yurtlar Yangına Hazır Değil

Öğrenci yurtlarında yapılan fiili ve fiziki incelemeler ile konut veya işyeri olarak planlanan ve yapılan binaların yurt binası olarak kullanıldığı açığa çıkarıldı. Öğrenci yurdu olarak kullanılan konut tipi binalarda yangına yönelik yağmurlama sistemi ile otomatik yangın algılama sisteminin bulunmadığı tespit edilirken yangına dayanıklı kapı imalatı bulunmayan yurtlar olduğu bildirildi.

Altyapı Yetersiz

Sayıştay denetçilerinin öğrenci yurtlarındaki eksikliklere ilişkin dikkati çeken bazı tespitleri ise şöyle:

- ◆ Asansörler konut tipi olarak imal edildiğinden, planlanandan daha yoğun kullanılmaları sürekli arıza vermelerine neden olmaktadır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- ◆ Alt yapı tesisatları yoğun kullanıma uygun değildir. Su deposu, sıhhi tesisat, jeneratör sistemi ve ısıtma sistemleri kapasitelerinin üzerinde çalıştığından, yetersiz kalmakta veya arıza yapmaktadır.
- ◆ Engelli odası, lavabosu ve tuvaleti yeterli sayıda ya da hiç bulunmamaktadır. Binalarda mutfak ve yemekhane bölümleri olmadığından, binanın depo veya bodrum bölümleri bu maksatla kullanılmaktadır.
- ◆ Daireler ortalama bir aileye göre tasarlandığından, öğrenciler için yeterli lavabo, tuvalet ve çalışma alanı bulunmamaktadır.

Futbol Kulüplerine Büyük Ayrıcalık

Bakanlığın, futbol kulüplerine sağladığı ayrıcalıklar da rapora yansdı. İncelemede, Spor Toto Süper Lig kulüplerine kiralanılan stadyumlardan 2019 yılı içinde tahsil edilmesi gereken 18,8 milyon TL'nin yalnızca 3 milyon TL'sinin tahsil edildiği tespit edildi.

Futbol kulüplerine sağlanan diğer bazı ayrıcalıklar ise rapora şöyle kaydedildi:

- ◆ Bakanlığa ait stadyumlarda müsabaka gerçekleştiren kulüplerin, kira sözleşmeleri uyarınca saha içi, dışı ve scor-board reklamlarından elde ettikleri gelirler üzerinden alınması gereken payları tahsil edilmedi.
- ◆ Bakanlığa ait stadyumlarda düzenlenen futbol müsabakalarının bilet satışlarından elde edilen hasıllardan alınması gereken pay alınmadı.

ŞİRKET HATASININ FATURASI KAMUYA

DSİ'yi denetleyen Sayıştay, kurumun kendi imkânlarıyla yapabileceği bazı işleri şirketlere yaptırarak gereksiz harcama gerçekleştirdiğini tespit etti. Sayıştay, DSİ'nin bazı projelerinde de şirketlerin "kazı çalışmasında çıkan malzemeleri gösterilen yerlerin dışına dökmesi nedeniyle bu yerlerin kamulaştırılmak zorunda kalındığını, bu nedenle de kurumun zarar ettiğini" belirtti.

Devlet Su İşleri (DSİ) Genel Müdürlüğü'nün denetleyen Sayıştay, kurumun kendi imkanları yapabileceği bir çok iş için ihale düzenleyerek para harcadığı ve bazı projelerde de şirketlerin hatası nedeniyle bir çok araziye de kamulaştırmak zorunda kalarak "yersiz kamulaştırma bedeli" ödendiğini belirledi.

Sayıştay, DSİ tarafından gerçekleştirilen bazı büyük projelerde, ihaleyi alan şirketlerin kazıdan çıkan malzemeleri DSİ'nin gösterdiği yerlerin dışına dökmesi nedeniyle bu yerlerin kamulaştırılmak zorunda kalındığı tespit etti. Denetim raporunda, DSİ'nin bu nedenle "Yersiz kamulaştırma bedelleri ile zarar-zıyan bedelleri ödendiğine" vurgu yapıldı.

Bütçenin etkili, ekonomik ve verimli kullanılması gerektiğine vurgu yapan Sayıştay denetçileri, "Yapım ihalelerinde kazıdan çıkan malzemelerin idarenin gösterdiği yerler dışına dökülmesinin önlenmesi, böylece gereksiz kamulaştırma giderleri ile zarar-zıyan bedeli ödemelerinin önüne geçilmesi uygun olacaktır" uyarısında bulundu.

DSİ Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer alan bilgilere göre, "Baraj, gölet, sulama, taşkın koruma, atıksu toplama ve arıtma tesisleri, içme suyu tesisleri ve isale hattı işlerine ait planlama raporları ve yapım projelerinin hazırlanması işlerinin, DSİ'nin kendi imkanları ile yapması mümkünken piyasadan hizmet alımı suretiyle temin edildiği ve bedellerinin de bütçeden ödendiği" tespit edildi.

"DSİ'nin baraj, gölet, sulama, taşkın koruma, atıksu toplama ve arıtma tesisleri, içmesuyu tesisleri ve isale hattı işleri konusunda birçok başarılı ve büyük yatırımları gerçekleştirmiş, bu alanda tek ve yetkili uzman bir kuruluşu" olduğuna vurgu yapılan raporda, DSİ'nin 6 bin 348 teknik hizmetler sınıfı personeline de sahip olduğunu belirtilerek kurum ihale ile yaptırılan işleri yapabilecek kapasitede olduğu belirtildi.

Sayıştay denetçileri, "Genel Müdürlük bünyesinde yer alan uzman birimler tarafından rahatlıkla hazırlanması mümkün olan proje hazırlama işlerinin piyasadan ihale yoluyla temin edilmesi bütçe ödeneklerinin etkili, ekonomik ve verimli kullanılması ilkelerine uygun düşmemektedir" tespitinde de bulundu.

SAYIŞTAY, AÇIKLANAN VERİLERİ TARTIŞMALI OLAN TÜİK'TE HESAP HATALARI TESPİT ETTİ

Sayıştay, açıkladığı ekonomiye ilişkin veriler kamuoyunda tartışma yaratan TÜİK'in kendi hesabında hatalı işlem yaptığını belirledi. TÜİK'in gelir- gider işlemlerinin yanlışlığı nedeniyle 4.7 milyon liralık hata oluştu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) son aylarda açıkladığı enflasyon, istihdam gibi resmi ekonomi verileri başta muhalefet olmak üzere kamuoyunda güvenilir bulunuyor. Muhalefet sözcüleri, söz konusu verilerin yanlış ve makyajlanmış olduğunu dile getirirken Sayıştay'ın TBMM'ye sunduğu TÜİK'in 2019 yılı raporunda kurumun kendi hesaplarını da hatalı tuttuğu ortaya çıktı.

Raporda, TÜİK'in taşınırlara ilişkin düzeltme kayıtlarını hatalı yaptığı belirlendi. Raporda, TÜİK'in taşra teşkilatı olan Adana, Antalya, Bursa, İzmir, Kastamonu ve Konya bölge müdürlüklerinde tesis, makine ve cihazlar ile demirbaşların "maddi duran varlıklar" hesabına borç, "gelirler hesabına" ise alacak kaydı yapılarak muhasebe kayıtlarına hatalı olarak alındığına dikkat çekildi.

Raporda, söz konusu hatayı düzeltmek için yapılan işlemde ise "gelirler hesabına borç kaydı" yapılması gerekirken "giderler hesabına" işlem yapıldığı belirlendi.

Raporda, ilgili mevzuata atıf yapılarak söz konusu işlem nedeniyle 4 milyon 705 bin 623 TL tutarında hataya sebebiyet verildiği belirlendi. Raporda, "Bu itibarla, taşınmazlara ilişkin düzeltme kayıtlarının Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin ilgili hükümleri çerçevesinde yapılmaması sonucu 2019 yılı mali tablolarında yer alan gelirler ve giderler hesaplarında hataya sebep olunmuştur" denildi.

ENFLASYONU SABİTLEDİLER!

Enflasyon çift hanelerde gezmeye devam ediyor. Çarşı pazarda fiyatlar her gün artarken eylülde yıllık enflasyon yüzde 11,75 olarak açıklandı.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) eylül ayına ilişkin enflasyon verilerini açıkladı. Buna göre eylülde tüketici fiyat endeksi (TÜFE) aylık bazda yüzde 0,97, yıllık bazda ise yüzde 11,75 artış gösterdi.

Geçen yılın ekim ayında baz etkisi nedeniyle tek haneye inen enflasyon son 11 aydır çift hanelerde gerçekleşiyor. İthalata dayalı ürünlerin fiyatındaki artış ise dikkat çekti.

Yurttaş ekonomik krizin etkileriyle baş ederken çarşı pazarda fiyatlar artıyor. TÜİK'in açıkladığı rakamlar ise yurttaş tarafından inandırıcı bulunmuyor.

Öte yandan TÜFE'de yıllık bazda en çok zamlanan harcama kalemi yüzde 15,09 ile sağlık hizmetleri oldu. Ardından yüzde 14,95 ile gıda ve alkolsüz içeceklerdeki fiyat artışı izledi. Bu dönemde ulaşımda yüzde 12,95, ev eşyasında yüzde 11,34 artış gerçekleşti.

Geçen yılın aynı ayına göre artışın düşük olduğu ana harcama grupları sırasıyla yüzde 0,68 ile alkollü içecekler ve tütün, yüzde 6,74 ile haberleşme, yüzde 6,91 ile giyim ve ayakkabı, yüzde 7,55 ile eğitim oldu.

Geçen ay endekste kapsanan 418 maddeden, 62'sinin ortalama fiyatında düşüş gerçekleşirken, 42'sinin ortalama fiyatında değişim olmadı, 314 maddenin ortalama fiyatında ise artış gerçekleşti. Fiyatı en çok artan ürün ise yüzde 18,65 ile patlıcan oldu. Patlıcanı sivri biber ve muz takip etti.

Döviz kurundaki artış üretici maliyetlerini arttırdı. TÜİK verilerine göre yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) eylül ayında bir önceki aya göre yüzde 2,65, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 13,44, bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 14,33 ve on iki aylık ortalamalara göre yüzde 7,71 artış gösterdi. Üretici fiyatlarındaki bu artışın önümüzdeki aylarda tüketici enflasyonunu etkilemesi bekleniyor.

Fiyatlar 2019'a göre ne kadar arttı?

Bilgisayar	yüzde 74,30
Kolonya	yüzde 72,60
Altın	yüzde 71,43
Telefon	yüzde 65,85
Otomobil(dizel)	yüzde 57,98

Eylülde fiyatı en çok artan ilk 5 ürün

Patlıcan	yüzde 18,65
Sivri biber	yüzde 16,83
Muz	yüzde 13,73
Dolmalık biber	yüzde 13,44
Kuru soğan:	yüzde 9,76

Alım Gücü Kalmadı

Enflasyon rakamlarını değerlendiren ekonomist Oğuz Demir, dolar kurundaki artışın enflasyona yansımalarının sarktığına dikkat çekti. Demir, “Üretici fiyat endeksi, tarım, hizmet endeklerinde hemen hemen hepsi yılbaşına göre enflasyonun üstünde. Üreticinin maliyetleri şişiyor ama bunu fiyatlara yansıtamıyor. Çünkü insanların alım gücü kalmadı” ifadelerini kullandı.

Talep tarafında yaşanan daralmadan bahseden Demir’in değerlendirmeleri şu şekilde:

TÜİK’in yaptığı bu saha araştırmasının bu şartlarda nasıl devam ettiği ve nasıl sonuçlar verdiği hâlâ tartışmalı. Enflasyonun aylık olarak yüzde 2’ye çıkması gerekiyordu ama eylül ayında talepte sert bir durma hali var. Bu da üretici üzerindeki maliyet yükünü fiyatlara yansıtmadığı anlamına geliyor. Elektrik zammı var ve yakında gündeme gelecek olan bir doğalgaz zammı da var. Bu nedenle önümüzdeki dönemde sert artışlar yaşanacak.

İthal Girdili Malların Fiyatı Arttı

Koronavirüs salgını nedeniyle tedarikte yaşanan sıkıntı, artan vergi oranları ve döviz kurunda meydana gelen artış nedeniyle ithalata dayalı ürünlerin fiyatları arttı. TÜİK verilerine göre son bir yılda bilgisayar fiyatları yüzde 74,3 oranında arttı. Telefon fiyatlarında ise yüzde 65,85’lik artış meydana geldi. Öte yandan salgın döneminde dezenfektan olarak kullanılan kolonya da son bir yılda yüzde 72,60 oranında zlandı.

Kira Zammı Belli Oldu

Enflasyon rakamlarının açıklanmasıyla kiralara yapılacak zam oranı da belli oldu. Önceden Üretici Fiyat Endeksi (ÜFE) baz alınarak yapılan kira artış hesaplamaları, 2018 yılından beri 12 aylık Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) ortalamaları üzerinden hesaplanıyor.

TÜİK verilerine göre, eylülde TÜFE yıllık yüzde 11,75, aylık yüzde 0,97 arttı. Eylül ayında 12 aylık TÜFE ise yüzde 11,47 oldu. Buna göre, ekim ayında kiralara TÜFE üzerinden yapılacak tavan artış oranı yüzde 11,47 oldu. Buna göre 2 bin lira olan kira, 229 liralık bir zamlarla 2 bin 229 liraya çıkacak.

BİLGİSAYAR FİYATLARI SON BİR YILDA YÜZDE 74 ARTTI

Hükümet corona virüsü salgını sebebiyle okullarda uzaktan eğitime geçerken evinde cihazı olmayan öğrenciler büyük mağduriyet yaşıyor. Geçen yıldan bu yıla ortalama bir bilgisayarın fiyatı yüzde 74 artışla 4.123 TL’den 7.187 TL’ye çıkmış durumda.

Covid-19 pandemisi sebebiyle devreye alınan Eğitim Bilişim Ağı (EBA), beraberinde pek çok sorunu getirdi.

Sistemdeki en büyük sorunu ise kuşkusuz evinde teknolojik cihazı olmayan çocuklar ve onların velileri yaşıyor. Öyle ki, son bir yıl içinde kurdaki artış ve miktarı artan vergilerle birlikte bilgisayar gibi teknolojik cihazların fiyatları zıpladı.

Son 1 Yılda Bilgisayar Fiyatları Nereden Nereye Geldi?

Kaynak: TÜİK

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Sadece ocak ayından bu yana dolar, Türk Lirası karşısında yüzde 30 değer kazanırken Türkiye İstatistik Enstitüsü'nün (TÜİK) rakamlarına göre geçen yıl eylül ayında 4123 TL olan bir bilgisayarın (laptop-masaüstü) fiyatı Eylül 2020'de 7187 TL'ye çıktı. Bir yıllık fiyat artış oranı yüzde 74'e ulaştı.

Tablet fiyatlarındaki artış da oldukça çarpıcı: Eylül 2019'da 1.098 TL olan bir tabletin ücreti Eylül 2020'de 1.426 TL'yi buldu. Yani tabletteki zam yüzde 29,9'a ulaştı.

Teknoloji Ürünlerinin Fiyat Değişimleri

	Eylül 2019	Ağustos 2020	Eylül 2020	Aylık Değişim	Yıllık Değişim
☎ Telefon	2.282 ₺	3.726 ₺	3.785 ₺	%1.6	%65.9
💻 Bilgisayar	4.123 ₺	7.002 ₺	7.187 ₺	%2.6	%74.3
📱 Tablet	1.098 ₺	1.373 ₺	1.426 ₺	%3.9	%29.9
🎮 Oyun Konsolu	3.029 ₺	4.014 ₺	3.905 ₺	%-2.7	%28.9
📺 Televizyon	2.497 ₺	3.143 ₺	3.284 ₺	%4.5	%31.5

Kaynak: TÜİK

Hal böyle olunca pek çok hayırsever evinde cihazı olmayan öğrenciler eğitimine devam edebilsin diye kampanyalar düzenleyerek öğrencilere tablet ulaştırmaya çalışıyor.

RTÜK NE KANUN TANIDI NE AYM KARARI: 450 BİN LİRALIK FAZLA ÖDEME

Sayıştay denetçisi, RTÜK üyelerinin yasal engellere ve AYM kararlarına karşın kendi aralarında oybirliğiyle belirledikleri maaş ve yurtdışı gündelikleri ile bir yılda 453 bin 963 liralık 'kamu zararı'na yol açtıklarını tespit etti.

Sayıştay'ın Radyo ve Televizyon Üst Kurulu'nda (RTÜK) yaptığı denetim, kurul üyelerinin keyfi kararlarla yurtdışı gündeliklerini ve maaşlarını belirlediklerini gösterdi. RTÜK Başkanı Ebubekir Şahin ve geçen yıl görev yapan tüm üyelerden fazla ödemelerle ilgili savunma isteyen Sayıştay, konunun artık yargıyı ilgilendirdiğini bildirdi.

Yayıncı kuruluşlara yönelik denetimlerine ilişkin kararları objektiflik ve tarafsızlık tartışmalarına konu olan RTÜK'ün 2019 yılı Sayıştay denetimlerinde üyelere maaş ve yurtdışı gündeliği olarak yapılan ödemelerin mevzuata aykırı olduğu tespit edildi.

Üyeliği kurul kararı ile düşürülen Faruk Bildirici'nin "Birbirlerini dış gezilerde ağırıyorlar. 14 kişilik heyetle Hollanda'ya gidildi. Kamu kaynakları israf geriliyor. Gittiğiniz dış gezileri ve aldığınız harcırahları açıklayın" çağrısına RTÜK'ten yanıt gelmedi. Ancak Sayıştay denetçileri yaptığı denetimler sonunda aynı konuda Başkan Ebubekir Şahin ve üyelerden savunma istedi.

Kurumda 15 Ocak 2012 tarihinden sonra göreve başlayan üyelerin yurtdışı gündeliğinin tespitinde bakanlık müsteşar yardımcısı emsal alınması gerekirken Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun'un yürürlükte olmayan 39'uncu maddesi çerçevesinde "en yüksek devlet memuru" olan Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanı'nın emsal alındığı görüldü. Düzenleyici ve denetleyici kurumlar arasında bulunan RTÜK'ün üyelerinin mali hakları ile sosyal hak ve yardımları kapsamında istisnai bir durumunun olmamasına karşın ödeme yapıldığı belirlendi.

Atanmadık, Seçildik

Geçen yıl görev yapan başkan ve üyelerden savunmalarının istendiği yazıda, Üst Kurul'un değişik zamanlarda oybirliği ile aldığı kararlar doğrultusunda, TBMM tarafından seçilmiş olmaları nedeniyle diğer kurullardaki atama ile gelen üyelerle aynı düzenlemeye tabi olmadıkları yorumunu yaptıkları belirtildi. Kurul, bu yoruma dayanarak diğer kurullardaki üyelerden daha fazla ödeme aldı.

AYM İptal Etti

Bu süreçte Anayasa Mahkemesi'nin aldığı iptal kararına karşın 26 Nisan 2016'da kurul yine oybirliği ile uygulamayı sürdürme kararı aldı. Denetçi, mali haklarla ilgili böyle bir istisnanın kurul kararı ile değil ancak kanunla yapılabileceğini savunarak, yurtdışı geziler dolayısıyla 225 bin 853 TL kamu zararına yol açıldığını belirtti.

MİLYONLUK CİHAZLAR ÇÜRÜMEYE BIRAKILDI

Sağlık Bakanlığı'nın ihtiyaç olmamasına rağmen onlarca tıbbi cihaz satın alarak çürümeye terk ettiği ortaya çıktı. Sayıştay raporlarına göre hastanelerin fiziki koşullarına da uygun olmayan cihazlar depolarda bekletiliyor.

Sayıştay denetçilerinin Sağlık Bakanlığı'na bağlı Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'ne yönelik denetim raporunda, milyonlarca liralık tıbbi cihazların hiç kullanılmadan çürümeye terk edildiği bildirildi.

Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer alan bilgilere göre, müdürlük bütçesinden gerçekleştirilen tıbbi cihaz alım sürecinde Sağlık Bakanlığı'nca yapılan planlamanın bazı kamu hastanelerinin ihtiyaçları ve fiziki koşullarıyla uyumlu olmadığı tespit edildi. Sayıştay denetçileri, Sağlık Bakanlığı'na bağlı müdürlüğün, bazı kamu hastanelerinde yeni tıbbi cihaz alımına ihtiyaç olmamasına ve fiziki koşulların da uygun olmamasına rağmen tıbbi cihaz satın alındığını tespit etti.

Bakanlık Yeterli Bilgiye Sahip Değil

"Sağlık Bakanlığı'nın tıbbi cihaz alım sürecinde ihtiyaç planlamasını gerçekçi yapmadığının" altı çizilen denetim raporunda, "Bakanlığın; alımı planlanan cihaza hangi hastanede gerçekten ihtiyaç olduğu, hangi hastanenin teslimat ve kuruluma uygun olduğu, hangi hastanenin yeni bina inşaatının ne aşamada olduğu ve buna benzer konularda, mevcut durumla ilgili doğru ve yeterli bilgiye sahip olmadığı anlaşılmaktadır" denildi.

Onlarca Tıbbi Cihaz Depolarda

Sayıştay denetçileri, geçen Kasım ayında gerçekleştirdikleri yerinde denetim çalışmaları sırasında, Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğü'nün İstanbul'un Kartal İlçesinde bulunan deposunda, 2017 yılında ihalesi yapılarak alınan bir adet tıbbi cihazın, 2018 yılında alınan 51 adet tıbbi cihazın ve 2019 yılında alınan kırk üç adet tıbbi cihazın, kamu hastanelerine gönderilmek üzere bekletildiğini tespit etti.

Müdürlüğün denetim raporunda, Muğla'nın Milas ilçesindeki 75. Yıl Devlet Hastanesi'ne tahsis edilen 14 hemodiyaliz cihazı ile ilgili olarak, "Milas 75. Yıl Devlet Hastanesi, 'hastane binalarının fiziki koşullarının cihazlar için uygun olmadığını' belirterek müdürlüğe bir yazı göndermiştir. Bu durum planlamadaki koordinasyon eksikliğini, kararsızlığı ve karmaşayı gözler önüne sermektedir" denildi.

KONTROL SİSTEMİ ÇALIŞMIYOR YILDA 287 MİLYON TL ZARAR

Sayıştay'ın raporuna göre YÖK, bir yılda 287 milyon 804 bin TL zarar etti. Ayrıca raporda Sayıştay tarafından bu konuda uyarı almasına rağmen Kurul'un iç kontrol sistemini hâlâ çalıştırmadığı ifade edildi.

Sayıştay'ın Yükseköğretim Kurulu'na (YÖK) ilişkin hazırladığı 2019 Denetim Raporu'nda çarpıcı bulgular yer aldı. Rapora göre bir yıl içinde 287 milyon TL'yi aşkın zarar eden YÖK ayrıca iç kontrol sistemini çalıştırma konusunda da gerekli adımı atmadı.

YÖK'ün, 2019'da bütçe başlangıç ödeneğini 3 kat aştığı ortaya çıktı. Rapora göre senenin başında 86 milyon 987 bin TL harcama yapmayı planlayan YÖK, sene içinde 266 milyon 9 bin 168 TL'ye çıkardı. YÖK sene sonunda ise 261 milyon 96 bin 915 TL bütçe gideri yaptı. Bütçe geliri ise giderin yaklaşık 50 milyon altında kaldı. YÖK toplamda 211 milyon 661 bin 884 TL bütçe geliri elde etti.

Rapora göre bütçe giderinde başlangıç ödeneği ve toplam harcama yapılan kalemler şöyle:

- Personel giderleri: Başlangıç, 47 milyon 597 bin TL; toplam harcama, 60 milyon 203 bin 409 TL.
- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri: Başlangıç, 7 milyon 313 bin TL; toplam harcama, 7 milyon 543 bin 556 TL.
- Mal ve Hizmet Alım Giderleri: Başlangıç, 3 milyon 17 bin TL; toplam harcama 12 milyon 528 bin 61 TL.
- Cari Transferler: Başlangıç, 27 milyon 260 bin TL; toplam harcama, 171 milyon 636 bin 556 TL.
- Sermaye Giderleri: Başlangıç, 1 milyon 800 bin; toplam harcama 9 milyon 185 bin 333 TL.

Raporda YÖK'ün faaliyet raporuna ilişkin de bilgiler yer aldı. Buna göre Kurul 2019 yılında toplam 287 milyon 804 bin 209 TL zarar etti. Toplam gideri 480 milyon 192 bin 690 TL olan YÖK, 192 milyon 388 bin 481 TL net gelir elde etti.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İç Kontrol Sistemi Çalışmıyor

Sayıştay raporunda ayrıca daha önce uyarıda bulunulmasına rağmen YÖK'ün iç kontrol sistemini çalıştırmadığı ifade edildi. Bu konuyla ilgili şu ifadeler kullanıldı: "Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı hazırlanmıştır. Ancak yıllar itibariyle güncelleme ve tamamlanma tarihleri gereği tam olarak yerine getirilmemiştir. İç Kontrol Uyum Eylem Planı'nda öngörülen ve personelin performansını ölçmeye yönelik olan kriterler belirlenmemiş, 31.12.2018 tarihinde tamamlanma tarihi olarak belirtilen insan kaynakları yönetmeliği konusunda bir çalışma yapılmamıştır. Denetim birimi tarafından 2015 yılında iç kontrol sisteminin oluşturulmasına ilişkin yapılan denetim sonuçlarına göre izleme faaliyetleri devam etmiş, 2017-2018-2019 yıllarında aynı konuda iç denetim yapılmamıştır. Sonuç itibariyle, iç kontrole ilişkin olarak yukarıda yer alan tespitlerimiz doğrultusunda eksikliklerin tamamlanmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir."

İnterneti Olmayan 6 Bin Okulda Akıllı Tahta

CHP Eğitim Politikalarından Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Lale Karabıyık, Sayıştay'ın Milli Eğitim Bakanlığı'na (MEB) ilişkin 2019 yılı raporuna yansıyan internet altyapısı olmayan okullara dikkat çekti. Fatih Projesi'nde planlama hatalarının yapıldığını söyleyen Karabıyık, "İnternet alt yapısı olmadığı halde 6 bin 59 okula akıllı tahta sistemi kurulmuştur. Aynı zamanda internet alt yapısı kurulmadığı için, bu akıllı tahta sistemleri boşa gitmiş ve ihtiyacı karşılamamıştır" dedi.

Rapora göre Türkiye'de 138 bin 393 öğretmen açığı olduğunu da vurgulayan Karabıyık, şunları dile getirdi: "Bununla ilgili süreç içinde hiçbir şey yapılmamıştır. Şu anda 80 İlçe Milli Eğitim Müdürü'nün liyakat ve kariyer kriterleri şartlarını taşımadığı halde atandığını görüyoruz. Türkiye'de 1 milyon 300 binin üzerinde öğrenci taşımali eğitimde bulunmaktadır. Sayıştay Raporu, taşımali eğitimin ihalelerinde teknik olarak yanlışların ve planlama hatalarının yapıldığını, devlete ek gider ve zarara neden olduğunu kanıtıyor."

KONKORDATO İLANLARI DEVLETİ VURDU

Devletin, kendisine borcu olan ve konkordato ilan eden firmalarla ilgili gerekli takibatı yapmadığı ortaya çıktı.

Nisan 2019 itibarıyla Eximbank'tan toplam 59.7 milyon ABD Doları kredi riski bulunan 37 müşteri hakkında konkordato kararı verildi.

Eximbank, konkordato ilan eden bu firmalardan alacakları konusunda gerekli tedbirleri aldı. Alacaklar da riskli hale geldi.

Sayıştay raporunda "Haklarında konkordato kararı verilmiş olmasına karşın bazı firma ve kredilerinin banka tarafından yakın izlemedeki krediler grubuna alınmadığı, standart nitelikteki krediler grubunda izlenmeye devam edildiği tespit edilmiştir" denildi.

Önlem Alınması İstendi

Sayıştay'ın Eximbank raporunda, konkordato ilan eden firmaların mevcut durumda borçlarını ödemede yetersiz kaldıkları vurgulanarak, şu önlemlerin alınması istendi:

-Banka'nın tüm kredi müşterilerinin yakından takip edilerek konkordato, iflas, icra gibi müşterilerin finansal durumlarına ilişkin önemli olumsuzluk emareleri gösteren durumlardan biran önce haberdar olunmasını sağlayacak teknolojik altyapının kurulması ve gerekli tedbirlerin alınması,

-Konkordato kararı verilen firmaların en kısa sürede yakın izleme grubuna alınması ve finansal durumlarının yakından takip edilmesi, Banka tarafından da hukuki aksiyonların zamanında yapılması,

-Kullandırılan krediler karşılığında ilgili firmalardan alınan mevcut teminatların vade ve durumlarının yakından takip edilerek risk – teminat dengesinin korunması,

-Özellikle banka teminat mektubu karşılığı kullandırılan krediler kapsamında banka teminat mektupları üzerinde konkordato kapsamında ilgili mahkemeler tarafından verilen tedbir kararlarına karşı gerekli hukuki süreçlere başvurulması,

-Süresinin bitmesine az kalan teminat mektuplarının sürelerinin yenilenmesi ve/veya üzerindeki tedbir kararlarının kaldırılması için gerekli girişimlerde bulunularak teminat mektuplarının teminat niteliğinin kaybedilmemesi.

KAYMAKAM GEZDİRMEYE ARAZİ TAZMİNATI

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkan Yardımcısı ve İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi örenyerine gelen kaymakam ve eşini gezdiren personele arazi tazminatı yatırıldığını kaydederek, “Kültür ve Turizm Bakanlığı 2019 yılı Sayıştay raporunda ‘Örenyerinde kaymakam ve eşine eşlik edilmesi’ dayanak gösterilerek arazi tazminatı ödemesi yapıldığı tespit edilmiştir. Bakanlığın hangi kanununda, yönetmeliğinde böyle bir görevi vardır! Kamu zarara uğratılmıştır” dedi.

CHP Genel Başkan Yardımcısı Gamze Akkuş İlgezdi Kültür ve Turizm Bakanlığı 2019 Sayıştay raporu ile ilgili yaptığı açıklamada, Sayıştay’ın bakanlıkta bir çok kusur ve eksik bulunduğunu ifade ederek, “Sayıştay, kaymakam gezdiren personele arazi tazminatı verilmesinden, hakkeşlerin kayıtlarının olmamasına, yurtdışına verilen avans ödemelerin geri alınmamasından, sergi salonlarından ücret alınmamasına birçok kalemde usulsüzlük tespit etmiş” diye konuştu.

Hakkeşler Kayıtlarda Yok

CHP’li Akkuş İlgezdi Sayıştay raporuna göre Bakanlık tarafından yaptırılan müzeler, kültür merkezleri ile mevcut tahsisli taşınmazların restorasyon işlemlerinde düzenlenen hakkeşlerin bazılarının Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü (DÖSİMM) bütçesinden ödenmesi sebebiyle hakkeşlerin kayıtlarda olmadığını belirterek, “DÖSİMM tarafından yapılan harcama Genel Bütçede görünmüyor. Hakkeşlerde yapılacak fazla bir ödeme veya hatanın ortaya çıkması mümkün değil. Kamunun zarara uğrayıp uğramadığı bu nedenle bilinmiyor” dedi.

Bakanlık DÖSİMM Kayıtları Arasında 1 Milyon TL’ye Yakın Fark

Bakanlık ile DÖSİMM’in tahsilat gelirleri arasında yaklaşık 1 milyon TL’ye yakın uyumsuzluk olduğunun Sayıştay raporlarına da yansığının altını çizen Akkuş İlgezdi, “Bakanlığın bilet satışlarından, salon tahsislerinden ruhsat satışlarından vb. elde ettikleri gelir DÖSİMM hesaplarına yatırılıyor. Ancak bakanlığın kayıtları ile DÖSİMM’in kayıtları arasında 905.968,01 TL fark bulunduğu Sayıştay raporuna yansımış durumda. 1 milyon tl’ye yakın paranın akibeti de belli değil” açıklamasında bulundu.

Sayıştay Raporu: Ören Yerine Gelen Kaymakama Eşlik Eden Personel Arazi Tazminatı Almış

Sayıştay’ın başka bir usulsüzlük olarak tespitinin ise “Arazi Tazminatı Ödemelerinde Mevzuata Aykırı Hareket Edilmesi” olduğunu kaydeden Genel Başkan Yardımcısı İlgezdi, “Arazi tazminatı ödeme dosyalarının üzerinde yapılan inceleme sonucunda, basit bakım onarım işleri, il dışı toplantıları, kesin kabul işlemleri, arazi tazminatı ödemesinin kapsamına girmeyen işler için de ödeme yapılmakta olduğu tespit edildi. ‘Örenyerinde kaymakam ve eşine eşlik edilmesi’ dayanak gösterilerek arazi tazminatı ödemesi bile yapılmış. Bakanlığın hangi kanununda, yönetmeliğinde böyle bir görevi vardır! Kamu zarara uğratılmıştır” dedi.

82 Milyon TL’den Fazla Yurt Dışı Avans Kapatılmamış

Sayıştay’ın Bakanlığın yurt dışı teşkilatlarına gönderilen avans ve kredilerin yasal süre içinde kapatılmadığını da tespit ettiğini belirten Akkuş İlgezdi, “Kanuna göre avanslarda bir ayda, kredilerde üç ay içinde iade edilmesi gerekirken, 2019 yılı sonu itibari ile 82 milyon 502 bin 6 Lira 78 kr. ödenmemiş avans bulunmaktadır. Bu paraların derhal iadesi gerekmektedir” diye konuştu.

İdari Para Cezaları Rücu Edilmemiş

Bakanlığın idari para cezalarının sorumlulara ödetilmediği de Sayıştay raporuna yansdı. İlgezdi, “İdari para cezaları sorumlularına rücu ettirilmediği için de kamu zarara uğratıldı” dedi.

Galerilerden Kira Alınmamış

“2019 yılında Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü tarafından yönetilen galeriler ve sergi salonlarında yapılan 271 adet faaliyetten kira alınmadığı da ortaya çıktı” diyen Gamze Akkuş İlgezdi, Sayıştay Raporu ile kamunun nasıl zarara uğratıldığının ortaya konduğunu ifade etti.

Sayıştay raporuna göre galeriler dışında 2019 yılı içerisinde muhtelif kişi, kurum, kuruluş, dernek, vakıf vb. gerçek ve tüzel kişilere çeşitli etkinlikler için toplam 269 adet ücretsiz ziyaret izni ve ücretsiz alan tahsisi kararı aldığı da ortaya çıktı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Çocuk Esirgeme Ve Hazine'ye 20 Milyon TL'den Fazla Eksik Ödeme

İlgezdi alınan kararlarla kamunun sürekli zarara uğratıldığını söyleyerek, "Bakanlığa bağlı 54 müze ve ören yeri girişini işleten kiracı firma ile yapılan sözleşmelerde müze ve ören yerlerinin girişlerinden elde edilen hasılatın % 5'inin Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumu SHÇEK ve Hazine payı hesaplamalarına dâhil edilmemesi kararı nedeniyle SHÇEK payı ve Hazine hissesi matrahı 19.984.904,90 TL azalmıştır" dedi.

KAÇAK ARAÇLARIN PARASINI KAMU ÖDEDİ

Hesap yargılaması yapmak ve kamu idarelerini denetlemekle sorumlu Sayıştay'ın Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı 2019 Yılı Denetim Raporu, yap, işlet, devret modeli ile inşa edilen Avrasya Tüneli'nde çok sayıda hatalı işlem olduğunu ortaya koydu.

Sayıştay'ın Avrasya Tüneli'ne ilişkin ilk tespiti, kaçak geçen araçlara ilişkin oldu. Rapora göre, dört yılda tünelden kaçak geçen araç sayısı 1.8 milyon oldu.

Bu araçlardan 1.2 milyon adedi cezasını ödemedi. Araç geçiş garantisindeki anlaşmaya göre, kaçak geçen araçların cezası tahsil edilemezse devlet tarafından şirkete araç başı para ödeniyor. 1.2 milyon aracın cezası tahsil edilemediği için yüklenici şirkete 24 milyon TL ödeme yapıldı. Avrasya Tüneli'ni inşa eden şirkete ödenen araç geçiş garantilerinde de muhasebe hataları yapıldı. Buna göre, 2019 ile 2025 yılları arasında şirkete yapılması beklenen geçiş garanti ücretinin tam 963 milyon TL olduğunu tespit eden Sayıştay, bu tutarın belirtilmesi gereken hesap kaydında usulüne aykırı olarak 31 milyon TL'nin kayıtlı olduğunu, geri kalan 932 milyon TL'nin ise kayıtlarda yer almadığını bildirdi.

MAKAM OTOMOBİLLERİ

Sayıştay raporlarına göre Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nda eski bakanların hepsine makam aracı verildiği ortaya çıktı. Yakın geçmişte Yenikapı'daki sergi ve yöneticilerin Alman makam otomobili tutkusu Türkiye'nin gündemine oturmuştu. Son yıllarda yöneticilere tahsis edilen Mercedes, Audi ve Lexus marka araçlar bir hayli konuşuldu.

Deri koltuklar... Arka camın hafif aralanması ve gelen tatlı bir esinti... Cam açmak istenilmezse püfür püfür esen bir klima... Hızsa hız... Cakaysa caka... Marka fark etmiyor ama tercihen Alman! Lüks makam otomobilleri Türkiye'nin gündeminden hiç düşmüyor.

Sayıştay'ın Çevre ve Şehircilik Bakanlığı denetim raporunda yer alan bir bulgu AKP iktidarında kamuda yaşanan araç saltanatının tam gaz sürdüğünü ortaya çıkardı. Sayıştay denetçilerinin belirlemelerine göre, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Destek Hizmet Başkanlığı, eski bakanlara bile 'makam tipi' lüks araç tahsis etti.

Makam araçları ve fiyatları sık sık Türkiye gündemine geliyor. İşte henüz hafızalardan silinmeyen makam otomobillerimiz...

Diyabet İşleri Başkanına Milyonluk Araba

Eski Diyanet İşleri Başkanı Mehmet Görmez'e görevi aldığı dönemde 1 milyon liralık 2014 model siyah Mercedes S500 4matlc L VISION makam aracı alınmıştı.

Diyabet, bu aracın 322 bin liraya alındığını savunmuştu. Ancak ortaya çıkan belgelerde, makam aracının fiyatının 1 milyon 6 bin 641 lira 64 kuruş olduğu anlaşılmıştı.

Gelen tepkiler üzerine Görmez, aracı iade etmek istemiş ancak bu talebi Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından kabul edilmemişti.

Mehmet Şimşek: Çerez Parası Bile Değil

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın dönemin Diyanet İşleri Başkanı Mehmet Görmez'e Mercedes marka makam aracı tahsis edileceğini açıklamasının ardından, dönemin Maliye Bakanı Mehmet Şimşek getirilen eleştirilere yanıt vermişti. Şimşek, devlet kurumlarında makam araçlarına harcanan paranın Türkiye'nin milli gelirinde ve bütçesinde 'çerez parası bile olmadığını' söylemişti.

2014'te bütün makam araçlarının satın alınması, kiralanması, bakımı, onarımı ve yakıtı için toplamda 3 milyar 300 milyon lira harcadığını söyleyen Şimşek, "Türkiye'nin bütçesi 473 milyar liradır. Binde 7'den bahsediyoruz" demişti.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Nihat Zeybekci'nin Makam Aracı

2016 yılında dönemin Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci de yeni aldığı makam aracı ile gündeme oturmuştu.

Zeybekci, Mercedes olan makam otomobilini Japon Lexus marka bir otomobille değiştirmiş ve tercihi 1.3 milyon TL'lik LS 600hL olmuştu.

Zeybekci, Almanya ile yaşanan gerilimden dolayı Alman malı olan otomobilini değiştirme kararı almadığını belirtirken farklı alternatifleri değerlendirdiklerini ve 'gönlünden Lexus'un geçtiğini' söylemişti.

İç donanımı ile ultra bir konfor sağlayan Lexus 600hL'in masajlı arka koltuk, DVD-BluRay oynatıcı ve 19 hoparlörlü müzik sistemi gibi özellikleri bulunuyordu.

AKP'li Başkan'dan "En Doğal Hak" Savunması

2016 yılında dönemin Düzce Belediye Başkanı Mehmet Keleş'in 650 bin liraya aldığı öne sürülen makam otomobili tartışma konusu olmuştu. Başkan Keleş'in makam aracıyla ilgili eleştirilere yanıt verdiği video kaydı sosyal medyada çok konuşulmuştu.

Keleş, pahalı ve lüks bulunan makam aracıyla ilgili eleştirilere "Kastamonu, Ankara, İzmir, Pendik, Üsküdar belediye başkanları Audi'ye biniyorsa, Düzce Belediye Başkanı'nın da en doğal hakkı" diye yanıt vermişti.

Dönemin Samsun Valisine Lüks Araç

Bu yılın haziran ayında görevinden ayrılan dönemin Samsun Valisi Osman Kaymak'ın kullandığı piyasa değeri 350 ila 400 bin lira değerinde değişen Mercedes S350 makam aracının sürekli arızalanması ve maliyet oluşturmaları gerekçesiyle, İçişleri Bakanlığı yeni bir makam aracı göndermişti.

Aracın; piyasa değerinin o dönemin şartlarında 1 milyon 745 bin 320 lira olan Audi A8 L model otomobil olduğu öğrenilmişti.

Dönemin Rize Valisi: Daha Hızlı Hizmet Amacıyla...

Eski Rize Valisi Ersin Yazıcı, İller Bankası'ndan köylere hizmet için İl Özel İdaresi'ne gönderilen kaynaktan 642 bin 475 lira harcayarak son model makam aracı satın almıştı. O dönem Yeşil Yol'a karşı çıkanlara, 'Lüks araçlarla gelip eylem yapıyorlar' ifadeleri ile tepki gösteren Yazıcı sosyal medyada, 'Vali beyin araba sevdası, bu sevdada nereye kadar?' ifadeleri ile eleştiri konusu olmuştu. İl Özel İdaresi'ndeki açıklamada ise valiliğin vatandaşlara daha hızlı hizmet amacıyla bu aracı satın aldığı belirtilmişti.

Rize Valisi Ersin Yazıcı'nın köy projeleri için gönderilen paradan kendisine 642 bin liralık makam aracı aldığı ortaya çıkmıştı. Rize Valisi'nin Yeşil Yol eylemcileri için sarfettiği "Lüks araçlarla eylem yapmaya geliyorlar" açıklamasından sonra alınan araç sosyal medyada da geniş yankı bulmuştu.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı seçilen Ekrem İmamoğlu'nun seçim vaatlerinden biri kamuda kiralanan ve israf olduğu düşünülen araçları Yenikapı Miting Alanı'nda sergilemekti. İmamoğlu ikinci kez seçildikten sonra 730 otomobil 4 gün boyunca alanda sergilenmişti.

Sayıştay Ne Diyor?

Kamu adına tehlikeli görevlerde bulunan isimlere görevden ayrıldıktan sonra da makam otomobili tahsis edilebiliyor. Fakat Çevre ve Şehircilik Bakanlığı böyle statüdeki bir makam değil. Sayıştay raporunda, "Koruma Hizmetleri Yönetmeliği'nin "Görevden Ayrıldıktan Sonra Taleplerine Bakılmaksızın Korumaya Alınacaklar" başlıklı 7'nci maddesinde, görevden ayrılmaları, başka bir göreve atanmaları veya emekli olmaları halinde taleplerine bakılmaksızın süresiz olarak korumaya alınacaklar sayılmış olup, Çevre ve Şehircilik Bakanları bu madde kapsamında yer almamaktadır" ifadesi kullanılıyor.

ESKİ BAKANLARA DEVLET KESESİNDEN MAKAM ARACI SALTANATI

Sayıştay'ın Çevre ve Şehircilik Bakanlığı denetim raporu AKP iktidarındaki araba saltanatının geldiği boyutu gözler önüne serdi. Bakanlık bütçesinden makam aracı kiralanıp eski bakanlara tahsis edildiği ortaya çıktı.

Sayıştay, kamu kurum ve kuruluşlarına ait 2019 yılı denetim raporlarını TBMM Başkanlığı'na 22 Eylül'de teslim etti.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı denetim raporunda yer alan bir bulgu AKP iktidarında kamuda yaşanan araç saltanatının tam gaz sürdüğünü ortaya çıkardı. Sayıştay denetçilerinin belirlemelerine göre, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Destek Hizmet Başkanlığı, eski bakanlara 'makam tipi' lüks araç tahsis etti.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İsimler Yazılmadı

Özel şirketlerden kiralama yoluyla alınan araçların yakıt ve diğer giderlerinin de bakanlık bütçesinden karşılandığı tespit edildi. Denetçiler raporda hangi isimlere araç kiralandığını ve ne kadar harcama yapıldığını yazmadı. Sayıştay, eski bakanlara makam aracı tahsis edilmesinin yasalara uygun olmadığını belirterek, uygulamaya son verilmesi gerektiğini belirtti.

Hali hazırda Murat Kurum'un görev yaptığı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2011 yılında kurulmuştu. Sırasıyla Erdoğan Bayraktar, İdris Güllüce, Fatma Güldemet Sarı ve Mehmet Özhasseki'nin görev yaptığı bakanlık için hazırlanan denetim raporunda ihale ve alımlarda yaşanan usulsüzlükler de yerde buldu. Ayrıca, denetçiler imar barışı sürecinde açılan çok sayıda davanın kaybedilmesi sonucunda mahkeme giderlerinin arttığına dikkat çekti.

8 Ayda 386 Milyon 2 Yılda 1.4 Milyar

Kamu kurumlarının özel şirketlerden kiraladığı lüks araçlar için ödenen para devletin bütçesinden geniş yer tutuyor. Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın yayınladığı verilere göre, bu yılın ocak-ağustos döneminde kamu kurumlarına özel şirketlerin yapılan taşıt kiralama işlemi için toplam 386 milyon lira ödendi. Ekonomik sıkıntının artmasının ardından Eylül 2018 yılında hükümet, kamuda tasarrufa geçileceğini söylerken, o tarihten bu yana geçen 23 ayda devletin bütçesinden kiralık araçlar için toplam 1 milyar 435 milyon lira çıktı.

İHALELER YEĞENE GİTTİ

9 Yılda 368 Milyon TL'lik İhale

AKP'li Binali Yıldırım'ın eşi Semiha Yıldırım'ın yeğeni Ender Haberdar AKP'li Sancaktepe Belediyesi'nden 37 milyon TL'lik bir ihale daha aldı. CHP'li Belediye Meclisi Üyesi Ünlü ise "Yıldırım'ın yeğeni belediyeden 9 yılda en az 368 milyon TL'lik ihale aldı" dedi.

AKP'li Binali Yıldırım'ın eşi Semiha Yıldırım'ın yeğeni Ender Haberdar, 'borç ve faiz batağında olduğu' ifade edilen AKP'li Sancaktepe Belediyesi'nden milyonlarca liralık ihale daha aldı. Haberdar'ın AKP'li belediyeden 9 yılda en az 368 milyon TL'lik ihale aldığı da bildirildi.

Kamu ihale Bülteni'nde yer alan bilgilere göre, AKP'li Sancaktepe Belediyesi, 28 Mayıs tarihinde "İlçemiz Muhtelif Binalarında Bakım-Onarım-Tadilat-Yapım Ve Çevre Düzenlemesi İşleri Yapılması" adı altında bir ihale düzenledi. İhaleyi de Semiha Yıldırım'ın yeğeni Ender Haberdar'a ait olan Atlas İnşaat Şirketi'nin 37 milyon 974 bin TL teklif vererek kazandığı açıklandı. Şirket ile belediye arasında 29 Haziran tarihinde sözleşme imzalandı.

Katı Atık Toplama İşi de Bu Şirkette

Sancaktepe Belediyesi'nin CHP'li Meclis Üyesi İlknur Ünlü, BirGün'e yaptığı açıklamada, "İhaleler yandaşlara akmaya devam ediyor. 2011 yılından bu yana Sancaktepe Belediyesi'nin katı atık toplama ihalelerinin de tek kazananı Yıldırım'ın yeğenine ait olan şirket oldu. Bu şirket belediyeden aldığı ihalelerle 9 yılda en az 368 milyon 322 bin TL'yi kasasına koydu" dedi.

Üç Ayda 300 Metreyi Tamamlayamadılar

"İşleri yandaşlara veren ve bunun cezasını da vatandaşa yükleyen bir belediyecilik anlayışıyla karşı karşıyayız" diye Ünlü'nün açıklamaları şöyle:

"Sancaktepe Belediyesi'nin geçtiğimiz aylarda çevre düzenlemesi ve muhtelif bina yapımı için 37 milyon 974 bin TL'lik ihale alan firma aldığı işleri de ellerine yüzlerine bulaştırmaya devam ediyor. Sancaktepe'nin en işlek caddelerinden olan Demokrasi Caddesi'nin 300 metrelik çevre düzenlemesini kısmını da bu ihale kapsamında alan şirket aydır buradaki çalışmaları tamamlayamadı. Üç aydır bitmeyen çevre düzenlemesi esnaf ve vatandaşlarından bezdirdi."

Belediyeyi De Ziyaret Etmiş

Eski Sancaktepe Belediye Başkanı AKP'li İsmail Erdem'in sosyal medya hesabında yer alan bilgilere göre Haberdar, 22 Kasım 2018'de, 30 Kasım 2017'de ve 24 Temmuz 2017'de belediyeyi ziyaret ederek İsmail Erdem'le görüştü. AKP'li Erdem ise sosyal medya hesabından "Sayın Ender Haberdar'ı belediyemizde misafir ettik" ifadeleriyle ziyarete ilişkin fotoğraflar paylaştı.

Şirketin internet sitesinde yer alan bilgilere göre şirket, Aselsan Akyurt Tesisleri, Konya Bilim Merkezi ve Haydarpaşa Numune Deprem Hastanesi gibi çok sayıda projeyi de yaptı.

GÖREVDEN AYRILAN YÖNETİCİLERE 1.1 MİLYON TL ÖDEMİŞLER

Sayıştay, dört TMSF yöneticisine görevden ayrılarak emekli olmalarına rağmen kanuna aykırı olarak toplam 1 milyon 197 bin TL ödendiğini belirledi. Sayıştay, "Paranın ilgililerden tahsil edilmesi" gerektiğini de belirtti.

AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından atanan TMSF üyelerine, emekli olarak görevlerinden ayrılmalarına rağmen milyonlarca liralık ödeme yapıldığı ortaya çıktı.

Sayıştay'ın Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) 2019 Yılı Denetim Raporu'nda yer alan bilgilere göre, "TMSF üyeliğine atanan ve görev süresi sona erdiğinde emekliliğe ayrılan TMSF üyelerine, özlük haklarının mevzuata aykırı olarak ödenmesine devam edildiği" belirlendi.

Dört Eski Üyeye 1.1 Milyon TL

Sayıştay denetçileri, "Görev süresi bitiminde emekli sandığından emekliliğini talep ederek ayrılan eski TMSF üyelerine, 5411 sayılı Kanun'un 126'ncı maddesi hükümlerine aykırı şekilde yapılan toplam 1 milyon 197 bin 856 TL'lik ödemenin ilgililerden tahsil edilmesi gerektiğini" belirtti.

Bir Yılda 268 Bin TL Ödenen de Var

TMSF üyeliğinden emekli olmalarına rağmen binlerce liralık ödeme yapılan TMSF üyeleri şu şekilde:

- ▶ A.H.'ye 2014 yılında 138 bin TL, 2015 yılında 217 bin TL, 2016 yılında 66 bin TL ve toplamda 423 bin TL ödeme yapıldı.
- ▶ A.D.'ye 2016 yılında 225 bin TL, 2017 yılında 268 bin TL ve toplamda 493 bin TL ödeme yapıldı.
- ▶ Yılmaz Şener'e 2019 yılında 142 bin TL ödeme yapıldı.
- ▶ Hamit Sarı'ya 2019 yılında 138 bin TL ödeme yapıldı.

DEVLET, 3.6 MİLYAR TL'LİK CEZAYI TAHSİL ETMEMİŞ

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun kanuna aykırı hareket eden elektrik ve doğalgaz dağıtım şirketlerinin de içerisinde yer aldığı şirketlere kestiği 3.6 milyar TL'lik cezayı tahsil etmediği belirlendi.

Sayıştay denetçileri, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun (EPDK) elektrik ve doğalgaz dağıtım şirketlerine kestiği milyarlarca liralık cezayı tahsil etmediğini belirledi. Ayrıca, kamunun elektrik şirketlerinin talebiyle yaptığı milyonlarca liralık trafo merkezlerinin de atıl kaldığı tespit edildi.

Sayıştay'ın Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun (EPDK) 2019 Yılı Denetim Raporu'nda, EPDK'nın Petrol Piyasası Kanunu, Doğal Gaz Piyasası Kanunu, Sıvılaştırılmış Petrol Gazları Piyasası Kanunu ve Elektrik Piyasası Kanunu'na aykırı hareket eden şirketlere idari para cezası kestiği hatırlatıldı. Sayıştay denetçileri ise EPDK'nın 2019 yılı sonu itibarıyla elektrik ve doğal dağıtım şirketlerinin de içerisinde yer aldığı şirketlere 3 milyar 847 milyon 966 bin TL idari para cezası kestiğini ama bu paranın "3 milyar 695 milyon 833 bin TL'sinin tahsil edilmediğini" belirledi.

Milyonlarca Liralık Trafolar Atıl

Sayıştay raporunda kamunun elektrik dağıtım şirketlerinin talebiyle yaptığı milyonlarca liralık trafo merkezlerinin de atıl kaldığı belirtildi. Raporda, "Açık şalt tipi trafo merkezinin ortalama 10 milyon TL, gaz izoleli trafo merkezinin de ortalama 25 milyon TL maliyetle yapıldığı" açıklanarak "Milyonlarca liralık yatırımlar atıl kalmaktadır" denildi. Sayıştay raporunda, "Elektrik dağıtım şirketlerinin talebi doğrultusunda tesis edilen trafo merkezlerinin atıl kalmaması hususunda gerekli düzenlemelerin yapılması gerekmektedir" uyarısında da bulunuldu.

Raporda, Elektrik dağıtım şirketlerinin, Elektrik Piyasası Tüketici Hizmetleri Yönetmeliği kapsamında internet sitelerinde yayımladıkları elektrik tüketimine ilişkin verilerin, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'na bildirilen verilerden farklı olduğuna da dikkat çekildi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

19 BİN LİRALIK İŞE 17 MİLYON TL HARCAMIŞLAR

Karayollarında yollar müteahhit kasasına çıktı: 19 bin liralık işe 17 milyon TL harcamışlar

Sayıştay'ın Karayolları Genel Müdürlüğü denetim raporu, rant ilişkilerini ortaya serdi. Yap-İşlet-Devret müteahhitlerinden 568 milyon liralık alacak tahsil edilmedi, maliyeti 19 bin lira olan işe 17 milyon TL ödendi, kiralamalar için tek kişi ile pazarlık yapıldı.

AKP iktidarlarının yandaş müteahhitlere rant aktarmak için kullandığı en kestirme yol olan karayolu ihaleleri ile ilgili Sayıştay denetim raporu, "Rantın, kayırmanın, kamu varlıklarını bir avuç müteahhite peşkeş çekmenin" belgesi oldu.

Sayıştay denetçilerinin Karayolları Genel Müdürlüğü'nün 2019 yılı işlemlerine ilişkin raporunda önemli tespitler yer aldı.

Müteahhitlerden alınmayan vergiler, teminat mektubu tutarlarındaki milyonluk farklar, yetkisiz birimler tarafından bankalarda açılan hesaplar, otoyol hizmet tesislerinin kiralanacağı şirketlerin isimlerinin bakanlık tarafından işaret edilmesi, kiralama işlemlerinin ihale yerine tek kişi ile görüşülerek yapılması, ihalelerde yüksek teklif verenlerin tercihi, Hasankeyf köprüleri gibi deprem standartlarına uymayan tünel ve otoyol inşaatları gibi çok sayıda usulsüz işlem raporda yer aldı.

Sayıştay'ın denetim raporunda öne çıkan tespitlerden bazıları özetle şöyle:

18 Milyonluk Eksik KDV Tahsilatı: Otoyol hizmet tesisleri kiralamaları karşılığında yapılan kira ödemelerinden KDV tahsil edilmedi. 2015 yılından bu yana 19 otoyol hizmet tesisinden 18.1 milyon lira KDV alınmadı.

Teminat Mektubu Tutarlarında 12 Milyonluk Fark: Bursa Bölge Müdürlüğü tarafından alınan teminat mektuplarının tutarı ile bu teminat mektuplarının mizanda yer alan toplamalarının birbirine eşit olmadığı görüldü. Teminat mektuplarının kayıtlı tutarı ile fiziki tutarı arasında 12.4 milyon liralık fark görüldü.

Yetkisiz Birimlerin Açtığı Banka Hesapları: Kurumun muhtelif birimleri tarafından açılmış ve muhasebe sistemi içinde yer almayan 3 bin 389 banka hesabı tespit edildi.

Bakanlık Onayında Şirket İsmi: Otoyol hizmet tesislerinin üç yıldan uzun süre ile kiralanması işlerine ilişkin Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı tarafından verilen Bakanlık onaylarında mevzuata aykırı olarak kiralama yapılacak firmaların isimlerinin de belirlendiği görüldü.

Tek Kişi İle Pazarlık: Genel Müdürlüğe ait 13 adet otoyol hizmet tesisi çağrılan tek kişi ile yapılan pazarlıkla kiraya verildi.

Altılı Konsorsiyumdan Tahsilat Yapılmadı: Yap-İşlet-Devret modeli ile Gebze-Orhangazi-İzmir Otoyolu'nu inşa eden ve 2035'e kadar işletme hakkını alan Nuro-Özaltın-Astaldi-Makyol-Yüksel İnşaat-Makyol-Göçay'dan oluşan konsorsiyumdan kamulaştırılan taşınmazlara ilişkin 568 milyon TL'lik kullanım bedeli 2010'dan bu yana tahsil edilmedi.

Danıştay'ın İptal Ettiği İşe Devam: Silifke-Mut yoluna ilişkin Danıştay kararına karşı iş tasfiye edilmedi .

Olağanüstü İş Artışı Ve Süre Uzatımı: Diyarbakır Bölge Müdürlüğü'nün yapım işlerinde yüzde 1438'e varan oranlarda iş artışı yapıldı, 25 yıla kadar süre uzatımı verildi.

Yüksek Teklif Tercih Edildi: İşin devamı sırasında proje değişikliğine ihtiyaç duyulan hallerde yüklenicinin yüksek teklif verdiği işler tercih edildi.

Yüksek Maliyet: İkizdere İspir Yolu Ovit Tüneli ve Bağlantı Yolları İkmal İş'i'nde, elektrik-elektromekanik projelerin değiştirilmesi sonucu rekabet koşullarında oluşmayan yeni birim fiyatlarla imalat yaptırılması, işin öngörülenden daha yüksek maliyetle tamamlanmasına yol açtı. Yüklenici onay almadan aşırı yüksek maliyetli işler yaptı. Yaklaşık maliyette bedeli 19 bin TL olarak belirlenen iş kalemine 17 milyon TL ödeme yapıldı.

Deprem Yönetmeliklerine Aykırılık: Hasankeyf köprüleri gibi bazı beton standartlarına ve deprem yönetmeliklerine uyulmadı.

ASIL BAHSİ SPOR-TOTO KAZANMIŞ!

Şans oyunlarının olumsuz etkisini en aza indirmek amacıyla kontrol ve denetim görevi verilen Spor-Toto Teşkilatı, aralarında üniversitelerin de olduğu çok sayıda kuruma şans oyunlarını özendirici reklamlar için 6 milyar TL aktardı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Bahis ve şans oyunlarının gözetimini, “Toplum ve bireyler üzerindeki olumsuz etkilerinin en aza indirilmesi” amacıyla kontrolüne alan Spor-Toto Teşkilatı Başkanlığı’nın bahis oyunlarını özendiren reklamlara kaynak aktardığı belirlendi. Teşkilatın bu kapsamda yaptığı reklam ödemeleri son yedi yılda üç katı aşan bir artış ile 6 milyar TL’ye ulaştı.

Sayıştay’ın Spor-Toto Teşkilatı Başkanlığı’nın 2019 yılı mali hesaplarına ilişkin yaptığı denetimden çarpıcı tespitler çıktı. Başkanlığın, kontrol ve gözetiminde oynatılan şans oyunlarından el ettiği gelirin büyük bölümünü reklam bedeli olarak çeşitli kurumlara aktardığı öğrenildi. Reklam ödemelerinden, bazı kurum ve kuruluşların hak etmedikleri halde daha fazla pay aldığı ortaya çıktı.

Reklam Ödemeleri Tutarsız

Denetçiler, teşkilatın reklam giderleri için “Önemli tutarlarda” bütçe ayırdığını belirlendi. Teşkilatın bahis ve şans oyunlarını özendirecek bir görevi bulunmadığının altını çizen denetçiler, 2013-2019 yıllarında reklama ayrılan bütçenin 5,8 milyar TL olduğunu tespit etti. Valilikler, kaymakamlıklar, federasyonlar, belediyeler ve spor kulüplerine aktarılan reklam bedellerinin tutarsızlığı da denetimlere takıldı.

Reklam bedeli ödemelerinin tutarları ile bu tutarlar karşılığında gerçekleştirilen reklam faaliyetleri arasındaki orantısızlık da denetçilerin dikkatini çekti. Sayıştay’ın hazırladığı denetim raporunda, reklam ödemelerine ilişkin şu tespitler kaydedildi:

- ◆ Bütçe büyüklükleri birbirine yakın olan bağımsız spor federasyonlarına ödenen reklam bedelleri önemli ölçüde farklılık gösteriyor.
- ◆ Aynı ligde mücadele eden ve seyirci kapasitesi vb. özellikleri birbirine çok yakın olan spor kulüplerine aynı yıl için büyük ölçüde farklılaşan tutarlarda reklam bedellerinin ödendi.
- ◆ Aynı yıl için, aynı iş ya da hizmetlerin yapılması karşılığında il ve ilçe belediyelerine reklam bedeli adı altında çok farklı tutarlarda ödendi.

Golf Sahası İçin 2 Milyon TL

Denetim raporuna göre, Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri’ne yapılan reklam aktarımlarının yüzde 11’i, ülke nüfusunun yüzde 0,4’üne sahip bir ile aktarıldı. Nüfusu ve gelişmişlik düzeyi açısından son sıralarda yer alan bir başka il ise golf sahası yapımı için 2 milyon TL reklam bedeli aktarılması kararlaştırıldı ve bu paranın yarısından fazlası 2019 yılı içinde ödendi. Sayıştay denetçileri, herhangi bir ihtiyaç analizine dayandırılmadan yapılan ödemelerin, “Belirli kurumlara mali kaynak transferi” mahiyetinde olduğunu belirtti.

Öğrencilere Bahis Reklamı

Teşkilatın denetim raporuna yazılan en çarpıcı tespitlerden biri, “Şans oyunlarına özendirmek” ile ilgili tespit oldu. Reklam ödemelerinin bir bölümünün çeşitli düzeylerdeki eğitim kurumlarına yönelik yapıldığını belirten Sayıştay, “Bu kurumlarda öğrenim gören çocuk ve genç yaştaki kitlelere bahis ve şans oyunlarının tanıtımını hedeflemektedir. Esasen bahis ve şans oyunları gibi bağımlılık etkisi yüksek alışkanlıkların, çocuk ve genç yaştaki kuşakların ruh ve beden sağlığını olumsuz etkilediği bilimsel olarak kanıtlanmış olup, bu alışkanlıkların kazandırılması amacına yönelik reklam ve tanıtımı makul değildir” değerlendirmesinde bulundu.

Kurum personeline yasal sınırın çok fazla üzerinde çalışma yaptırıldığı da bildirildi. İncelemelere göre, Teşkilat Başkanlığı’nda çalışan 35 işçiye süre sınırlamasına uyulmaksızın yıllık 20 bin 941 saat fazla mesai ücreti ödendi. Kurum kadrosunda yer almakla birlikte fiilen Bakanlıkta görev yapan bir işçiye sadece Mart ayında 244 saat fazla çalışma karşılığı 7 bin 304 TL ödemede bulunuldu. Çalışana, yedi ayda ortalama 5 bin 500 TL’yi bulan ve kendi maaşını aşan tutarlarda ilave gelir sağlandı.

45 MİLYON TL’LİK ZARAR

TMSF, arsasını konut projesi yapılması için önce Bilal Erdoğan’ın arkadaşının ortağı olduğu şirkete verdi. Ardından “İnşaat faaliyetinin bu firmayla yapılamayacağını” belirterek sözleşmeyi feshetti. Sözleşmeyi fesheden TMSF şirkete 45 milyon TL’lik ödeme yapmak zorunda kaldı.

Sayıştay’ın Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) 2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu’nda, uzun zamandır tartışmaların odağında olan Ataşehir’deki araziye ilişkin dikkati çeken tespitlere yer verildi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Sayıştay denetçileri, TMSF'nin İstanbul'un en değerli arazilerinden biri olan Ataşehir'deki arazisini önce kat karşılığı inşaat yapılması için Aksüs Yapı ve Entegre Atık İşletmeleri Şirketi'ne verdiği ve ardından da sözleşmenin sonlandırılması nedeniyle TMSF kasasından şirkete tam 45 milyon TL'lik ödeme yapıldığını tespit etti.

Ortaklar Yine Tanıdık

TMSF'nin önce arsasının verildiği ve ardından da sözleşmeyi feshetmesi nedeniyle milyonlarca lira ödediği şirketin ortakları da tanıdık çıktı. TMSF arsasının verildiği Aksüs Yapı ve Entegre Atık İşletmeleri Şirketi'ni ortakları arasında Bilal Erdoğan'ın imam hatip lisesinden arkadaşı Burak Aksüs ile AKP'li Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın çocukluk arkadaşı Mehmet Gür'ün ortağı olan Celal Demirtaş yer alıyor.

Kaynaklarda Eksilme

TMSF, Sayıştay denetçilerinin geçen yıllarda "İhalesiz olarak sonuçlandırılan işlem sonucu, Ataşehir gayrimenkulleri, muazzam bir eksi farkla yükleniciye teslim edilmiştir" dediği projenin sözleşmesini "İnşaat faaliyetinin bu firma eliyle devamına imkân bulunmadığı" gerekçesiyle sonlandırdı.

Ancak, TMSF'nin sözleşmeyi haklı nedenlerle sonlandırılmaması nedeniyle Aksüs Yapı ve Entegre Atık İşletmeleri Şirketi'ne 45 milyon 382 bin TL ödeme yapmak zorunda kaldığı ifade edildi. Sayıştay denetçileri, bu durumun TMSF kaynaklarında eksilmeye neden olduğunu vurguladı.

Şimdi de Başka 'Arkadaş'a

TMSF, sözleşmesini iptal ettiği Ataşehir'deki arsa üzerine yapılacak olan "Ataşehir Modern Projesi A, B, C Blok konut, işyeri sosyal tesisler inşaatı" işi için geçen aylarda pazarlık usulüyle yeni bir ihaleye çıktı. İhaleyi 280 milyon 400 bin TL teklif veren Mustafa Ekşi-İlk Yapı İnşaat ortaklığı aldı. İhaleyi alan şirketler inşaat başlandı. İlk Yapı'nın sahibi Bilal Erdoğan'ın imam-hatipten arkadaşı Aykut Emrah Polat.

Geçtiğimiz günlerde de TMSF'nin İstanbul Ataşehir'de sahip olduğu arsa üzerine yapılacak inşaat işini pazarlık usulüyle çıkardığı ihalenin 280,4 milyon TL ile Bilal Erdoğan'ın imam hatipten arkadaşı Aykut Emrah Polat'ın almasına ilişkin haberlere getirilen erişim engeline dair yapılan haberlere de erişim engeli getirilmişti.

ADALET BAKANLIĞI DÖKÜLÜYOR

Sayıştay denetiminde usulsüzlükler ve maddi tablolarda büyük eksiklikler ortaya çıktı

Adalet Bakanlığı'nın Sayıştay 2019 Denetim Raporları'nda, çok sayıda "denetimsizlik" bulgusu yer aldı.

Bu kapsamda, Adalet Bakanlığı'nın, Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumu'na borcu olan 272 milyon 766 bin 71 TL'yi ödemediği, bu paranın bakanlığın mali tablolarında "borç" olarak yer almadığı tespit edildi. Ayrıca, Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nce yapılan "Protokol Organizasyonu"nda, toplantı ve konaklama hizmetlerinin, piyasa fiyat araştırması yapılmadan, başka firmalardan teklif alınmadan tek bir firmaya verildiği de ortaya çıktı.

Adalet Bakanlığı'nın 2019 Sayıştay Raporları TBMM Başkanlığı'na sunuldu. Raporda, dikkat çeken şu tespitler yer aldı:

- Bakanlık tarafından kiralanılan hizmet binaları için peşin ödenen kira bedellerinin kaydı yapılmadı. Bu da mali tabloların gerçek bilgi üretmemekle birlikte fiili durumu yansıtmamasına neden oldu.
- Yüksek Seçim Kurulu kullanımında bulunan hizmet binalarına, kurum mali tablolarında yer verilmediği tespit edildi. Ayrıca, binalar için yapılan tadilat gibi harcamaların yanlış hesaplar üzerinden muhasebeleştirildiği görüldü.
- Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İşyurtları Kurumu muhasebe kayıtlarında, Adalet Bakanlığı'ndan "alacak" olarak görülen değerlerin, Adalet Bakanlığı muhasebe kayıtlarında karşılık olarak yer almadığı tespit edildi. Muhasebe kayıtları incelendiğinde, kurumun, bakanlıktan toplam 272 milyon 766 bin 71 TL alacağı olduğu ancak bu tutarın Adalet Bakanlığı mali tablolarında borç olarak yer almadığı görüldü.
- Avrupa Birliği Hibe Projesi kapsamında bankada açılan "özel hesapta" tutulan yabancı paralar, döviz değerlemesi yapılması sonucunda elde edilen geliri, takip edilmesi gereken hesapta değil, başka bir hesapta takip edildi.
- Adalet Bakanlığı bünyesindeki adliyelerin Cezaevi İzleme Kurulu üyelerine ödenen "huzur ücretlerinden" eksik gelir vergisi kesildi, bu da kurumun gelir kaybına uğramasına neden oldu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Kurumun yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazların değer tespitleri yapılmadı ve ilgili hesaplara kaydedilmedi. Ayrıca, kurum tarafından uluslararası kuruluşlara yapılan ödemeler, taahhüt hesaplarında izlenmedi.

- Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından organizasyon, toplantı ve konaklama hizmeti alımlarında Kamu İhale Yasası'nın alım niteliğine uygun olmayan yöntem uygulandı. Genel müdürlük tarafından "Protokol Organizasyonu", "Emlak Uzman Grubu Toplantısı" gibi organizasyon, toplantı ve konaklama hizmetleri, piyasa fiyat araştırması yapılmadan, başkaca firmalardan teklif alınmadan piyasada diğer firmalarla beraber aynı konuda faaliyet gösteren bir yerden, "doğrudan temin" yoluyla hizmet alındı. Rekabet ve eşit muamele ilkeleri yerine getirilmedi.

AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI'NDA BAĞIŞ SKANDALI

Sayıştay'ın TBMM'ye sunduğu Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın 2019 denetim raporunda bakanlığa bağlı birimlere yapılan bazı bağışların kayıt yapılmadan kabul edildiği belirlendi.

Sayıştay raporunda, bakanlığa bağlı birimleri yapılan aynı yardımların ilgili birimler tarafından kabul edilmesi sırasında "taşınır işlem fişi"nin her işlem için düzenlenmediği ve bağış kabul tutanaklarının seri numaralarının da elle doldurulduğu tespit edildi.

CHP Genel Başkan Yardımcısı Seyit Torun, konuya ilişkin açıklamasında şunları söyledi: "Belediyelerimizin, yasal hakkının önünü kesip "siz bağış alamazsınız, biz alırız" diyenlerin, bağışları bile kayıtsız topladığı Sayıştay raporlarıyla tescil edildi. CHP olarak bu sorunlu zihniyeti, milletimize şikâyet ediyoruz."

AFAD'TA 1.6 MİLYAR TL ZARAR

Suriye başta olmak üzere çatışma bölgelerinde faaliyet gösteren AFAD, bir yılda 1.6 milyar TL zarar etti

Afet öncesi hazırlık ve zarar azaltma, afet esnasında yapılacak müdahale ve afet sonrasındaki iyileştirme çalışmalarının yönetim ve koordinasyonunu gerçekleştirmekle görevli olan AFAD'ın bütçesinde bir yılda 1 milyar 649 milyon TL zarar ortaya çıktı. Kurumun gelirleri 146.8 milyon TL ile sınırlı kalırken giderleri 1.778 milyar TL'ye ulaştı.

AFAD 2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu, yardım kuruluşu olarak faaliyet gösteren kurumun bütçede dev bir karadelige neden olduğunu ortaya koydu. Kurumda çok sayıda mevzuat dışı uygulama yaşandığını bildiren Sayıştay denetçilerinin ilk tespiti, 808 adet taşınır mala ilişkin oldu. Denetçiler, bu 808 taşınır malın kurum kayıtlarında yer almadığını tespit etti.

Sayıştay denetçileri, toplum yararına programlar ve sosyal çalışma programı kapsamında yapılan işlemlerin muhasebeleştirilmediği ve bu durumun hesap hatalarına neden olduğunu da raporlarına yazdı.

Sayıştay'ın bir diğer önemli tespiti ise harcama rakamlarına ilişkin oldu. AFAD'ın giderleri ile gelirleri arasında 1.6 milyar TL fark ortaya çıktı. Geçen yıl yapılan 1.778 milyar TL'lik harcamalar arasında, 6.8 milyon TL'lik "yolluk", 54.8 milyon TL'lik hizmet alımı yer aldı. Kar amacı gütmeyen kuruluşlara 1.6 milyon TL ödendi. 21 milyon TL de yurtdışına transfer edildi.

Yurtdışına 21 Milyon TL

AFAD, geçen yıl 2.5 milyon TL'ye kırtasiye malzemesi, 59 milyon TL'ye çeşitli cari transfer, 19 milyon TL'ye de tüketime yönelik mal ve malzeme alımı harcaması gerçekleştirdi.

Bağışlar Zayıf Kaldı

AFAD'ın gelir kalemleri arasında yer alan bağış ve yardımlar giderlerin çok altında kaldı. Buna göre, 146 milyon TL'lik gelirin çoğu kamudan aktarıldı. 53 milyon TL'si vergi, 8 milyon TL'si bağış ve özel gelirler, 3.2 milyon TL de kurumlardan bağış olarak geldi.

ZİMMETÇİYE 20 MİLYON TL

Sayıştay'ın denetim raporları, kamu kaynaklarının israfının, belli çevrelerin zenginleşme aracı olarak kullanılmasının yanı sıra devletin alacaklarının tahsilinde de etkin davranılmadığını gösterdi. 2004 yılındaki bir zimmet olayından dolayı tahsili kararlaştırılan 3.5 milyon Dolar o günkü kurdan hesaplanarak 1.3 milyon lira olarak kayda alındı. Zaman aşımının dolmasına bir ay kala kayda alınan tutar aradan geçen 16 yıl boyunca

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

kurdaki değişiklik dikkate alınarak güncellenmedi. 21.3 milyon liraya ulaşan zimmet tutarı bu nedenle 16 yıl önceki değeri olan 1.2 milyon lira olarak kayıtlarda kalmayı sürdürüyor.

Sayıştay denetçilerinin Gelir İdaresi Başkanlığı'nın 2019 yılı hesaplarında yaptığı inceleme sonunda hazırladığı raporda, devletin 20 milyon liralık alacağı ile ilgili bir "hesap hatası" yapıldığını gösterdi.

Takip ve Tahsilat Sorunu

Gelir İdaresi Başkanlığı'nın mali tablolarında yer alan "Kişilerden Alacaklar Hesabı"nın büyük ölçüde başka kurumlara ait alacakları içerdiği ve bu alacakların takip süreçlerinde aksamalar olduğu tespit edildi.

Kamu idarelerinin faaliyet alacakları ve kurum alacakları dışında kalan ve kamu idarelerince tespit edilen kamu zararından doğan alacaklar ile diğer alacakların izlenmesi için kullanılan bu hesapta yapılan inceleme sonunda şu tespitlerde bulunuldu:

Kişilerden Alacaklar Hesabı bakiyesinin 31.12.2019 tarihi itibarıyla 104 milyon 357 TL olduğu; söz konusu tutarın büyük kısmının, takip ve tahsil görevi GİB'e bırakılmakla birlikte diğer kurumların alacaklarından oluştuğu, 31.12.2018 tarihli bilançoda Kişilerden Alacaklar Hesabının bakiyesi 96 milyon 840 bin TL iken bu tutarın bir yıl sonra 104 milyon 357 bin TL'ye çıkmasından da anlaşılacağı üzere, vergi dairelerince bahse konu alacakların takip ve tahsil süreçlerinin etkin bir şekilde yürütülememesi sonucu bu tutarın yıllar itibarıyla birikimli olarak arttığı anlaşılmıştır."

Zimmete Ödül

Raporda bu tespit, 20 milyon TL eksik tutulan bir alacakla da örneklenildi. Buna göre, başka bir kamu idaresince mahkeme kararı ile 2004 yılında kesinleşen bir zimmet suçuna ilişkin 3 milyon 582 bin 265 Dolar tutarındaki hazine zararının takip ve tahsilinin sağlanması için ilgili vergi dairesine zamanında bildirimde bulunuldu. Ancak alacak 10 yıllık zamanaşımı süresinin dolmasına bir ay gibi kısa bir süre kala GİB kayıtlarına alındı.

Dolar cinsinden alacağın ilk kez kayıtlara alınması sırasında 1 milyon 372 bin 849 TL değerleme yapıldı. Ancak ilgili yasanın her ay döviz satış kuru üzerinden alacağın değerlemesinin yapılması gerektiği hükmü uygulanmadığı için aradan geçen zamanda kura bağlı düzeltme yapılmadı.

Bu nedenle de 2019 sonundaki döviz kuruna göre 21 milyon 316 bin 984 liraya ulaşması gereken zimmet alacağı, 1 milyon 372 bin lira olarak kayıtlarda kaldı.

Kamu Zararına Yol Açmayın

Sayıştay GİB'i, "Alacaklar hesabındaki geçmişten gelen alacakların takip ve tahsil süreçlerine ilişkin iş ve işlemlerin zamanında ve doğru bir şekilde yapılması sağlanarak alacakların tahsilinde etkinliğin artırılması, böylelikle kamu zararına sebep olunmadan mali tabloların doğru ve güvenilir bilgi sunmasının garanti altına alınması gerekmektedir" diye uyardı.

TİCARET BAKANLIĞI 'AİLECEK' DESTEKLEMİŞ

Ticaret Bakanlığı'nın, "Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Projesi" kapsamında aynı aileden dört kişinin ulaşım ve konaklama masraflarını karşıladığı açığa çıktı.

Sayıştay denetimleri ile "Türkiye'de üretilen ürünlerin markalaşması" amacıyla başlatılan Turquality programı kapsamında yabancı şirketleri desteklediği ve personele fahiş oranda destek ödemesi yaptığı belirlenen Ticaret Bakanlığı'na ilişkin çarpıcı tespitlere yenileri eklendi.

Aynı Aileden Dört Kişi

Sayıştay denetçileri, 2019 yılı denetimleri kapsamında Ticaret Bakanlığı'nın, "Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi (UR-GE)" isimli projesinin detaylarını inceledi. UR-GE projesi için desteklenen Yurtdışı Alım Heyeti'ndeki katılımcıların şirket bilgilerinin bakanlıkça temin edilmediği, şirket-kişili ilişkilerini ispatlayan belgelerin bulunmadığı tespit edildi. Alım heyetlerinde bir davetli yabancı şirketten en fazla iki kişinin ulaşım ve konaklama bedellerinin karşılanabileceğini anımsatan denetçiler, projenin alım heyeti listesinde bir aileden dört kişinin olduğunu gördü.

Şirket listelerini inceleyen denetçiler, aynı aileden olduğu belirlenen dört kişinin ikiyeşerli olarak farklı iki şirkete dağıtıldığını saptadı. Ancak bu kişilerin şirketler ile ilişkisini teyit eden herhangi bir belgeye ulaşılamadı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Şirketler Gerçekte Var mı?

UR-GE kapsamında desteklenen şirketlerin bilgileri de incelendi. İncelenen UR-GE projesi dosyasında hiçbir şirketin bilgisine rastlanmadığını belirten denetçiler, “Sadece bir isim listesi ve karşısında bir şirket ismi olan tablolar mevcuttur. Şirketler ile ilgili resmi makamlardan alınmış teyit bilgileri yoktur” değerlendirmesinde bulundu. Kişiler ile şirketler arasında gerçekten bir ilişki olup olmadığını ortaya koyacak hiçbir bilgiye ulaşamayan denetçiler, “Söz konusu şirketler gerçekte var mıdır?” sorusunu sordu.

UR-GE kapsamında Yurtdışı Alım Heyeti’ne verilen desteklerden yalnızca yurtdışı merkezli şirketlerden gelen yabancı isimlerin yararlanabileceğine vurgu yapan denetçiler, projenin alım heyeti listesinde Türkiye vatandaşlarının isimlerine de rastladı. Denetçiler, Türkçe isimli kişilerin gerçekte yabancı bir ülkenin vatandaşı olabileceğini ancak, “Mevzuat hükümleri içerisinde bu riski ortadan kaldıracak herhangi bir hükmün bulunmadığını” bildirdi.

UR-GE projesindeki mevzuata aykırılıklar bunlarla da sınırlı kalmadı. Desteklenen projelerin konaklama ve tercüman giderlerinin çok yüksek olduğu ifade edildi. Sayıştay raporuna, konaklama bedelinin yüksekliğine ilişkin şunlar kaydedildi:

“Normal şartlarda bu tarz toplu konaklama organizasyonlarında daha indirimli fiyatlar alındığı bilinmekte olup, bireysel olarak alınan fiyattan yüzde 41 oranında daha pahalı fiyat alınmış olduğu tespit edilmiş olup, bu durum hayatın olağan akışına aykırıdır. Söz konusu hizmet bir acenteden alınmış olup, İZTO organize etmiştir. İZTO’nun organize ettiği faaliyet için yaptığı giderlerin rayice uygunluğunu basiretli bir tüccar gibi kontrol etmesi gerekirdi.”

Uçuk Tercüman Ücretleri

Tercümanlık giderlerinin bir standardı olmaması ve rayicin üzerinde tercümanlık giderlerinin bulunmasına ilişkin ise şu ifadeler rapora geçirildi:

“İncelenen destek dosyalarında çok farklı rakamların ortaya çıktığı görülmüştür. Bir dosyada günlük 150 dolar iken başka dosyalarda bu rakamların 300/457 dolar olduğu tespit edilmiştir. Batı Akdeniz İhracatçılar Birliği’nin organize ettiği faaliyet için, yaptığı giderlerin rayice uygunluğunu basiretli bir tüccar gibi kontrol etmesi gerekirdi.”

Dudak Uçuklatan Destek

Sayıştay raporuna göre, Ticaret Bakanlığı tasarım desteği kapsamında bir personele aylık 140 bin 595 TL maaş ödüyor. Brüt maaş üzerinden sağlanan desteğin içinde olmaması gereken ödeme kalemleri de yer alıyor. Denetçiler, ödemenin personelden tahsil edilmesi gerektiğini belirtiyor.

PAZARLIK USULÜ İLE 1,2 MİLYON TL

Kamu alımlarında ‘ihalelerin bazılarında verilmesi’ için giderek yaygınlaşan pazarlık yöntemi, Yurtdışı Türkler ve Akrabalar Topluluklar Başkanlığı’nca da gerekli şartlar oluşmasa dahi kullanıldı. Başkanlığın 2019 yılında dağıttığı toplam 143 milyon TL’lik bursun etki analizi yapılmadı.

2019 yılında, “Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi’ne uyum” adı altında pazarlık yöntemi ile gerçekleştirdiği ihale kapsamında yüz binlerce lira harcayan Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB) öngörülen şartlar oluşmasa dahi pazarlık usulünden vazgeçmiyor. Başkanlığın, uluslararası kuruluş kaynaklarından proje karşılığı aldığı hibe tutarları ile yaptığı hizmet alımlarında da pazarlık yöntemini tercih ettiği belirlendi.

YTB mali hesaplarına yönelik gerçekleştirilen Sayıştay denetimleri ile başkanlığın, mevzuatta öngörülen şartlar oluşmadığı halde pazarlık usulü ile hizmet alımı gerçekleştirdiği açığa çıkarıldı.

Sayıştay’ın, “2019 Yılı Denetim Raporları” kapsamında YTB’nin mal ve hizmet alımları incelendi. Geçici koruma altındaki Suriyelilere sunulan yükseköğretim projeleri için “Destek personeli ve hizmet alımı” amacıyla gerçekleştirilen 1,2 milyon TL bedelli sözleşmede pazarlık yöntemine başvurulduğu belirlendi. Detaylı incelemede, Avrupa Birliği kaynaklı sebeplerle 2018-2019 eğitim dönemi için onay alınma tarihinin başkanlıkça öngörülemeyecek şekilde 2019 yılı Ocak ayına sarkmasının pazarlık usulü ihaleye gerekçe gösterildiği tespit edildi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Öngörülebilirdi

Sayıştay denetçileri, “Düzy Türkye Eğitim” adı verilen programın uzun yıllardır YTB tarafından yönetildiğini ve eğitim döneminin her yılın Kasım-Temmuz aylarını kapsadığını belirtti. İhale sürecinin normal şartlarda da belli bir zaman gerektirdiğinin altını çizen denetçiler, “Proje onayının 2019 yılı için Ocak ayında alınmış olması, pazarlık için mevzuatta öngörülen, “İdare tarafından önceden öngörülemeyen olayların ortaya çıkması üzerine ihalenin ivedi olarak yapılmasının zorunlu olması’ şartını karşılamamaktadır” değerlendirmesinde bulundu.

Bursların Takibi Yapılmadı

Başkanlığın öte yandan, 2019 yılında yaptığı toplam 143 milyon TL’lik burs ödemesi için “Etki analizi raporu” hazırlamadığı belirtildi. Burs ödemelerinin kurum bütçesinin yüzde 40’ına karşılık geldiğine vurgu yapan denetçiler, “Kamu kaynaklarının etkin, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılması” için burs dağıtımının ardından etki analizi çalışmaları yapılması gerektiğini belirtti.

TARIM ORMAN BAKANLIĞI DENETİMDEN GEÇEMEDİ

Sayıştay, Tarım ve Orman Bakanlığı’nın Mali Rapor ve Tablolarını Uygun Bulmadı

Tarım ve Orman Bakanlığı, Sayıştay’ın denetiminden geçemedi. Sayıştay, raporunda Tarım ve Orman Bakanlığı’nın 2019 yılı mali rapor ve tablolarının doğru ve güvenilir bilgi içermediğine dikkat çekti.

Raporda, 2013’ten itibaren özellikle evsel ve tıbbi kullanım amaçlı etil alkol kullanılarak yapılan yasadışı alkollü içki üretiminde önemli artış yaşandığına işaret edildi. Bu alkollerde görülen arz fazlasının, merdiven altı tesislerde üretilen ve bandrolsüz olarak veya sahte ya da usulsüz bandrol kullanılarak piyasaya sürülen sahte ürünlerin ve tüketicilerin şahsi tüketimleri için evlerinde ürettikleri alkollü içkilerin yapımında kullanıldığının değerlendirildiği belirtildi. Raporda şöyle denildi:

“Ağırlıklı olarak gıda hazırlanmasında kullanılmak üzere marketlerde satışı sunulan evsel kullanım amaçlı etil alkolün yıllık kullanımı 2013 yılında 12 bin 117 litre iken, kullanım miktarı 2014 yılında 26 bin 448 litre, 2015 yılında 88 bin 501 litre, 2016 yılında 178 bin 984 litre, 2017 yılında ise 2 milyon 319 bin 704 litre olarak gerçekleşmiştir.”

Bu konuda alınan önlemlerin ardından 2018’de 1 milyon 203 bin 43 litre, 2019’da ise 2 milyon 358 bin 953 litre evsel kullanım amaçlı etil alkol satışı gerçekleştirildiğine işaret edilen raporda, bu kez de hastane ve eczanelerin kullanımı için piyasaya sunulan tıbbi amaçlı etil alkolün satışında önemli artış yaşandığı belirtildi. Tıbbi kullanım amaçlı etil alkolün yıllık kullanım miktarı 2013’te 1 milyon 414 bin 988 litre iken, 2019’da ise 7 milyon 755 bin 972 litre olarak gerçekleşti. Raporda, “Fiili talebi yaklaşık 1.5 milyon litre/yıl olmasına karşın 2019 yılı satışının 6 milyon litreye ulaşmış olması, en az 4 - 4.5 milyon litre tıbbi kullanım amaçlı alkolün sahte distile alkollü içki üretiminde kullanıldığını işaret etmektedir” denildi.

Yasal yerli distile alkollü içki pazarının 2019 sonu itibarıyla yaklaşık yüzde 25 daraldığı belirtilen raporda, “2018 yılında 50 milyon litre olan yurtiçi alkollü içki üretimi 2019 yılında 40 milyon litre seviyesinde gerçekleşmiştir. Sadece özel tüketim vergisi (ÖTV) kaybının 2019 yılı için en az 1.56 milyar TL’ye ulaştığı hesaplanmakta olup paylaşılan arz rakamları üreticilerin ve ithalatçıların beyanlarından elde edildiğinden, fiili arz miktarı konusunda kesin veri bulunmamaktadır” denildi. Sayıştay, bu konuda içerisinde yasaklamaların da yer aldığı bir dizi önlem önerisinde bulundu.

Tutarsız Tablolar

Sayıştay, usulünce atanmış muhasebe yetkilisinin kontrolü dışında banka hesaplarının bulunduğu, bu hesaplarda yer alan tutarların muhasebeleştirilmediği, kamu idarelerinin mali tablolarında gösterilmediği ve hatta zamanaşımına uğradığına işaret etti. Bakanlıkça uygulanan idari para cezalarının muhasebeleştirilmediği ve raporlanmadığı belirtildi. Tarım Reformu Genel Müdürlüğü adına açılı banka hesaplarından hak sahiplerine yapılan ödemeler arasında lehte ve aleyhte farklar bulunduğu, 2019’da tarımsal destekleme kapsamında toplam 16 milyar 965 milyon 138 bin 739.70 TL bütçe gideri yapıldığı halde, fiilen hak sahiplerine 17 milyar 180 milyon 772 bin 135.22 TL ödendiği kaydedildi.

MİLLETE IBAN NUMARASI BİR PERSONELE 140 BİN TL

Ticaret Bakanlığı bir personeline tam 140 bin 595 TL aylık maaş ödemiş

Ticaret Bakanlığı’nda tasarım desteği kapsamında bir personele aylık 140 bin 595 TL maaş ödendiği ortaya çıktı. CHP Adana Milletvekili ve KİT Komisyonu Üyesi Orhan Sümer, söz konusu personelin açıklanmasını istedi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Sayıştay'ın Ticaret Bakanlığı'yla ilgili raporunda, tasarım desteğiyle ilgili çarpıcı tespitler yer aldı. Rapora göre; Bakanlık, tasarım desteği kapsamında bir personele aylık 140 bin 595 TL maaş ödüyor.

CHP Adana Milletvekili ve KİT Komisyonu Üyesi Orhan Sümer, Türkiye'de hiçbir kamu görevlisine ödenmeyen bu aylık maaşı alan personelin kim olduğunun açıklanmasını istedi.

Bu duruma tepki gösteren CHP'li Sümer'in açıklaması şöyle:

Ekonominin neden bu kadar kötü olduğunu gösteren bir örnek de ne yazık ki Sayıştay Raporunun Ticaret Bakanlığı ile ilgili kısmında ortaya çıkmıştır. Millete IBAN numarası veren, esnafı, asgari ücretliyi yaşam derdine mahkum eden iktidar bir kişiye 140 bin lira aylık maaş öderken ne yazık ki hiç vicdanı sızlamamış. İşin daha vahim yanı aslında maaş belirlenirken de yasal olarak bir üst sınırın olmaması. Sayıştay raporları her ne kadar bilgileri gizler şekilde hazırlansa dahi birçok konuda devletin ekonomisinin ne denli hoyratça kullanıldığı görülmektedir. Özellikle yurt dışı desteklemeleri adı altında yandaş firmalar on binlerce dolar desteklenmiş, çalışanlar üzerinden fahiş fiyatlı maaşlar belirlenmiş ve bu durum halen devam etmektedir."

LİYAKATSIZ MÜDÜRLER

Sayıştay, Milli Eğitim Bakanlığı, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü kadrolarına gerekli koşulları sağlamayan kişilerin atandığını ortaya çıkardı.

Sayıştay, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü kadrolarına gerekli koşulları sağlamayan kişilerin atandığını ortaya çıkardı. Raporda, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü kadrolarına meri mevzuatın liyakat ve kariyer ilkeleri doğrultusunda öngördüğü şartları taşımayan kişilerin de atandığına dikkat çekildi.

Skandal Raporda Ortaya Çıktı

Sayıştay denetçileri, 2018-2019 yıllarında ilçe milli eğitim müdürlüğü kadrosuna aslen atanan ve Ekim 2019 itibarıyla halen görevde bulunan personele ilişkin bilgilerin incelenmesinde, ilçe müdürü olarak atanan 127 personelden sadece 38'inin (yüzde 30'unun) bahse konu kadroya atanabilmek için gerekli şartları taşıdığı 89'unun ise taşımadığını tespit etti.

O Şartları Taşımadıkları Halde Atanmışlar

Raporun devamında, "Geriye kalan 89 personelin bilgileri ve atama onayları incelendiğinde, İdare tarafından 657 sayılı Kanunun 68'inci maddesinin (B) öngörülen şartları taşıyanlardan okul müdürü, eğitim uzmanı, maarif müfettişi vb. kadrolarda görev yapmış olanların tercih edildiği ifade edilmiş ise de, asaleten atanabilme için en az iki yıl şube müdürü olarak görev yapmış olma şartını taşımadıkları, büyük bir kısmının görevde yükselmeye tabi kadrolardan olmayan, dolayısıyla görevde yükselme sınavına girmemiş durumda olan öğretmenlik kadrosundan ilçe milli eğitim müdürlüğüne atandıkları ve bu atamaların 657 sayılı Kanunun 71'nci ve 76'ncı maddeleri kapsamında gerçekleştirildiği görülmüştür" ifadeleri yer aldı.

KAÇAK YAPILARA GÖZ YUMULDU

Sayıştay'ın TBMM'ye sunduğu Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün 2019 yılı denetim raporunda çok sayıda usulsüzlük tespit edildi. Raporda, İstanbul 1. Bölge Müdürlüğü sorumluluğundaki 10 vakfa ait taşınmazlara inşaa ve fiziki müdahalede bulunularak yeni yapı inşa edildiği ve müdürlük ile yapılan sözleşmelerde belirtilen amaçlar dışında kullanımlar oluştuğu belirtildi.

Genel müdürlüğün, taşınmazlara yapılan kaçak inşaat ve fiziki müdahaleyi koruma kurullarına bildirmedeği gibi imar affı için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na müracaat ettiği de tespit edildi. Raporda, genel müdürlüğün görevinin yapılan değişiklikleri Koruma bölge kurulu müdürlüklerine bildirerek sorumlu kişilerin cezalandırılması ve yapıların eski haline dönüştürülmesini sağlamak olduğu kaydedildi.

Sayıştay raporunda, Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün yönetimindeki bazı vakıflara ait konutların lojman olarak personele tahsis edildiği belirlendi.

HEM VERGİDEN HEM DENETİMDEN MUAFLAR

AKP iktidarı döneminde sayıları katlanarak artan ve "iktidarın arka bahçesi" olarak nitelendirilen vakıfların vergi muafiyeti denetimlerinin yeterli düzeyde yapılmadığı öğrenildi. Sayıştay denetçileri, vergi muafiyeti için temel koşul olan "gelirin üçte ikisini belli amaçlara harcama" zorunluluğuna uymayan vakıflar olduğunu belirledi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

AKP iktidarı döneminde gerçekleştirilen yasa değişiklikleri ve sağlanan yetkiler ile birçok kesim için “Para toplama aracı” haline dönüştürülen vakıfların vergi muafiyeti denetiminin de yeterli düzeyde yapılmadığı belirlendi.

Vakıflar Genel Müdürlüğü’nün 2019 yılı mali hesaplarına yönelik Sayıştay denetimler, vakıfların vergi muafiyeti denetimindeki zafiyeti ortaya koydu. Vergi muafiyet tanınan vakıfların muafiyet şartlarını sürdürüp sürdürmediklerinin düzenli olarak takip edilmediği tespit edildi.

AKP iktidarları döneminde sayıları katlanarak artan ve “İktidarın arka bahçesi” olarak nitelendirilen vakıfların denetiminde yaşanan sorunlar Sayıştay’ın denetim raporlarına yansdı. Sayıştay denetçileri, vergi muafiyeti bulunan çeşitli vakıfların evraklarını inceledi. Bazı vakıfların, Vakıflar Genel Müdürlüğü’ne verdikleri beyannamede yer alan ve brüt gelirin üçte ikisinin, “Amaca yönelik giderler” için harcanacağını taahhüt eden maddeye uymadığı bildirildi. Denetçiler, vakıfların vergi muafiyetinden yararlanmalarının temel şartının, gelirlerinin üçte ikisini belli amaçlara harcama zorunluluğu olduğunun altını çizerek, “Söz konusu harcama tutarlarının düzenli olarak takip edilmesi gerekmektedir” değerlendirmesinde bulundu.

İzinsiz Proje Değişiklikleri

Vakıflar Genel Müdürlüğü’ne yönelik Sayıştay denetimleri ile açığa çıkan diğer bazı tespitler ise şunlar oldu:

- ▶ Mazbut vakıfların vakfiyelerinde yazılı hayır şartlarına uyulmaması.
- ▶ İstanbul’un Şişli, Beyoğlu ve Fatih ilçelerinde de yer alan taşınmazlarda idareden izin almadan proje değişikliği yapılması.
- ▶ Kira süresi sona eren taşınmazların ihale yapılmaksızın kiraya verilmeye devam edilmesi.

ENGELLİ RAPORU OLMAYAN 95 BİN KİŞİYE MAAŞ!

Sayıştay’ın Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı 2019 Yılı Denetim Raporu’na göre, Sağlık Bakanlığı Engelli Sağlık Kurulu Raporu olmayan 40 bin 746 kişi engelli evde bakım ödemesi aldı. Yine engelli raporu olmayan ancak engelli aylığı alan kişi sayısı ise 95 bin 917 oldu.

Sağlık Bakanlığı ile Sosyal Hizmetler Bakanlığı’nın verilerini karşılaştıran denetçiler, tam bağımlı olmayan kişilere yersiz ödeme yapılmış olabileceği uyarısında bulunarak, “engelli sağlık kurulu raporu (ESKR) veri tabanında kaydı olmayan kişiler için ve Sağlık Bakanlığının ESKR veri tabanında kaydı olup da ağır engelli veya tam bağımlı ifadesi içeren ESKR’si olmayanlar için gerekli teyit işlemi yapılmadan bu kişilerin bakıcılarına engelli evde bakım ödemesi yapılmıştır” dedi.

Sayıştay’ın raporunda yer alan tespite göre, 2019 yılının aylık ortalamasına göre ESKR olmayıp ödeme alan kişi sayısı 40 bin 746 ve ağır engel veya tam bağımlı ifadesi içeren ESKR’lerinin Sağlık Bakanlığı ESKR veri tabanında olmadığı halde bakıcılarına destek ödemesi yapılan kişi sayısı da 30 bin 633 oldu.

ESKR veri tabanında engellilik durumu yüzde 40 altında 22 bin 49 kişiye ödeme yapıldığı belirtilen raporda, 2 bin 677 kişinin evde bakımı yapılan engelli yakının ölümünün ardında bile ödeme aldığı kaydedildi. Tespite göre evde bakımı yapılan engelli öldükten sonra yapılan ödemelerin aylık dağılımı şöyle: “Ocak 2019’da 222 kişi, Şubat 201 kişi, Mart 187 kişi, Nisan 179 kişi, Mayıs 179 kişi, Haziran 203 kişi, Temmuz 274 kişi, Ağustos 231 kişi, Eylül 194 kişi, Ekim 526 kişi, Kasım 149 kişi, Aralık 132 kişi.”

Sağlık Bakanlığı’nın sisteminde kayıtlı Sağlık Bakanlığı’nın sisteminde kayıtlı ESKR olmayıp engelli aylığı ödemesi alan kişi ise 2019 yılında aylık ortalama 95 bin 917 oldu.

Sağlık Bakanlığı ile Sosyal Hizmetler Bakanlığı’nın verilerinin uyumlu hale getirilmesi gerektiğine dikkat çeken Sayıştay, “Söz konusu kişilerin engelli sağlık kurulu raporlarına ilişkin gerekli incelemeler yapılması ve Sağlık Bakanlığı ile veri sistemlerinin uyumlulaştırılması gerekmektedir” dedi.

DTCF’DE 440 YAZMA ESER KAYIP

Sayıştay’ın Ankara Üniversitesi 2019 Yılı Denetim Raporu’nda Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi’nde 440 yazma eserin kayıp olduğu ortaya çıktı. Kütüphane görevlileri Sayıştay denetçilerine, “Kitapları en son kimin ödünç aldığına yönelik log kayıtları tutulmadı ve silinme işlemiyle birlikte bu tür kayıtlar da yok edildi” dedi.

Sayıştay’ın Ankara Üniversitesi 2019 Yılı Denetim Raporu’nda Türkiye’nin ilk fakültelerinden birisi olan Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi’nde (DTCF) 440 yazma eserin kayıp olduğu ortaya çıktı...

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Sayıştay denetçileri bu eserlerin kaybolmasında sorumlunun kim olduğunu tespit edemezken, yıllardır eserlerin kayıt alma işleminin sürmesini manidar bularak, “Yıllar içinde oluşan kayıp ve eksikliklerin zamana yayılarak ortaya çıkması muhtemel sorunlardan kurtulma çabasının bir sonucu olduğu düşünülmekte” saptamasında bulundu.

ANKA'nın haberine göre, Sayıştay raporunda 2013 yılı öncesinde DTCF'deki 15 bin yazma eserin Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sisteminde (KBS) kayıt işleminin başladığı, ancak aradan geçen zamana rağmen kayıt işleminin bitirilemediği belirtildi.

Rapora göre KBS'ye giriş sırasında 2008 adet nadir yazma eserin sayım fazlası olarak giriş kaydı yapıldı, 440 adet kitabın kaydı ise sistemden düşürüldü. Sayıştay denetçileri 440 eserin kaydının neden düşürüldüğünü tespit etmek için kütüphane görevlileriyle görüştü. Kütüphane görevlileri Sayıştay denetçilerine, “Kitapları en son kimin ödünç aldığına yönelik log kayıtları tutulmadı ve silinme işlemiyle birlikte bu tür kayıtlar da yok edildi” dedi. Denetçiler yaptıkları incelemede kitapların ödünç verilmeden de kullanıcılar tarafından kütüphaneden çıkarılabileceğini de tespit etti.

Kaç Yıldır Kayıp O Bile Bilinmiyor

Sayıştay raporunda kitapların kimin ihmali sonucu kaybolduğunun tespit edilemediği kaydedilerek, “Kitapların gerçekte kaç yıldır kayıp olduğu ve düşümü yapan memurların, kayıplardan sorumlu olup olmadıklarını tespit etmek de mümkün görülmemektedir. Bu durumda kontrol ve sayım süreçlerinde eksiklikler bulunduğu anlaşılmıştır” denildi.

Sayıştay denetçilerinin rapordaki saptamaları şöyle:

“Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesinde bulunan yaklaşık 15 bin adet yazma eserin Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sisteminde (KBS) taşınır kayıtlarına alma işlemlerinin tamamlanmaması sorununun Sayıştay Raporlarına yansımış olmasına rağmen 2019 yılında da çözüme kavuşturulmamasının işin özelliğiyle ilgili olmadığı, yıllar içinde oluşan kayıp ve eksikliklerin zamana yayılarak ortaya çıkması muhtemel sorunlardan kurtulma çabasının bir sonucu olduğu düşünülmekle birlikte anılan eserlerin kayıt altına alınmaması sonucunda, ilerleyen tarihlerde eserlerin yok olması veya hasar görmeleri halinde, meydana gelecek kamu zararının ve bu zarardan sorumlu tutulacak ilgililerin tespitinde güçlük yaşanması riski de devam etmektedir. Bir başka ifadeyle, sağlıklı bir kayıt sisteminin kurulmaması muhtemel sorunların soruşturulmasına da engel teşkil edecektir.”

DEPREM RİSKLİ BİNALAR KYK YURDU OLARAK KULLANILMIŞ!

Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın deprem yönetmeliğine aykırı binaları öğrenci yurdu olarak kullandığı ortaya çıktı. Konuya ilişkin açıklama yapan CHP'li Ensar AYTEKİN, "TÜRGEV yurtlarına gelince gösterilen özen, devlet yurtları için gösterilmiyor" dedi.

Sayıştay Raporlarında ortaya çıkan skandallara bir yenisini daha ekledi. Gençlik ve Spor Bakanlığını denetleyen Sayıştay, deprem yönetmeliğine aykırı binaların öğrenci yurdu olarak kullanıldığını tespit etti.

Konuyu gündeme getiren CHP Balıkesir Milletvekili ve İçişleri Komisyonu Üyesi Ensar AYTEKİN, “Sayıştay raporu ile deprem yönetmeliğine aykırı binaların, yurt olarak kullanıldığı ortaya çıktı. TÜRGEV yurtlarına gelince gösterilen özen, devlet yurtları için gösterilmiyor. KYK yurtlarında kalan öğrencilerin can güvenliği sorunu var. Bu yurtlarda barınan öğrencilerin canına kast edenlerin acilen yargılanması gerekir” ifadelerini kullandı.

CHP Balıkesir Milletvekili Ensar AYTEKİN'in açıklamasında şu ifadeler yer aldı:

“Sayıştay Raporlarının TBMM'ye sunulmasından sonra, bütün kurumlara ilişkin değerlendirmeler de ortaya çıkıyor. İncelemelerini sürdürdüğümüz Sayıştay Raporlarında tespit edilen usulsüzlükler, Türkiye'de devlet kurumlarını yönetenlerin ne derece keyfi davrandığını, 'nasılsa bir şey olmaz, fark edilmez' diyenlerin sorumsuzluğunu gözler önüne seriyor. Raporları okurken kanımız donuyor. Bunun son örneği, Gençlik ve Spor Bakanlığı raporunda görünüyor. Bakanlığa bağlı Kredi ve Yurtlar Kurumu (KYK)'nu inceleyen Sayıştay Raportörleri, yurt binalarındaki fiziki yetersizliği tespit etmiş. Deprem Yönetmeliğine aykırı ve Yangın Söndürme Sistemleri olmayan binalar KYK tarafından kiralanmış ve üniversiteli arkadaşlarımıza yurt olarak sunulmuş. Bu skandal ötesi duruma söylenecek şey bulmakta zorluk çekiyoruz. Her ile üniversite açmakla övünen iktidar, eğitimin bilimsel kalitesini yerle bir etmişti. Bu rapordan anlıyoruz ki, yalnızca bilimsel kalite değil, öğrencilerin konakladığı yaşam alanlarındaki fiziksel kalitede yerlerdedir.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

TÜRGEV'e Gelince Akıllı, KYK'ya Gelince Riskli Bina!

Bilal Erdoğan'ın yöneticisi olduğu TÜRGEV'e gelince, her türlü imkanı, başışı peş peşe sıralayan kaynaklar söz konusu devletin yurtları olunca öğrencileri adeta ölüme terk etmişler. Yüzbinlerce öğrencinin ailesi bu durumdan habersiz bir şekilde, çocuklarını devlete güvenip yurtlara emanet etmiş. Yarın yaşanacak olası bir depremde bu binalar yıkıldığında, bu ailelere tabut göndermeyi reva mı görüyorsunuz? Buna da mı fitrat diyeceksiniz? Burada sorumlu kimse derhal yargılanmalı ve bu yurtlar tek tek açıklanıp o öğrenciler güvenli yerlere nakledilmelidir."

BU KEZ KÖPRÜ BORÇLU ÇIKTI

Yap-işlet-devret modeliyle yapılan ve garantili geçiş kapsamında olan Osmangazi Köprüsü ile Gebze-Orhangazi-İzmir otoyolunu işleten şirketin devlete 568 milyon lira borcu çıktı.

Osmangazi Köprüsü ile Gebze-Orhangazi-İzmir otoyolunu işleten şirketin, kamulaştırmalar dolayısıyla idareye vermesi gereken kullanım bedeli olan 568 milyon 151 bin lirayı ödemediği belirlendi. 2010-2019 yılları arasında doğan kamu zararı, yapım ve işletme süresi olan 22 yıl boyunca her yıl artmaya devam ediyor.

Sayıştay raporuna göre, sözleşme gereği kamulaştırma yapılan alanlardaki 400 milyon TL'nin üzerindeki kısımlarda, şirketin idareye kullanım bedeli ödemesi gerekiyordu. Proje kapsamında 2 milyar 453 milyon 466 bin 824 liralık kamulaştırma yapıldı. Şirket ise 400 milyon TL'nin üzerindeki kısım ile ilgili idareye ödemesi gereken kullanım bedellerini ödemedi.

13 Şubat 2011'de ise kamulaştırmalardan doğan alacaklar affedildi. Ancak Anayasa Mahkemesi "Yapılan mevzuat değişiklikleri geriye doğru yürümez" diyerek bu yasal değişikliğini iptal etti.

Geçmeyen her araç için 37.8 dolar garanti verilen Osmangazi Köprüsü için Hazine ilk 6 ay için 1 milyar 750 milyon liralık ödeme yapacak. Köprünün açıldığı günden 2019 yılı sonuna kadar 4.5 yıllık dönemde garantili araç geçişleri için şirkete toplam 5 milyar 834 milyon TL ödeme yapıldı.

Osmangazi Köprüsü'nü de kapsayan Gebze-Orhangazi-İzmir otoyolu için yapılan kamulaştırma bedelinin şirket tarafından ödenmediği ortaya çıktı.

1.5 Milyar Liralık Zarar

CHP Zonguldak Milletvekili ve TBMM KİT Komisyonu Üyesi Deniz Yavuzylmaz, "Şirket 2010 yılında idare ile sözleşme imzalarken, 400 milyon TL'nin üzerindeki kamulaştırmalarda, idareye kullanım bedeli ödeyeceğini bilerek, bu tutarı maliyetinin içine koyup ihale teklifini verdi ve sözleşmeyi imzaladı.

Yapım ve işletme süresi 22 yıl 4 ay olan proje boyunca, şirketin idareye ödemesi gereken toplam kamulaştırma kaynaklı kullanım bedeli tutarı 1.5 milyar TL'yi buluyor. Böylelikle 1.5 milyarlık kamu zararı doğacak" dedi.

'SARAY REJİMİ İÇİN ÇİFTÇİLER ÖNEMSİZ'

CHP Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal, Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın PowerPoint sunumuyla açıkladığı Yeni Ekonomi Programı'nda (YEP) tarım politikalarında yeni bir gelişme olmadığını söyledi.

Sarıbal, "Hazine Bakanı'nın açıkladığı 3. YEP'te de tıpkı diğerlerinde olduğu gibi tarımın sorunlarına çare olacak tek bir cümle yok. Saray Rejimi için tarım tali bir alan. Tarımın adı yok" dedi.

'YEP'te Yeni Bir Şey Yok'

Sarıbal yaptığı açıklamada daha önce "Değişim Başlıyor" adı altında "Dengeleme, Disiplin ve Değişim" olarak sunulan ekonomi programında yer alan tarım ve gıda konularının yeni programda yeni bir iş gibi sunulduğunu belirten Sarıbal, şu görüşlere yer verdi:

"Bir önceki programda açıklanan tarımsal sulama, sera yatırımları, kooperatifçilik mevzuat düzenlemesi, sözleşmeli üretim, erken uyarı sistemi, tohum üretimi ve tarımda teknoloji kullanımı gibi başlıklar açıklanan yeni programda da var. Yeni olarak eklenen bir çok madde Tarım ve Orman Bakanlığının yaptığı çalışmalar olup, örneğin mevcut ağaçlandırma çalışmalarında inşaat sanayine ihtiyacı için fidan değişikliği, meralarda sürdürülen tespit ve tahdit çalışmaları, münavebeli üretim, yabancı zeytin ve menengiç ağaçlarının aşılınması, gıda denetimi yapan personele 'Gıda Denetçi' ünvanı getirilmesi, kenevir ve tıbbi/aromatik bitkilerinin üretimini artırılması bize yeni bir plan olarak sunulmaya çalışılıyor. Üreticinin gelirini artıracak, ithalata bağımlılığı azaltacak yeni bir uygulama yok."

ÇED SÜREÇLERİNE YAPILAN USULSÜZLÜKLER

Sayıştay, Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) süreçlerinde yaşanan usulsüzlükleri tek tek ortaya koydu. İşletmeler, ÇED’de kapsam dışında kalmak için çeşitli “oyunlar” çeviriyor. Sayıştay, idarelerden daha dikkatli olmalarını istedi.

Sayıştay’ın Çevre ve Şehircilik Bakanlığı denetim raporuna göre, ÇED sürecine başvuran birçok işletme tarafından, proje bedelleri olması gerekenden düşük beyan ediliyor. Bu nedenle de ödenmesi gereken başvuru ücretleri düşük kalıyor. İşletmelerin ÇED proje bedellerini düşük göstermesi nedeniyle Çevre Yasası çerçevesinde kesilen idari para cezaları da olması gerekenden daha düşük hesaplanıyor. ÇED raporu ya da proje tanıtım dosyası hazırlaması gereken bazı işletmelerin, söz konusu belgeleri hazırlamamak için kapasitelerini olması gerekenden daha düşük gösterdiği de ortaya çıktı. Yapılan incelemelerde yatırımcı kişi ya da kuruluşlar “ÇED gerekli değil” kararı alabilmek ya da kapsam dışı kalabilmek amacıyla kapasitelerini ya da ÇED sahalarını olduğundan farklı gösteriyor.

Uygulama Şöyle İşliyor:

İşletmeler, bitişik ada parseller üzerinde tek bir işletme olarak hizmet veriyor. Ancak ÇED Yönetmeliği kapsamında başvuru yaparken aynı kişiye ait farklı iki ayrı işletme üzerinden başvuru yapılıyor. Böylece eşik değer de aşılmamış oluyor. Dolayısıyla da proje tanıtım dosyası hazırlanması gerekirken dosya hazırlanmadan ÇED süreci tamamlanıyor. Raporla, idarenin söz konusu hususları tespit edecek denetim mekanizmalarını işletemediğine de dikkat çekildi.

Maliyeti Katlamışlar

Raporla, uygulama projesi ile ihale edilen yapım işlerinde sözleşmenin uygulanması sırasında projelerde önemli ölçüde değişiklikler yapıldığına da dikkat çekildi. Raporla bu konuda verilen örnekler de şöyle:

Van Tapu ve Kadastro Bölge Müdürlüğü yapım işi: Sözleşme bedeli 9.7 milyon lira. Toplam iş değişikliği 6.2 milyon lira (yüzde 64.20)

Erzurum İl Jan. Kom. Ek Bina ve Tesisleri yapım işi: Sözleşme bedeli 10.3 milyon lira, toplam iş değişikliği 5.6 milyon lira (yüzde 54.3)

Erzincan Refaiye’de konut ile altyapı düzenleme işi: Sözleşme bedeli: 27.6 milyon lira, toplam iş değişikliği 14.5 milyon lira (yüzde 52.61)

Sivas’ta Defterdarlık hizmet binası yapım işi: Sözleşme bedeli 15.1 milyon lira, toplam iş değişikliği 4.8 milyon lira. (Yüzde 32.06)

MUÇEV KENDİ BELİRLEDİĞİ DEĞERLEME RAPORLARI ÜZERİNDEN İHALE ALIYOR

Raporla, Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü tarafından kiraya verilen, devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerin ihalelerinde, tahmin edilen bedel tespit edilirken yeterli araştırmanın yapılmadığı, söz konusu yerlerin bir kısmını kiralayan Muçev Turizm Limited Şirketi tarafından hazırlattırılan gayrimenkul değerlendirme raporlarının kullanıldığı tespit edilmiştir.

Mevzuat gereğince bu bedelin idare tarafından tespit edilmesi gerekmektedir.

Raporla “Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü tarafından sözleşme düzenlenerek değerlendirme şirketine hazırlattırılan 48 rapor dışında, aynı şirket tarafından 52 adet gayrimenkul değerlendirme raporu daha hazırlandığı, bunların da Genel Müdürlüğün kiralama ihalelerinde temel alındığı, ancak, bu raporların Genel Müdürlük tarafından değil, Muçev Turizm Limited Şirketi tarafından hazırlattırıldığı ve bedelinin de Muçev tarafından karşılandığı anlaşılmıştır” denilmiştir.

MUÇEV İHALESİNİ ALMADIĞI GAYRİMENKULLERİN RAPORLARININ HAZIRLANMA ÜCRETLERİNİ ÖDEMİŞTİR
Sayıştay raporundaki verilere göre, MUÇEV tarafından hazırlanan 52 adet gayrimenkul değerlendirme raporunun, hazırlanma ücretleri de MUÇEV tarafından karşılanmıştır. Oysa ki, MUÇEV tarafından hazırlanan 52 adet değerlendirme raporu kullanılarak yapılan kiralama ihalelerinin 25’inde kiracının MUÇEV olduğu tespit edilmiştir.

Antalya-Side-Sorgun Kıyı Kumulu Hizmet Alanlarının MUÇEV Tarafından Kiralanması

Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü tarafından Side Sorgunda Kumul alanda bulunan 4 hizmet noktası 12.12.2019 tarihli sözleşme ile 10 yıllığına MUÇEV Turizm Ticaret Limited Şirketine kiraya verilmiştir. Ancak,

İdare tarafından hesaplanması gerekirken MUÇEV tarafından hazırlanan tahmini kira bedeli eksik ve hatalı tespit edilmiştir.

Kiralama işlemine göre 21.027,00 m2 büyüklüğündeki alan 4 adet hizmet noktasından oluşmuş 2019 yılı için tahmini kiralama bedeli 500.175,00-TL (beşyüzbinyüzyetmişbeş) olarak belirlenmiştir.

Firma Kira bedel tespitini 21.027 m2 alanın tamamı için değil sadece 7.758 m2 büyüklüğündeki nolu hizmet alanı için 561.132,00 TL olarak hesaplamıştır.

Oysaki hesaplama; $21.027m^2 * 561.132,00 / 7.758 m^2 = 1.520.871,00$ TL olmalı idi.

Eksik alan hesaplaması ile tahmini kira bedeli belirlendiğinden sözleşme bedeli düşük tutulmuştur. Kira Sözleşmesi 10 yıllık yapıldığından ilk belirlenen tutar üzerinden 10 yıl boyunca Enflasyon oranında artış yapılması gerektiğinden idarenin kira hasılatı kaybı her sene artacak 10.yılın sonunda en yüksek tutar kaybına erişecektir. Kamu zararının meydana gelmesine neden olacaktır.

ATIK SÜREÇLERİNE DAİR EKSİKLİKLER SÜRÜYOR

- Atık Yönetim Planları Sunulmuyor

Mevzuat gereğince atık üretici işletmeler tarafından 3 yıllık atık yönetimi planı hazırlanarak Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerine sunulması gerekmektedir. Atık yönetim planlarının, firmaların ürettikleri ya da üretecekleri atıkların kodları, atık proses ve faaliyetlerine ilişkin bilgiler, üretilen atık miktarları, atıkların geri kazanım miktarları, atıkların kime verildiği gibi bilgileri içermesi gerekmektedir.

Sayıştay incelemesinde; atık yönetim planlarının atık üreticisi işletmeler tarafından sunulmadığı ve İl Müdürlüklerince işletmelerin planlarını sunup sunmadıklarının tespiti için düzenli denetimler yapılmadığı, gerekli bilgi ve belgeleri sunmayan işletmeler için idari ceza para kesilmesine ilişkin işlemler yapılmadığı tespit edilmiştir.

Atık İthalatçılarının Maktu Ücret Uygulanması, İthal Edilen Atığın Miktarının Belirlenebilmesini Önlüyor

Sayıştay incelemesinde, Atık ithalatçılarından alınan "atık ithalatı uygunluk yazısı ücretinin, maktu bir ücret uygulanmasının, atık ithalatı yapılan miktarın öğrenilebilmesini zorlaştırdığı, atık miktarının ithalatçıların beyanı üzerinden alındığı, atık üreticilerinin genelde tek ücret ödemek adına bütün atık kamyonlarını birlikte sınırdan geçirmeye çalıştığı, bu konuda denetimlerin yetersiz olduğu tespit edilmiştir.

Özel ve Yetkili Atık Yönetim Kuruluşları Denetlenmiyor

Bakanlığın atık yönetimi konusunda yetki verdiği kuruluşların etkin bir şekilde denetlenmediği, bu kuruluşların da 2 yılda bir bağımsız denetim firmaları tarafından denetlenip denetlenmediğinin kontrol edilmediği tespit edilmiştir. Sayıştay'a göre, bu durum söz konusu firmaların yükümlülüklerine uygun hareket edip, etmedikleri noktasında belirsizlik oluşturmaktadır.

ÇED SÜREÇLERİNDEKİ USULSÜZLÜKLER

Proje Bedeli Düşük Gösterilerek Düşük Başvuru Ücretleri Ödeniyor

ÇED Başvuru ücretleri, proje bedeli üzerinden nisbi olarak hesaplanmaktadır. Sayıştay tespitinde, proje sahipleri tarafından belirtilen proje bedelleri doğruluğu araştırılmıyor, bundan dolayı proje sahiplerinden normalde ödemeleri gerekenden daha düşük başvuruları tahsil ediliyor.

Proje Bedelleri Düşük Gösterildiği İçin İdari Para Ceza Olması Gerekenen Daha Düşük Hesaplanıyor

Mevzuat gereği, İdare tarafından yapılan denetimlerde, Yönetmelik kapsamında olup ÇED süreçlerine başvuru yapmayan ve faaliyete başlayan işletmelere verilen idari para ceza proje bedelinin %2'sidir. Ancak, proje bedeli düşük gösterildiği için Çevre Kanunu kapsamında kesilen idari para cezaları olması gerekenden düşük hesaplanıyor. Sayıştay raporunda, birçok işletme tarafından proje bedellerinin olması gerekenden düşük beyan edildiği ve İdare tarafından proje bedellerinin kontrolüne ilişkin bir mekanizma işletilmediği tespitine yer verilmiştir.

ÇED Yönetim Sisteminde Entegre Veriler Yer Almıyor

Raporda, ÇED sürecine ilişkin iş ve işlemler, Çevrimiçi ÇED Süreci Yönetim Sisteminden (e-ÇED) yürütülmektedir. E-ÇED sisteminde, başvuru yapılan alana veya çevresine ilişkin veri alınamadığı için, entegre bir değerlendirme yapılamadığı belirtilmiştir...

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Bu durum, kümülatif etki değerlendirmesi yapılmasını engellemektedir. Uygulamada, ÇED raporlarında, proje sahiplerinin verdiği bilgiler üzerinden proje yeri ve çevresindeki diğer kirlenici tesislerin olup olmadığı esas alınmakta, kümülatif etki değerlendirmeleri de bu veriler üzerinden yapıldığı için Mahkemeler tarafından eksik değerlendirme olarak değerlendirilmektedir.

Çed Yönetmeliği'nin Uygulanmasındaki Usulsüzlükler

Kapasite Düşük Gösterilerek ÇED Raporu Hazırlama Yükümlülüğünden Kaçılıyor

Sayıştay raporunda, ÇED Raporu ya da Proje Tanıtım Dosyası hazırlaması gereken bazı işletmelerin, söz konusu belgeleri hazırlamamak için kapasitelerini olması gerekenden daha düşük gösterdiği tespit edilmiştir.

Sayıştay'a göre; "yatırımcı kişi ya da kuruluşların, ÇED raporu hazırlamamak için; ÇED Gerekli Değildir kararı alabilmek için ya da kapsam dışı kalabilmek için kapasitelerini ya da ÇED sahalarını olduğundan farklı gösteriyor. Yatırımcılar bu amaçları için, yapacakları yatırımı parça parça işletecek farklı isimlerdeki şirketler üzerinden ya da bitişik ve işletmecisi aynı olan ruhsat sahalarından ayrı ayrı sundukları belgelerle göstermektedir.

Sayıştay, söz konusu uygulamanın, özellikle madencilik, balıkçılık ya da güneş enerjisi alanlarında faaliyet gösteren işletmeler tarafından gerçekleştirildiği belirtmiştir.

Bitişik Ada-Parsellerdeki İşletmelerin ÇED Yönetmeliği Kapsamı Dışında Kalabilmek İçin Ayrı Ayrı Muafiyet Başvurusunda Bulunuluyor

Sayıştay'ın tespitinde, Bitişik ada-parcel üzerinde yer alan işletmelerin, ÇED sürecinde kapsam dışı kalabilmek için, normalde tek işletme olmasına rağmen iki farklı işletmeymiş gibi başvuru yaptığından söz edilmiştir. Bu yöntemle, yer alan sınır değerlerin altında kalmaktadırlar. İdarenin bu hileleri önlemeye yönelik denetim mekanizmaları işletmediğinin altı çizilmiştir.

Ekolojik Temelli Bilimsel Raporlar Bakanlıkça Hazırlanmıyor

Sayıştay'ın raporuna göre, Doğal sit alanlarına ilişkin hazırlanan ekolojik temelli bilimsel araştırma raporlarının Bakanlık tarafından hazırlanması gerekirken, Bakanlık bu konuda ihale yoluna giderek hizmet almaktadır.

Sera Gazları İzleme Planları ve Raporları Bakanlığa Sunulmuyor

Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmelik kapsamında yer alan işletmelerden, izleme planlarını ve raporlarını Bakanlığa sunmayanlar bulunduğu ve bu durumda olan işletmelere Çevre Kanunu'nun 20'nci maddesi gereğince uygulanması gereken idari yaptırımların uygulanmadığı tespit edilmiştir. İzleme planlarını ve raporlarını Bakanlığa sunmayan işletmelerin bir kısmına halen İl Müdürlüklerince cezai işlem tesis edilmediği tespit edilmiştir.

İMAR BARIŞI SÜRECİNDEKİ HATA VE EKSİKLER KAMU ZARARINA YOL AÇMIŞTIR

Bakanlığın imar barışı sürecinde aşağıda yer alan işlem ve eylemleri nedeniyle aleyhte açılan davalar kaybedilmiş, İl Müdürlüklerinin bütçesinden mahkeme ve yargılama giderleri ödenmek zorunda kalmıştır. Söz konusu dava kaybetme nedenlerinin, Yapı Kayıt Belgesi Verilmesine İlişkin Usul ve Esaslarda tam olarak düzenlenme yapılmadığından kaynaklandığı tespit edilmiştir. Söz konusu nedenlerden bazıları;

-Yapının 31.12.2017 tarihinden önce yapılmış olmasını tespit usulü yönetmelikte düzenlenmemiş, İl Müdürlükleri yapının inşaat zamanının tespitine ilişkin olarak faydalandığı uydu görüntülerinin her bölgede günceli yansıtmadığı için, hatalı tespitler yapılmıştır.

-Uydu görüntülerinin yukarıdan alınması sebebiyle, binanın kat sayısına ya da iç mekamlardaki değişikliklere ilişkin denetim yapılamamıştır. Bu nedenle kaçak katlar ya da iç mekamlar için Yapı Kayıt Belgesine başvurulması durumunda, idarenin nasıl tespit yapacağı konusunda belirsizlik oluşmuştur.

-Binaların ortak alanlarına (otopark, sığınak vs) ve paylı mülkiyet içeren yerlere ilişkin Esaslar'da bir düzenleme yoktur. Maliklerden herhangi birisi tarafından ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı olarak yapı yapılması halinde, yapıyı yapan malik/hissedar tarafından diğer maliklerin/hissedarların muvafakatı aranmaksızın Yapı Kayıt Belgesi verilmiştir.

KANAL PROJESİ İSTANBUL’U BİTİRİR

Kanal İstanbul demokrasi krizidir. AKP İktidarı; yurttaşları, sivil toplum örgütlerini, yerel yönetimleri süreç katmadan, üstten inme kararlarla Kanal projesini gerçekleştirilmeye çalışmaktadır.

Atanmış Bakanlar süreci hızlandırmak adına her türlü hukuka aykırılığı mübah görmektedir. ÇED raporunda kurum görüşlerinin sümen altı edilmesine ses çıkarmayan, hem projenin sahibi hem de denetleyici konumunda olan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Afete dayanıklı kent oluşturmak amaçlı verilen kanuni yetkiyi afet riski arttıracak projeler için kullanarak meraların vasıflarını değiştiren Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Her 3 İstanbulludan 1’inin içme ve kullanma suyu biter diyen DSİ’nin görüşlerinin akıbetini sormak yerine, bu verilerin kamuoyunda yer alması üzerine disiplin süreci başlatan Tarım ve Orman Bakanlığı. Gördüğü baskı üzerine, nerdeyse kurum görüşünü sahip bırakma eğilimi gösteren TÜBİTAK-MAM. Sürecin denetimsizliği şimdiden belli.

Kanal projesiyle, İstanbul’un bu bölgede sahip olduğu ormanlar, tarım alanları, yerüstü ve yeraltı su kaynakları tehdit altında. İstanbulluların temiz su, temiz hava ve temiz gıda hakkını gasp edecek, hava kirliliği vb. sorunlara neden olacaktır.

Kanal projesi uygulanırsa;

- 1.) Devlet Su İşleri verilerine göre, Terkos Gölü ve Sazlıdere Barajı'nın yok edilmesi yüzünden yıllık iyi senaryoda 70 milyon m³, kötü senaryoda 427 milyon m³ içme suyu yok olacak, İstanbul susuzluk yaşayacak. İstanbul’un su kaynaklarının yüzde 29’u ortadan kalkacak.
- 2.) Marmara Denizi çürük yumurta gibi kokacak ve Karadeniz Ekosistemi çökecek. Su kaynakları ve havzalarda tuzlanma ve kirlenme riski oluşacak.
- 3.) 5 bin hektarlık orman alanı, yani yaklaşık 20 bin futbol sahası büyüklüğündeki orman yok olacak. Kanal İstanbul Projesi gerçekleşirse en az 400 bin ağaç kesilme riskiyle karşılaşacak. Bu kadar ağacın yok olması, 1 milyon 200 bin İstanbullunun bir yıllık oksijen kaynağının ortadan kalkması demek.
- 4.) 20 bin futbol sahası büyüklüğünde tarım alanı yok olacak. 30 bin kişilik tarımsal istihdam fırsatı, 136 milyon m² tarım alanı heba edilecek.
- 5.) Kanal İstanbul Projesi kapsamında 440 adet mera, yaylak ya da kışlak vasıflı 418 taşınmazın nitelikleri kaldırıldı. Mera ve otlak alanların yok edilmesi hayvancılığı bitirecek.
- 6.) İmar ve yapılaşma yüzünden nüfus artacak. 316 bin kişinin yaşadığı bölgeye proje yüzünden 1 milyon 200 bin yeni nüfus eklenecek.
- 7.) Doğal, tarihi ve kültürel alanlar yok olacak. 14 Milyon m² Arkeolojik, 2 Milyon m² Karma Sit, 850 Bin m² Doğal Sit alanı tehlikede.
- 8.) Marmara ve Karadeniz’deki doğal yapı bozulacak, gemi atıkları, yakıt ikmal alanları gibi etkenlerle denizde ve projenin etki sahası içerisinde kirlilik artacak.
- 9.) Üç ilçe büyüklüğünde, 30 metre yüksekliğinde 1,3 milyar metreküp hafriyat oluşacak. Bu günde on bin kamyonun İstanbul trafiğine çıkması anlamına geliyor. Yani İstanbul trafiği % 10 artacak.

AKP PARA İÇİN GÖZÜNÜ KARADENİZ’E DİKTİ

Ordu Ünye Üçpınar’da yurttaşlar, maden arama projesi kapsamında yapılmak istenen sondaj çalışmasını durdurdular.

Fatsa’da Maden Yüzünden Sudaki Arsenik ve Ağır Metal Oranları Arttı

Fatsa’da altın madenciliği yapılan Bahçeler mevkiinde yapılan araştırmalara göre, sulara arsenik ve ağır metal tespit edildi. Fatsa Doğa ve Çevre Koruma Derneğinin Kirlilik Raporunda yer alan bilgilere göre “Aralık 2019 tarihinde Bahçeler mevkiindeki altın madenini çevresinde yapılan araştırmalarda, yer kabuğunda ortalama 13 ppm olan Arsenik değerlerinin madenin yakın çevrelerinde 6-7 kat daha fazla olduğu, altın madeninin yakın çevrelerinde alüminyum değerlerinin madenden daha uzak yerlere oranla 3000 kat daha fazla olduğu” tespit edildi. Madenciliğin yıkımlar açıkça ortadayken, Fatsa’da madenlere ÇED Olumlu Kararı verilmeye devam ediliyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Giresun'dan İbret Alınmalı, Korgan'a HES Yapılmamalı

Ordu Korgan'daki HES'e karşı bölgedeki halk tarafından mücadele ediliyor. Söz konusu HES projesinin planlandığı derede birden fazla HES projesi planlanıyor. Buna rağmen, ortada bir planlaması bulunmuyor. Giresun'da yaşanan ibret olmalı, Korgan'da HES yapılmamalıdır.

KIRAZLIYAYLA'DA BİLİRKİŞİ RAPORUNA RAĞMEN YÜRÜTMİYİ DURDURMA TALEBİ REDDEDİLDİ

Bursa Yenişehir Kirazlıyayla Köyü'nde bakır-çinko-kurşu zenginleştirme tesisi ve atık barajı projesi için verilen ÇED Olumlu kararı hakkındaki dava kapsamında hazırlanan bilirkişi raporunda, proje konusu tesisin yakın çevresinde (3 km mesafe içinde) tarım üretimin olumsuz yönde etkileneceği, projede meydana gelecek emisyonların bölgedeki halkı olumsuz etkileyeceği, bölgenin 1. Derece deprem kuşağında yer alması sebepleriyle proje hakkında olumsuz görüş bildirilmiştir. Mahkeme bilirkişi raporuna rağmen yürütmeyi durdurma istemini reddetti.

MADEN SAHALARI DENETLENMİYOR, ORMANLAR KORUNMUYOR

Orman Genel Müdürlüğü'nü denetleyen Sayıştay, orman alanlarının yüzde 16'sının tapuya tescil edilmemesi nedeniyle ormanların etkin korunamadığını tespit etti. Maden sahalarının rehabilitasyon çalışmalarının da eksik yapıldığına dikkat çekildi.

Sayıştay'ın Orman Genel Müdürlüğü 2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda, maden sahalarında etkin denetim yapılmadığı, maden sahalarının rehabilitasyon çalışmalarının tam yapılmadığı ve orman alanlarının yüzde 16'sının tapuya tescil edilmemesi nedeniyle ormanların etkin korunamadığı belirtildi.

Sayıştay denetçilerinin yaptığı incelemede, 687 maden izin sahasından, 497'sinde sınır aşımı olduğu, 49'unda Ormana Genel Müdürlüğü'nün izni olmayan yapılar yapıldığı, 31 sahada, izin amacının dışında kullanımlar olduğu belirlendi. 78 sahada ise hem izin amacı dışında kullanılan idare izni olmayan yapılar yapıldığı ve 20 sahanın ise koordinatlarının sorunlu olduğu belirlendi. Ayrıca raporda, 27 maden izin sahasında ise çeşitli nedenlerle idarece inceleme yapılmadığına dikkat çekildi.

Maden Sahaları Denetlenmiyor

Sayıştay denetçileri, maden sahalarında etkin bir denetimin yürütülmediğini de belirterek, "Denetim ve kontrol mekanizmasının sağlıklı bir şekilde işletilmesi, rehabilitasyon çalışmalarının belli bir çalışma programı kapsamında maden işletme faaliyeti sırasında da devam etmesi konusunda gerekli idari işlemlerin yapılması" gerektiğini vurguladı.

Maden sahalarının rehabilitasyon çalışmalarının tam ve zamanında yapılmadığının da altı çizilen denetim raporunda, "Maden işletme sahalarının büyük bir çoğunluğunda rehabilite çalışmalarının yapılmadığı verilen izinler doğrultusunda, belli bir plan ve proje çerçevesinde işletilmesi ve çalıştırması gerekirken, sahada düzensiz çalışmalar yapıldığı görülmüştür" denildi.

Çevre Üzerinde Olumsuz Etki Yaratabilir

Özellikle mermer ve taş ocaklarının faaliyetleri sonucunda teras sistemine ve saha rehabilitesine uygun olmayan dik ve derin çalışmalar yapıldığı da belirtilen raporda, "İşin proje ile çalışma plan ve programına uygun yapılmayan, maden arama çalışmaları saha rehabilitesinin uzun zaman almasını ve daha pahalı yapılması sonucunu doğurmaktadır. Bu durum doğal çevre üzerinde olumsuz etki ve risklere neden olabilecektir" ifadeleri yer aldı.

4 Milyar Hektar Kayıtdışı

Sayıştay'ın denetim raporunda, Orman Genel Müdürlüğü "Kadastro Envanter Verilerine" göre, 1937 yılından günümüze kadar kadastro tamamlanan 24,5 milyon hektar ormanlık alandan 4 milyon hektarlık alanın tapuya tescil edilmediği ifade edildi.

MUĞLA'DA 32 SAHA DAHA JES'E AÇILIYOR

'İstanbul'a ihanet ettik' diyenler, eşsiz doğaya sahip Muğla'da 32 sahayı JES'e açıyor

İktidar, ağaçları kurutan, çevre katliamına yol açan jeotermal enerji santralleri (JES) için Muğla'da 32 sahayı ilana çıkardı. 30 yıl süreyle katliama açılacak yerler arasında doğa ve turizm harikası Bodrum Mazı, tarihi Bafa, Türkbükü, Dalyan, Datça ve Marmaris'teki sahalar da bulunuyor.

İktidar, Aydın'da zeytin ve incir ağaçlarını kurutan, çevreye verdiği zarar nedeniyle büyük tepki çeken jeotermal enerji santrallerinin tartışması devam ederken, Muğla'da da 32 sahayı ilana çıkardı. İhale edilecek yerler arasında doğa harikası Bodrum Mazı, tarihi Bafa, turizm merkezi Bodrum Türkbükü, caretta caretta kaplumbağalarının yumurtlama alanı Dalyan'daki sahalar da var.

Muğla Valiliği Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı tarafından yayımlanan ilanda 32 adet jeotermal sahanın (28 arama, 4 işletme) ihale edileceği bildirildi. İhale ile 3 yıl süreli arama ruhsatı ve 30 yıl süreli işletme ruhsatı verilecek. Muhammen bedeli 51 bin lira olan da var 656 bin lira olan da... Sahaların en büyüğü 4992,56 hektar. Arama ruhsatlı sahalar arasında doğa harikası Bodrum Mazı, denizi meşhur Marmaris Turunç, Bozburun, İçmeler, Milas Ören, aynı zamanda tarihi geçmişi de bulunan Milas Gölyaka-Şenköy-Bafa, turizm merkezi Bodrum, caretta caretta ların yuvalama alanları da olan kendine özgü doğasıyla Dalyan, Türkbükü ve Datça da var. Bunların dışında Bodrum Gökbel, Yalıkavak, Dalaman, Seydikemer, Milas Bozalan-Kayaönü, Menteşe, Ula, Bodrum Çamlık, Yatağan, Marmaris Alayar da bulunuyor. İşletme ruhsatlı sahalar da şöyle sıralanıyor: Milas Karahayıt, Bodrum Dereköy, Köyceğiz, Datça. İhaleler 26 Ekim'de sabah 09.30'dan itibaren 10'ar dakika arayla yapılacak.

CHP Muğla Milletvekili Süleyman Girgin, Seydikemer'den Bodrum'a kadar her yerin ihaleye açıldığını söyledi. Yerel yönetimlerin de sivil toplum örgütlerinin de ihalelerden haberinin olmadığına işaret eden Girgin, "tepeden inme" bir yaklaşım olduğunu bildirdi. "İstanbul'a ihanet ettik demişlerdi, şimdi sıra Muğla'ya mı geldi?" diye soran Girgin, Muğla'nın jeotermal enerjiye açılmasının "doğayı katletmek, turizmi baltalamak" anlamına geldiğini dile getirdi.

CHP Muğla Milletvekili Mürsel Alban, "AKP iktidarının sistematik olarak Muğla'yı talan projesi vardır. Bu cennet kentin kıyılarından, koylarından, ovalarından ormanlarına kadar her yerini ranta çevirmek için özel bir çalışma yapıldığına inanıyoruz. Dünyanın gıpta ile baktığı yeşil ve mavisi, ormanı ve denizi iç içe geçmiş bu doğa harikası coğrafyaya, jeotermal kaynak arama izni vermek hangi amacın ön hazırlığıdır? Asıl amaç jeotermal kaynak bulmak değil turizm alanlarını parsellemek. Jeotermal arama alanları daha sonra turizm bölgesine çevrilip, buradan rant sağlanıyor" dedi.

İkinci Bir 'Kısıklı Villaları' Yaptırmayacağız

Muğla'nın Bodrum ilçesinde Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile imara açılan 1 milyon 100 bin metrekarelik Hazine arazisinde dün incelemelerde bulunan CHP Doğa Haklarından Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Ali Öztunç "Yarımadanın tam ortasındaki 3. derece doğal sit alanını imara açıp, önce Katarlılara satacaklar, sonra kendileri alacaklar, Erdoğan gideceğini gördü, emekliliğini burada geçirmek istiyor. Erdoğan'a buraya ikinci bir Kısıklı Villaları yaptırmayacağız" dedi. Bodrum'un Ortakent Mahallesinde, Kabakum plajının da bulunduğu bölgede denize sıfır 1 milyon 100 bin metrekarelik alan Cumhurbaşkanlığı kararı ile yapılaşmaya açıldı. Ayrıca Resmi Gazete'de yayımlanan ilanla da 8'i Bodrum'da olmak üzere Muğla'da 32 jeotermal sahası için ihaleye çıkılacağı duyuruldu. Bodrum Belediye Başkanı Ahmet Aras da kararlar alınırken kendilerine danışılmadığını vurguladı. Öztunç ve Aras, Cumhurbaşkanlığı kararının iptali ve yürütmesinin durdurulması için dava açıldığını duyurdu.

TALAN PLANLARI İPTAL EDİLSİN

TMMOB ve birliğe bağlı 12 oda, talan projesi Kanal İstanbul için Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na karşı bir dava daha açtı. İstanbul İdare Mahkemesi'ne sunulan dava dilekçesinde; 2 Temmuz'da onaylanan '1/5.000 ölçekli Nazım İmar Planları' ile '1/1.000 Ölçekli Uygulama İmar Planları'nın yürütmesinin durdurulması talep edildi.

AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın "Hayalim", uzmanların ise "Bölgenin ekolojik dengesini bozar" dediği Kanal İstanbul tartışılmaya devam ediyor.

Mega proje için açılan dava sürerken, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) ve TMMOB'ye bağlı 12 oda, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın 'onayladığı' 1'inci, 2'nci ve 3'üncü etap imar planlarını yargıya taşıdı. TMMOB ve bağlı odalar, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı aleyhinde 2 Temmuz'da onanan '1/5.000 ölçekli Nazım İmar Planları' ile '1/1.000 Ölçekli Uygulama İmar Planları'nın yürütmesinin durdurulmasını istedi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İstanbul İdare Mahkemesi'ne sunulan dilekçede; TMMOB'nin yanı sıra Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, Jeofizik Mühendisleri Odası, İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, Elektrik Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, Peyzaj Mimarları Odası İstanbul Şubesi, Ziraat Mühendisleri Odası, Çevre Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, Jeoloji Mühendisleri Odası, Şehir Plancıları Odası İstanbul Şubesi, Kimya Mühendisleri Odası, Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi imza koydu.

Anayasa'ya Aykırılık

3 bin 982 hektarlık alanı kapsayan '1. Etap 1/5.000 ölçekli Nazım İmar Planı' ve '1. Etap 1/1.000 Ölçekli Uygulama İmar Planı'na ilişkin onama sınırları, AKP'li Arnavutköy Belediyesi ilçe sınırları içerisinde yer alıyor. Alanda Baklalı, Boyalık, Tayakadın, Yassören ve Yeniköy mahalleleri bulunuyor. Dava dilekçesinde, bölgenin rezerv yapı alanı ilan edildiği hatırlatılarak, alana İstanbul'un riskli alanlarında yaşayan nüfusun taşınması gerektiği bildirildi.

Projenin gerçekleşmesi halinde alanda telafisi imkânsız ölçekte su, kumul, orman ve yaban hayatı kaybı gerçekleşeceğinin altı çizilen dilekçede, söz konusu planın Anayasa'ya da aykırı olduğu da bildirildi. Planın öncelikle 'yürütmesinin durdurulmasının' ardından da iptaline karar verilmesinin talep edildiği dilekçede, şöyle dendi: "Dava konusu planlar, Anayasa ve yasalarda belirtilen kamu yararını içermediği gibi, orman alanlarını, kıyıları, su havzalarını, tarım ve mera alanlarını, yani İstanbul'un ve Trakya'nın tüm yaşam kaynaklarını tüketecek, Karadeniz ve Marmara Denizi'nin ekosistemini bozacak, hassas ekosistemler üzerinde yoğun bir yapı ve nüfus baskısı oluşturacaktır. Bu anlamda, dava konusu planların, Anayasa'nın maddelerine aykırı bir niteliği haiz olduğu ortadadır."

Orman Alanıyla Çevrili

'2. Etap 1/5.000 ölçekli Nazım İmar Planı' ve '2. Etap 1/1.000 Ölçekli Uygulama İmar Planı' da yargıya taşındı. Dava dilekçesinde projenin kapsadığı bölgenin 3'üncü derece deprem riskli alan olduğu hatırlatıldı: "Planlama alanı içerisinde toplam 94,7 ha orman alanı bulunmaktadır. Planlama alanı çevresinde bulunan en büyük ve önemli kumul sistemini temsil eden Terkos kumulları, çok sayıda dar yayılışla ve bölge için endemik olan türleri içermesi nedeniyle, uluslararası önem kazanmıştır. Birçok köy kısmen ya da tamamen önlemlenmiş alan sınırları içerisinde kalmaktadır. Bu da, havza alanı içinde kalan bu yerleşmelerin plandan etkileneceğini göstermektedir. Planlama alanının kuzeyi, kuzeybatısı ve doğusu orman alanları ile çevrilidir. 2. Etap kapsamındaki özel proje alanı içinde, konut ve konut + ticaret fonksiyonları yer alacaktır. Dünyanın ve ülkemizin içerisinde geçmekte olduğu pandemi süreci, gıda ve su açısından kentlerin kendine yeter olabilmesinin önemini tüm açıklığı ile ortaya koymuştur. Tarım topraklarını, meraları, orman alanlarını ve su havzalarını tüketen dışa bağımlı tarım ve hayvancılık politikasının hataları, bugün en çarpıcı şekliyle ortadadır. Böylesi bir gerçeğe açıkça yüz yüze olduğumuz bu dönemde, ömrü 100 yıl olan bir suyolu projesi için ödenecek bedelin bilimsel ve insani bir karşılığı bulunmamaktadır." TMMOB ile TMMOB'ye bağlı 12 oda, 2. Etap planlarının da yürütmesinin durdurulmasını istedi.

Yeni Riskler Ekleniyor

Dava dilekçesinde, '3. Etap 1/5.000 ölçekli Nazım İmar Planı' ve '3. Etap 1/1.000 Ölçekli Uygulama İmar Planı'na karşı ise şu ifadeler yer aldı: "Başakşehir İlçesi'nin Şahintepe, Güvercintepe, Kayabaşı ve Şamlar olmak üzere beş mahallesi; Arnavutköy İlçesi'nin Sazlıbosna, Hacımaşlı, Hadımköy, Haraççı, Çilingir ve Dursunköy olmak üzere altı mahallesi çalışma alanına dahil olmaktadır. Sazlıbosna Barajının büyük bir kısmı da planlama alanında yer almaktadır. Projenin kapsadığı bölge büyük ölçüde 2. derece deprem riskli alanlardır. Söz konusu plan ile gelecek olan nüfusun yaklaşık 547 bin kişi olacağı, hatta uygulama sürecinde emsal değerinden kazanılacak ek haklar ile toplam nüfusun yaklaşık 711 bin kişiye kadar varacağı düşünülmektedir. Belirtilen nüfus, 1/100 000 ölçekli Çevre Düzeni Planı eşiklerini gözardı ederek, beklenen ve her geçen gün yaklaşan İstanbul depremi açısından yeni riskler yaratmak anlamına gelmektedir. Planlama teknikleri açısından dava dilekçesinde belirtilemeyecek kadar çok sayıda gösterim tekniği hatası bulunmaktadır. Plan okunabilir ve anlaşılabilir değildir."

TURİSTLER SAĞLIK BAKANLIĞI'NA 51 MİLYON LİRA BORÇ BIRAKMIŞ

Sayıştay raporuna göre, turistler Türkiye'de tedavilerini yaptırdıktan sonra masraflarını ödemediği ülkelerine döndü. Sağlık Bakanlığı'nın hesaplarında turistlerin borcu 51 milyon 142 bin 303 lira 12 kuruşa kadar vardı. Sayıştay, Bakanlığın turistlerden alacaklarını takip için kontrol mekanizması kurmadığı uyarısında bulundu.

Sayıştay'ın Sağlık Bakanlığı 2019 Yılı Denetim Raporu'na göre, yanında nakit ve kredi kartı olmayan turistler genellikle acil ve genel poliklinik hizmetlerinden yararlandıktan sonra ödeme yapmadan ülkelerine dönüyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Türkiye'nin sağlık anlaşması olmayan ülkelerden gelen bu turistlerin özel sigortaları da olmadığı için Sağlık Bakanlığı'nın borcu tahsil etmesi turistlerin bireysel kararına kalıyor.

ANKA'da yer alan habere göre, Sağlık Bakanlığı hesaplarında turistlerin şimdiye kadar ki borcu 51 milyon 142 bin 303 lira 12 kuruş olarak görünüyor.

Borçlar Yanlış Hesaplanmış

Sayıştay raporunda Bakanlık turistlerin borcunu da yanlış hesapladığı uyarısında bulunuldu. Tespite göre Bakanlık bazı turistlerin borcunu Türkiye vatandaşlarının borcunun olduğu alacaklar hesabına kaydetti.

Sayıştay, raporunda Bakanlığa turistlerin para ödemediği gitmesini önleyecek ve mevcut borçların tahsilini de sağlayacak bir mekanizma kurması uyarısında bulundu.

AMELİYATTA VARLAR, EK ÖDEMEDE YOKLAR

Ücretteki ayrımcılık anestezi uzmanlarını da isyan ettirdi

Sağlık çalışanları arasındaki ek ödeme ayrımcılığı anestezi uzmanlarını da bıktırdı. Görevleri gereği sürekli yoğun bakımda çalışan ve ameliyatlara giren anestezi uzmanlarından sadece Covid-19 servislerinde görev yapanlara tavandan ek ödeme veriliyor. Bu servis dışındakiler bu haktan yararlanamıyor.

Salgının başından bu yana çok sayıda anestezi uzmanı da koronavirüse yakalandı. İçlerinde hastalığı ağır atlatanlar da bulunuyor. Sürekli yoğun bakımda görev yaptıklarını ve ameliyatlarda bulduklarını belirten anestezi uzmanları, buna karşın "Covid-19 servisinde çalışmıyorsunuz" denilerek tavandan ek ödeme yapılmamasına tepki gösteriyor. Bu uzmanlar sadece Covid-19 servislerindeki nöbetlerine karşılık tavandan ek ödeme alıyor. Ağustos ayındaki ödemelerin de hâlâ yapılmadığı bildirildi.

Tükenme Noktası

TBMM Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu üyesi, CHP Adana Milletvekili Burhanettin Bulut, sağlık personelinin 6 aylık pandemi sürecinde artan iş yükü, bitmek bilmeyen nöbetler nedeniyle tükenme noktasına geldiğini söyledi. Bu süreçte 800 sağlıkçının istifa ettiğini, çok sayıda sağlıkçının da emekliliğini istediğini dile getiren Bulut, salgında haklarını alamayan sağlıkçılar kervanına anestezi uzmanlarının da katıldığını vurguladı.

Bulut, "Ameliyatlara katılmak zorunda olan anestezi uzmanlarına 'hasta ile direkt temas halinde değilsiniz' bahanesiyle tavandan ek ödeme yapılmadı. Sadece koronavirüs yoğun bakımında çalışanlara tavandan ek ödeme yapılıyor. Anestezi uzmanları sadece ameliyat esnasında değil, ameliyatı etkileyen tüm süreç boyunca görev yapar."

Asistan Hekimler: Sesimizi Duyun, Tükeniyoruz!

Türk Toraks Derneği Asistan Komitesi, "Sesimizi duyun, tükeniyoruz" başlığıyla yaptıkları açıklamada, Covid-19 salgını ile mücadelede strateji hataları yapıldığını, yıllık izinlerinin kullanılmadığına, ek ödemelerin adaletsiz olduğuna, başka hastanelerde görevlendirildikleri için eğitimlerinin aksadığına dikkat çekti.

Yaşanan sorunlar nedeniyle hastaların da mağdur edildiğini vurgulayan asistanlar, gerekli düzenlemelerin yapılmasını talep etti. Açıklamada, "Yapılması gereken, araştırma görevlilerinin insanca hekimlik yapma haklarını teslim etmektir" denildi."

SAĞLIK ÇALIŞANINA YALNIZCA 7 TL EK ÖDEME

Pandemiyle mücadelede sağlık çalışanlarına yönelik yatırılacağı duyurulan ek ödemelerden biri Manisa'da gerçekleşti. Bir ambulans şoförü, 'aylık performans ücreti' adı altında Manisa Sağlık Müdürlüğü tarafından hesabına aylık olarak yalnızca 7 TL 24 kuruş yatırıldığını söyledi.

Ambulans şoförü, "Doların 7,70 olduğu bir ülkede 7 lira Covid-19 parası yatırmışlar" dedi ve ekledi: "Martta emekli olacaktım ancak salgından ötürü olamadım. Pandeminin ilk dönemlerinde hiçbir şey alamadık. Bu sefer de ek ödeme yapacaklarını söylediler. 7 lira yatırmışlar. Benim gibi şoför arkadaşlarım bu durumdan mustarip."

Yatırılan paranın içinden vergi de kesildiğini belirten ambulans şoförü, "Tavana takıldığımızı söylüyorlar. En azından 150-200 lira bekliyorduk. ATM'ye gittiğinizde 10 lira altından para çekemiyorsunuz. Böyle bir ülkede 1 dolar dahi değil yatırılan para. Şevkimizi kırdılar, onurumuzla dalga geçtiler. Kendimle dalga geçilmiş hissediyorum" şeklinde konuştu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Konuyu sosyal medya hesabından duyuran CHP Milletvekili Özgür Özel, “Covid-19 salgını başladığında cumhurbaşkanı da dâhil sağlık çalışanları herkes tarafından alkışlandı. Sonraki süreçlerde hep birlikte gördük ki elbette hekimler de hak ettiklerini alamıyorlardı. Sağlık çalışanlarında da büyük adaletsizlikler vardı. Özellikle hemşire, doktor, ebe olmayan sağlık çalışanları için; örneğin hastanede Covid’inin çarşafını değiştirene, ambulans şoförlerine ödeme yapılmıyordu. Görevleri gereğince Covid pozitiflerle yakın temasta oldukları için bunlar çok ciddi şekilde mağdur oluyordu” dedi.

Özel, şöyle devam etti: “Bu konu hepimiz tarafından dile getirildi. Bakan da bu konuda söz vermişti, tüm sağlık çalışanlarına ek ödeme yapacağını söylemişti. Manisa’da ise geçen gün sağlık emekçilerine ödemelerin yapıldığını duyduk. Ambulans şoförlerinde bu ödemenin 7 liraya kadar düştüğünü gördük. Bu durum utanç verici. Odaları temizleyen, çarşafı temizleyen kişilere, hasta bakıcılara bugüne kadar 1 lira bile ödenmiyordu. Ambulans şoförlerine bir lira bile ödenmiyordu. Bunu düzeltmek için Bakan söz vermişti. Ama yedi lira yatırmışlar. Bakanlık ‘hakkınız ödenmez’ diyordu. Hakikaten de haklarını ödememişler.”

DİŞ HEKİMLERİ TÜKENİYOR

Pandemi ile birlikte ağız diş sağlığı merkez ve hastanelerinde acil işlemler dışındaki poliklinik hizmetlerinin askıya alınmasıyla kamuda çalışan binlerce diş hekimi ve sağlık teknikeri filyasyon ekiplerinde görevlendirildi.

PCR testi için sürüntü örneği alınması ile başlayan süreçte iş yükü sürekli arttı. Filyasyon ekibinde görevli diş hekimleri ve diş klinik yardımcıları ile sağlık teknikerleri şimdi de ilaç dağıtımına başladı.

Artan iş yükü ile ilgili Ankara Dişhekimleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Serhat Özsoy, çalışma koşullarının yöneticilerin insafına bırakılmaması gerektiğini vurguladı.

FİTAS (filyasyon izolasyon takip sistemi) uygulamasında bir çok sorun olduğunu kaydeden Özsoy, şunları söyledi:

“Görevlendirme ve saat değişiklikleri mesajlaşma uygulamalarıyla aniden bildiriliyor. Bu bildirimler resmi olarak ve planlı bir şekilde yapılmalı. Planlama olmadığı için bazı evlere aynı anda üç filyasyon ekibi gönderilirken bazı evlere ise geç gidiliyor. Temaslı adres ve iletişim bilgileri özenle organize edilerek zaman ve iş gücü kaybının önüne geçilmeli. Tekrar ziyaret gerektirmeyen, genel durumları iyi olan vakalar ile telefonla iletişime geçilmeli ve bu iş için yardımcı personelden destek alınmalı.”

Acil Talepler

Ankara Dişhekimleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Serhat Özsoy, yaşanan sorunlara ilişkin çözüm önerilerini şöyle sıraladı:

- Filyasyon uygulamasında, kaliteli kişisel koruyucu ekipman yedekli olmalı, böylece hem enfeksiyon riski azaltılmalı hem de meslektaşlarımızın kendilerini güvende hissetmeleri sağlanmalı.
- Covid-19 tanısı meslek hastalığı sayılmalı.
- Sağlık çalışanlarına haftalık rutin PCR tarama testi uygulanmalı. PCR pozitif olan sağlık çalışanlarının başta ailesi olmak üzere, temas ettikleri herkese rutin bir hizmet olarak test yapılmalı.
- Temaslı semptomlu sağlık çalışanı için derhal 14 gün izolasyon süreci başlamalı, süre bitiminde kontrol testi uygulanmalı.

22 MİLYON TL'LİK 'DA VİNCİ ROBOTU' KAYIP!

Sayıştay, şehir hastanelerindeki usulsüzlüklere ilişkin bir dizi olumsuz tespitte bulundu. Sayıştay raporunda Bilkent Şehir Hastanesi’ni işleten şirketin, maddi değeri yüksek olan Da Vinci robot ile lazer eximer cihazını Sağlık Bakanlığı’na teslim etmediği saptandı. Her iki cihazın piyasa değerinin 22 milyon TL’yi bulduğu belirtiliyor.

Sayıştay’ın Sağlık Bakanlığı 2019 Yılı Denetim Raporu’nda şehir hastanelerinde yaşanan usulsüzlükler teker teker tespit edilirken, hastaneleri yapan şirketlerin sözleşme hükümlerine uymadıkları örnekler halinde açıklandı.

Buna göre; Ankara Bilkent Şehir Hastanesi’nde Sağlık Bakanlığı’na teslim edilmesi gereken tıbbi cihazların bir kısmı depoda bekletilirken, bir kısmının da Mersin Şehir Hastanesi’nde olduğu ortaya çıktı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Sayıştay denetçileri Sağlık Bakanlığı görevlileri ile Bilkent Şehir Hastanesi deposuna da giderek yerinde inceleme yaptılar. Bu inceleme rapora şöyle yansdı:

"Tıbbi Ekipmanlar Teslim Edilmedi"

"İdare personeli ile mahallinde yapılan depo sayımında, 294 tane tıbbi ekipmanın depoda tutulduğu ve İdareye teslim edilmediğinden sağlık hizmet sunumu için kullanılmadığı anlaşılmıştır... Söz konusu firma tarafından gelen dokümanlar incelendiğinde, bazı cihazların Mersin Şehir Hastanesi'nde kalibre edildiği tespit edilmiştir. Söz konusu cihazların maliyetinin Mersin Şehir Hastanesi'nin toplam sabit yatırım tutarına mı yoksa Ankara Bilkent Şehir Hastanesi'nin toplam sabit yatırım tutarına mı dahil edildiği ise anlaşılamamıştır."

2,5 Milyon Dolarlık'da Vinci Robotu' Kayıp

Sayıştay raporunda Bilkent Şehir Hastanesi'ni işleten şirketin, maddi değeri yüksek olan Da Vinci robot ile lazer eximer cihazını teslim etmediğinin altı çizildi. Ankara Bilkent Şehir Hastanesi'nde şirket tarafından sağlık tesisi ile birlikte teslim edilecek olan demirbaşlar ve tıbbi cihazların bir kısmı sağlık tesisinde bulunamadı. Örneğin 1 Şubat 2019 tarihinde açılan Ankara Bilkent Şehir Hastanesinde, maddi değeri yüksek olan Da Vinci robot ile eximer cihazının 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla teslim edilmediği saptandı. Bakanlık teslim edilmeyen cihazların şirkete yapılacak ödemede mahsuplaştırılacağını savundu. Da Vinci Robotu'nun satış fiyatının 2,5 milyon Dolar, Eximer cihazının ise 350 bin Dolar civarında olduğu belirtiliyor. Bu durumda toplam değeri 22 milyon TL'yi bulan her iki cihazın akıbeti belirsiz.

Radyasyona Karşı Koruyacak Kurşun Kaplama Yok

Ankara Bilkent Şehir Hastanesi binasının sözleşmede belirtilen şartlara uygun olarak inşa edilmediği ifade edilen Sayıştay raporunda, proje ek mahal listesinde "radyolojik mahallerin kurşun kaplama ve laminat duvar olması" ibaresi yer almasına karşın uygulamada laminat duvar yerine toplam 6.561,73 metrekare alçı plaka duvar yapılması buna örnek olarak gösterildi.

Mersin Şehir Hastanesi'nde sözleşmede yer alan deprem izolatörlerinin bulunmadığı, hastane kurulu gücünün yüzde 70 enerjisini sağlayacak güçte olması gereken dizel jeneratörün, bu kapasitede olmadığı tespit edildi.

Sayıştay'ın raporunda yer alan diğer tespitler şöyle:

Sadece Bakanlık Mahkemeyle Uğraşacak

Şehir hastaneleri sözleşmelerinde, görevli şirketin sorumluluğuna gidilebilmesi için kesinleşmiş mahkeme kararı şartı yani ispat getirilirken, Sağlık Bakanlığı'nın sorumluluğuna gidilebilmesi için kesinleşmiş mahkeme kararı şartı aranmadı. Yani Sağlık Bakanlığı hastaneyi yapan şirketin sorumluluğu olan bir konuda tazminat alabilmek için yargı kararını beklemek zorunda kalırken, şirketin yargı kararını beklemek gibi bir yükümlülüğü yok.

Elektrik Tasarrufu Yok

Bilkent Şehir Hastanesinde elektrik giderlerini yaklaşık yüzde 25-30 civarında indiren trijenerasyon tesisinin sözleşmeye uygun olmadığı tespit edildi. Verim değerinin en düşük limitin yüzde 85 olması gerekirken, şartnamede belirtilen özellikte sistemin kurulmadığı görüldü.

İnşaat Geç Bitti, Ama Teminat Yok

Şehir hastanelerinin yatırım ve işletme aşamalarında şirketlerin sözleşmeye uygun hareket etmemeleri durumunda uygulanacak yaptırımlar caydırıcı değil. Örneğin, Ankara Bilkent Şehir Hastanesi'nin tamamlanma aşamaları süresinde bitirilmemesine rağmen şirketten teminat alınmadı, caydırıcı yaptırımda bulunulmadı.

Şehir hastanelerinin hizmet süresince yapacakları hatalarda puanlama sistemine gidildi. Sağlık Bakanlığı tarafından asıl yaptırım olarak bahsedilen hata puanı hesaplanması, belli bir puana ulaşılan kadar görevli şirket için bir anlam ifade etmiyor. Başka bir ifadeyle, hata puanı limiti aşıncaya kadar görevli şirket önemsiz maddi yaptırımlarla karşılaşılıyor.

'Kapatılan Hastanelerden Ekipman Getirildi'

Şehir hastanelerinde firmalar sözleşmede yer alan tıbbi ekipmanları eksik olduğu için kapatılan hastanelerin tıbbi ekipmanları bu hastanelere getirildi. Sayıştay, "Tıbbi ekipmanın getirilmesi sözleşme kapsamında görevli şirketin yükümlülüklerinden biri olup, tıbbi ekipman listesinin ihtiyaca binaen hazırlanarak tüm ihtiyaç duyulan ekipmanın şirket tarafından sağlanması esastır" uyarısında bulundu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Sağlıksız Tıbbi Ekipman Kullanıldı

Bursa ve Ankara Bilkent Şehir Hastanelerinin ihale doküman eki olan tıbbi ekipmanların teknik özelliklerinin şartnamede ayrıntılı düzenlenmemesi nedeniyle kabul aşamasında bazı tıbbi ekipmanların sağlık hizmet sunumuna uygun nitelikte olmadığı anlaşıldı. Buna rağmen teknik şartnamede yer alan kısa düzenlemelere uygun olduğundan dolayı kabulü yapıldı.

31 Ocak 2019 tarihinde düzenlenen Tıbbi Ekipman Muayene Kabul Komisyon Tutanağında, Ankara Bilkent Şehir Hastanesinde teknik şartnameye uygun olmakla birlikte sağlık hizmet sunumu için yetersiz olan 18 kalemin olduğu belirlendi. Örneğin, şartnamede göz ameliyatlarında kullanılan eximer lazer cihazı için teknik şartnamelerde “göz kliniği için kullanılacaktır” gibi genel bir ifade kullanılmakta iken endolazer cihazı gibi özellikli başka bir cihaz için hiçbir açıklama ve detay bulunmadı.

"Depoda Teslim Edilmeyen Malzeme Bulundu"

Ankara Bilkent Şehir Hastanesi'nde görevli şirket Sağlık Bakanlığı'na kullanması için teslim etmesi gereken tıbbi malzemelere deposunda bekletti. Teslim etmediği ekipmanların bir kısmını Mersin Şehir Hastanesi'ne götürdü. Sağlık Bakanlığı bu tespiti ilişkin Sayıştay'a yanıt vermesine karşın, Sayıştay raporunda bu yanıtın yeterli görülmediği şu şekilde ifade edildi:

“Ankara Bilkent Şehir Hastanesi'nin görevli şirkete ait deposunda tespit edilen cihazlara ilişkin bir açıklama yapmamıştır. Mersin Şehir Hastanesinde kalibrasyonu yapılan cihazlar için ise, söz konusu cihazların Ankara Bilkent Şehir Hastanesi projesinin ekipman listesinde yer aldığını ifade etmiş olup, kanıtlayıcı bir belge sunulmamıştır.”

Depoda Kalan Ekipman Kullanılmadı

Sayıştay raporunda teslim edilmeyen tıbbi ekipmanla ilgili “İdare personeli ile mahallinde yapılan depo sayımında, 294 tane tıbbi ekipmanın depoda tutulduğu ve İdareye teslim edilmediğinden sağlık hizmet sunumu için kullanılmadığı anlaşılmıştır. Ayrıca bazı cihazlar üzerinde bulunan metroloji etiketlerinden yola çıkılarak, cihazları kalibre eden firmadan kalibrasyon sertifikaları resmi yazı ile istenmiş ve söz konusu firma tarafından gelen dokümanlar incelendiğinde, bazı cihazların Mersin Şehir Hastanesinde kalibre edildiği tespit edilmiştir. Söz konusu cihazların maliyetinin Mersin Şehir Hastanesinin toplam sabit yatırım tutarına mı yoksa Ankara Bilkent Şehir Hastanesinin toplam sabit yatırım tutarına mı dahil edildiği ise anlaşılamamıştır” denildi.

Radyasyona Karşı Yapılması Gereken Kaplama Yapılmadı

Ankara Bilkent Şehir Hastanesi binasının sözleşmede belirtilen şartlara uygun olarak inşa edilmediği ifade edilen Sayıştay raporunda, tespitin örnekleri açıklandı. Örneğin ‘şartları eşitlenmiş proje ek mahal listesinde “radyolojik mahallerin kurşun kaplama ve laminat duvar olması” ibaresi yer aldığı ancak uygulamada laminat duvar yerine toplam 6.561,73 metrekare alçı plaka duvar yapıldığı belirlendi.

Mersin Şehir Hastanesi'nde sözleşmede yer alan deprem izolatörlerinin bulunmadığı, hastane kurulu gücünün yüzde 70 enerjisini sağlayacak güçte olması gereken dizel jeneratörün, bu kapasitede olmadığı tespit edildi.

Yer Teslimi Yapılmadan İnşaata Başlandı

Ankara ve Bursa şehir hastanelerinde resmi olarak yer teslimi yapılmadan inşaata başlandığı şu şekilde bildirildi:

“Ankara Bilkent Entegre Sağlık Kampüsü yapım işine ait 13 nolu Eylül 2013 tarihli müşavir raporunda fotoğraflarıyla belgelendiği üzere, hafriyat çalışmalarının başladığı, devam eden sonraki aylara ait raporlardan da temel ve beton imalatlarının saha genelinde devam ettiği anlaşılmıştır. Diğer taraftan, Bursa Entegre Sağlık Kampüsü yapım işinde, 26 Mayıs 2016 tarihli izolasyon işleri kontrol formundan FTR binasında yalıtım işlerinin yapıldığı, 25.08.2016 tarihli betonarme işleri onay formundan da beton imalatlarının yapıldığı tespit edilmiştir. Sonuç olarak, yer tesliminden önce inşaat işlerine başlanması ve yatırım döneminin başlangıç tarihinin fiilen erken bir tarihe çekilmesi nedeniyle tespit edilecek tarihe göre işletme süresinin başlangıç tarihinin revize edilmesine ihtiyaç bulunmaktadır.”

EGE ÜNİVERSİTESİ HASTANESİ 269 MİLYON TL ZARAR ETTİ

Ege Üniversitesi'nde yapılan Sayıştay denetimi birçok usulsüzlüğü ortaya çıkardı. Raporda Ege Üniversitesi Hastanesi'nin son 3 yılda ciddi biçimde zarar ettiği, hastanenin satın aldığı ilaç ve tıbbi malzemelerin ödemesini zamanında yapamadığı öğrenildi.

Sayıştay, Ege Üniversitesi'nde 2019 yılında yaptığı incelemeler sonucunda birçok usulsüzlüğü ortaya çıkardı. Ege Üniversitesi'nin 2017, 2018 ve 2019 yıllarına ait Mizan Cetvelleri, Bilançoları ile Gelir Tablolarının analitik olarak incelenmesi sonucunda, hastanenin satın aldığı ilaç ve tıbbi malzemelerin ödemesini, önceki dönemlerde zamanında yapıyorken, 2017, 2018 ve 2019 yıllarında bu durumun ortadan kalktığı; borç stokunun sürekli bir şekilde artmasının sonucu olarak ödeme vadelerinin, 3 yıla kadar uzadığı belirtildi. Hastanenin 2017, 2018 ve 2019 yılı zararlarının, sırasıyla 114.803.674,83,18 TL, 101.135.453,74,74 TL ve 269.896.692,51 TL olduğu açıklandı.

Raporda ayrıca, işletme faaliyetlerinin büyük bir kısmını oluşturan Üniversite Hastanesinin dışında kalan bazı işletme birimlerinde de, mali açıdan bir bozulma sürecine girildiği kaydedildi. 2019 yılında İlaç Geliştirme ve Farmakokinetik Araştırma Uygulama Merkezi'nin (ARGEFAR) 452.597,12 TL, Dış Hekimliği Fakültesi'nin 2.070.945,83 TL, Ziraat Fakültesi'nin ise 771.925,71 TL zarar ettiği açıklandı.

Müfredatta Olan Ders İçin Kurs Açıp Para Almış

Raporda, Bayındır Meslek Yüksekokulunda (MYO), eğitim programları kapsamında verilen Bilgisayar Destekli Tekstil ve Giysi Tasarımı dersi için ayrıca kurs düzenlendiği, kursa katılanların tamamının, MYO öğrencisi olduğu, düzenlenen kurstan gelir elde edildiği ve elde edilen gelirden katkı payı ödendiği kaydedildi.

Yapılan incelemede; Bayındır MYO bünyesinde görev yapan bir öğretim görevlisi tarafından, 16 Temmuz-19 Ağustos 2019 tarihleri arasında Bilgisayar Destekli Tasarım Kursunun verildiği, bu kurs için kişi başı 250 TL ücret alındığı, katılımcıların tamamının, 19'u Moda Tasarımı programı öğrencisi, 1'i Giyim Üretim Teknolojisi programı öğrencisi olmak üzere MYO öğrencisi olduğu, her iki programda da Bilgisayar Destekli Giysi Tasarımı ve Bilgisayar Destekli Tekstil Tasarımı derslerinin mevcut olduğu ve toplanan ücretlerden, Kursu veren öğretim elemanına katkı payı ödendiği, tespit edildiği belirtildi.

Raporda yükseköğretim kurumlarının, eğitim faaliyetlerini, 2547 sayılı Kanun'un amaç ve ana ilkelerine uygun olarak yürütmesi gerekmekte olup; müfredatta yer alan bir ders için ayrıca kurs verilmesinin, mevzuata aykırı olduğu açıklandı.

Şartları Taşımayan Kişi Pedagojik Formasyon İçin Görevlendirilmiş

Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi tarafından düzenlenen Pedagojik Formasyon Eğitimlerindeki Öğretmenlik Uygulaması dersi için görevlendirilen bazı öğretim elemanlarının, mevzuatın öngördüğü şartları taşımadığı, tespit edildiği açıklandı.

Pedagojik formasyon biriminin, öğretmenlik uygulaması için danışman öğretim elemanı görevlendirmesi; görevlendirdiği öğretim elemanlarının da, öğretmenlik lisans programı, eğitim bilimleri ve alan eğitiminde lisansüstü derece, eğitim bilimleri ve alan eğitiminde Üniversiteler Arası Kuruldan (ÜAK) alınan doçentlik unvanından, en az birine sahip olması ve/veya ilgili alanın eğitimine ilişkin tez yönetmiş, projeler yapmış ve akademik yayınlar yapmış olması gerektiği kaydedildi. Yapılan incelemede; görevlendirilen bazı öğretim elemanlarının, Nükleer Bilimler Enstitüsü, Spor Bilimleri Fakültesi, Fen Fakültesi, Edebiyat Fakültesi vb. yükseköğretim kurumlarında öğretim elemanı oldukları; ancak, yukarıda belirtilen danışman öğretim elemanı şartlarını taşımadıkları anlaşıldığı açıklandı.

Kanunsuz Uzaktan Öğretim

Ege Üniversitesi'nin Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezinin, ön lisans, lisans ve lisansüstü programları dışında uzaktan öğretim yöntemi kullanmak suretiyle kurs düzenlediği ve gelir elde ettiği, tespit edildi. Yapılan uygulamanın 2547 sayılı Kanun'un 3 ve 44'üncü maddelerine aykırılık taşıdığı, yükseköğretim kurumlarında, Yükseköğretim Kurulu kararıyla uzaktan öğretimin, sadece önlisans, lisans ve lisansüstü programları için yapılabileceği hükme bağlandığı belirtildi.

Yapılan incelemede; Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi tarafından 2019 yılında verilen ve gelir elde edilen İleri Excel ve Eğitimde Sosyal Medya ve Web 2.0 Araçları kurslarında, uzaktan öğretim yönteminin kullanıldığı, anlaşıldığı ve merkezin, uzaktan öğretim yöntemiyle kurs vermesinin, bu şekilde gelir elde etmesinin ve işletme birimi olmasının, mevzuata aykırı olduğu belirtildi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

SAĞLIĞIMIZ BUNLARA MI EMANET!

Ali Edizer adlı gerici görevinden alındı. Ama çok açık ki 20 yılda çok sayıda Ali Edizer bakanlığa yerleşti ve tüm ülkenin sağlığı bu zihniyete teslim edildi

Türkiye'nin en önemli sağlık kuruluşlarından olan GATA'nın Başhekim Yardımcısı'nın Ali Edizer'in paylaşımları, Menzil Tarikatı'nın yeniden gündem olmasını sağladı. Edizer'in varlığı yaklaşık 20 yıldır Sağlık Bakanlığı'nda yaşanan gerici kadrolaşmayı gündeme taşıyanlar için sürpriz olmadı.

Bakanlık'ta yaşanan örgütlenme ile ilgili onlarca haber, makale, yazı dizisi ve kitap var. Hatta Meclis'te çok farklı partilerden sunulan soru önermeleri mevcut.

Bir ahtapot gibi Sağlık Bakanlığı'nı saran Menzil Tarikatı'nın varlığı, AKP iktidarıyla başladı. Menzil Tarikatı'na mensup olduğu bilinen Recep Akdağ'ın 2002 yılında Sağlık Bakanı olması, sürecin önünü açtı. Önceleri de devlet kadrolarında yer almaya çalışan, bu konuda adımlar da atan tarikat, Akdağ'ın bakanlığı döneminde önemli bir olanak yakaladı.

Kesintisiz 11 Yıl Bakan Oldu

Recep Akdağ 2002-2013 yılları arasında kesintisiz 11 yıl bakanlık yaptı. Akdağ, Sağlık Bakanlığı'nda ikinci dönemi 2016'nın haziran ayında başladı ve bir yıl sürdü. Akdağ, ülkede Refik Saydam'dan sonra en uzun Sağlık Bakanlığı koltuğunda oturan isim oldu. AKP'nin tarikat ve cemaatlerle yaptığı koalisyon gereği yeri hiçbir zaman tehlikeye girmede. Üstelik Menzil Tarikatı üyesi olarak yalnız da değildi. AKP'nin en bilinen bakanlarından biri olan Taner Yıldız da altı yıl boyunca Enerji Bakanı olarak Akdağ'a kabinde eşlik etti. İki bakanlık, bugün bile tarikatın en önemli kalesi durumunda.

Bakanlığı Ele Geçirdiler

Menzil Tarikatı neredeyse tüm üyelerini eğitim alanlarına yönlendirdi. Burada Açık-Öğretim merkezlerinin yeri ayrı... Üyelerin çok önemli bölümü açık öğretim bölümlerinde okudu. İktisat, işletme ve kamu yönetimi en çok tercih edilen bölümler oldu. 2010'lu yılların başıyla birlikte eğitimde uyguladıkları talan hayata geçmeye başladı.

Artık ellerinde üniversite mezunu belli sayıda kadro oluşmuştu. Bu dönem aynı zamanda sağlıkta dönüşümün yaşandığı yıllardı. Sağlık sistemi bütünüyle sermayenin kontrolüne geçerken Cumhuriyet'in bakanlık kadroları da ya emekliye zorlandı ya da baskı ve zorla görev yerleri değişti. "Sağlıkta Dönüşüm" adı verilen süreç aynı zamanda tarikatın önünü de açtı. İşte tam burada alt kadrolarında olan ya da yeni göreve başlayan onlarca isim bir anda il-ilçe sağlık müdürlüklerinden başlayarak Bakanlık bürokrasisine yerleştirildi. Değişim çok hızlı gerçekleşti.

Uzlaşmayan Bakan Çalışmadı

Akdağ'ın 2013'te bakanlıktan ayrıldığı süreçte göreve gelen Mehmet Müezzinoğlu'nun tarikat üyeleri tarafından çalıştırılmadığına dair onlarca haber hafızalarda. Yaklaşık 15 ay sonra Akdağ'ın yeniden göreve gelmesiyle biten gerilim AKP içine de yansımış, parti kamplarının en önemli gündem maddelerinden biri olmuştu. Cemaatlerle yeni bir hesaplaşmaya cesaret edemeyen AKP, bu alanı Menzil Tarikatı'na bıraktı. O tarihten sonra da bakanlar değişse bile tarikatın Bakanlık'taki etkisi hiç azalmadı.

Esas Hikâye İhalelerde

Menzil Tarikatı'nın Sağlık Bakanlığı'ndaki varlığı sadece kadrolarla sınırlı tutulmamalı. Bu dönemde bakanlık tarafından açılan küçüklü büyüklü onlarca ihale ya direkt tarikatın şirketlerine ya da bağlı isimlere verildi. Tarikat bir yandan kadrolarıyla bakanlığa yerleşirken diğer yandan da ihalelerden kazandığı yüklü paralarla gücünü pekiştirdi. Sağlık Bakanlığı ihaleleri son 15 yılın en önemli tartıma başlıklarından biri olmaya devam ediyor. Sayıştay raporlarında defalarca bu ihalelerle ilgili yaşanan usulsüzlüklere dikkat çekilerken AKP iktidarı somut hiçbir adım atmadı.

'Metastaz' Anlatmıştı

Gazeteciler Barış Pehlivan ve Barış Terkoğlu'nun hazırladığı Metastaz kitabının bir bölümü Menzil Tarikatı'nın başta Sağlık Bakanlığı olmak üzere devlet içinde örgütlenmelerine ayrılmıştı. Kitapta Menzil Tarikatı'nın Sağlık Bakanlığı, İçişleri ve Millî Eğitim Bakanlığı'na nasıl yerleştikleri, isimlere kadar yer almıştı. Bu konuya dair yapılan onlarca habere yayın yasağı uygulanıyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Tam Karartma

Basında çıkan onca habere, Meclis'te verilen soru önergelerine rağmen Menzil Tarikatı'yla ilgili AKP tek bir söz dahi söylemedi. Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'ya iletilen 4 soru önergesi de yanıtsız kaldı. Bir tarikatın alenen Bakanlığı ele geçirmesi devlet sırrı gibi saklandı. Bu konuda yazı yazmak, tartışma yapmak iktidarın şimşeklerini üzerine çakmak için yeterli oldu.

Ali Edizer adlı gerici görevinden alındı. Ama çok açık ki 20 yılda çok sayıda Ali Edizer, Bakanlığa yerleşti ve tüm ülkenin sağlı bu zihniyete teslim edildi.

SAĞLIKTA 'CAİZ DEĞİL' DÖNEMİ

Mersin Şehir Hastanesi onkoloji servisi'nde babasını tedavi ettirmeye çalışan Elitemiz, "babama takılı olan idrar sondasını 'Erkek hemşire yok' diye 4 saat değiştirmediler. 'Neden?' diye sordum 'Caiz değil' cevabı aldım" dedi.

Pandemi dolayısıyla kanser hastalarının tedavisi aksarken Mersin'de skandal bir olay yaşandı. Ali Elitemiz isimli yurttaş, Mersin Şehir Hastanesi'nde yatan kanser hastası babasının sondasının erkek hemşire olmadığı için "caiz değil" denilerek dört saat boyunca değiştirilmediğini aktardı.

24 Eylül'de babasının hafıza kaybı yaşadığını ve bunun üzerine Tarsus Devlet Hastanesi'ne götürüldüğünü kaydeden Elitemiz, yaşananları şöyle anlattı: "Ablam, 68 yaşındaki babam Metin Elitemiz'in hafıza kaybı yaşadığını fark etmesi üzerine hastaneye götürdü. Bana haber gelmesi üzerine hemen hastaneye gittim. Sabah 10.00'da hastaneye giriş yapılmasına karşın saatlerce doktor bekledik. Testler ve tetkikler yapıldıktan sonra gelen doktor babamın iyi olduğunu belirterek, bir ilaç yazarak bizi saat 17.00 civarında taburcu etti. Fakat babam bizi tanııyordu. Eve geldiğimizde babam uyudu.

Gece yarısı hastaneden başka bir doktor aradı, babamın yoğun bakımda olması gerektiğini, ambulans ile yolda olduğunu söyledi."

Gece gelen ambulans ile tekrar hastaneye döndüklerini belirten Elitemiz, "Babamın onkoloji servisi olan bir hastanede yoğun bakımda yatması gerektiği söylendi. Babamın dördüncü evre akciğer kanseri olduğu ve beyne metastaz yaptığı bilgisi verildi" dedi.

11 Saat Sevk Beklendi

Ambulans ile eve gelen doktorun da yardımıyla hastane aramaya başladıklarını söyleyen Elitemiz, 'koronavirüs sebebiyle hasta sevkini kabul edilmediği' yanıtını aldıklarını belirtti. Elitemiz, Sağlık Bakanlığı ve Mersin Şehir Hastanesi'ni saatlerce aramasına rağmen olumlu bir yanıt alamadığı için yaşadığı sorunu sosyal medya hesabından paylaştığını dile getirdi. Elitemiz, 11 saat boyunca sevk işlemi için beklediğini ifade ettiği paylaşımı sonrasında Sağlık Bakanlığı'nın devreye girdiğini söyledi. Mersin Şehir Hastanesi'ne sevk işleminin yapıldığını bildiren Elitemiz, sözlerini şöyle sürdürdü:

"29 Eylül'de babam yoğun bakımdan çıkarılarak onkoloji servisine alındı. Doktorlarla görüşmek ya da bilgi almak imkânsızdı. Birkaç dakika görüşebildiğim doktor, 'Durumu kritik, her an ölebilir' dedi. Bu süreçte biyopsi dahi yapılmadı. Babamın yaşından kaynaklı ameliyatı kaldıramayacağı söylendi. İki kez ışın tedavisi yapıldı."

Zorla Tutanak Tutturduk

Yaşanan bütün bu aksaklıklara ek olarak 4 Ekim'de babasının sondasının bozulduğunu ve bunun üzerine sağlık personeli çağırdıklarını belirten Ali Elitemiz, şunları kaydetti: "Saat 12.00'de babamın sondasında bir sorun oluştu. Sızıntı üzerine görevli personeli çağırdık. Sağlık personeli geldiğinde sondada arıza olduğunu belirtti. Gün içinde birkaç kez ısrarlarım sonucunda gelen personel sondaya hava bastı. Gelen her personel akşam 16.00'da gelecek personelin sondayı değiştirebileceğini söyledi. Biz ilk etapta bu işin uzmanı olan kişi bekleniyor sandık. Gün içinde sondadan gelen sızıntı ile yatak sınırlı oldu. Bunun üzerine tekrar personeli çağırdık. Pazar günü çarşaf değişimi olmadığı ama bu seferliğe mahsus bir değişim yapılabileceği söylendi. Odaya gelen personele sondanın neden değiştirilmediğini, saatlerdir neden bekletildiğimizi sorduğumda ise erkek hemşirenin vardiyasının 16.00'da başladığı kadın hemşire tarafından değişimin caiz olmadığı söylendi. Biz işin uzmanı bekleniyor sanırken meğer caiz olmadığı için saatlerdir bekletildiğimizi öğrendik. Yaşanan bu skandalla ilgili tutanak tutulmasını sağladım. Tutanak hastane yönetiminde mevcut... Saat 16.00 olduğunda gelen erkek hemşire sondayı değiştirdi. Bu duruma ilişkin de sosyal medya hesabımda paylaşım yaptım ancak bu sefer Sağlık Bakanlığı'ndan bir dönüş olmadı."

Tabip Odası: Kabul Edilemez

Mersin Tabip Odası Başkanı Mehmet Antmen, konuya ilişkin yaptığı açıklamada, sonda takma ve değişim işlemlerinde hastanın cinsiyetine göre davranılmasının kabul edilemez olduğunu söyledi: "Yönetim Kurulu olarak bir toplantı yapacağız ve hastane yönetimine bir yazı göndereceğiz. Hastanede yaşanan bu soruna bir an önce çözüm bulunmasını talep edeceğiz. Sağlık sisteminde caiz ya da caiz değil şeklinde bir yaklaşım kabul edilemez."

SAĞLIKTA 'KUSURLU HİZMETİN' 2 YILLIK BEDELİ 31 MİLYON TL TAZMİNAT

Sayıştay'ın Sağlık Bakanlığı 2019 yılı denetim raporuna göre bakanlık, geçen yıl sağlık hizmeti alan yurttaşların, hizmette yaşanan kusurlar nedeniyle açtığı davalar sonucu yüklü miktarda tazminat ödemek zorunda kaldı.

Bakanlık söz konusu kusurdan sorumlu personelinden ise tazminat tutarını temin etmede eksiklikler yaşadı. 2019'da kusurlu hizmetten ödenen tazminat miktarı 9 milyon 783 bin 426 lirayı buldu. Sayıştay, kusurlu hizmet konusunda bakanlığı geçen yıl da uyarıyordu. 2018 yılı denetim raporuna göre, Sağlık Bakanlığı'na söz konusu nedenden 125 dava açıldı. Davalar sonucu 21 milyon 506 bin 788 TL tazminat ödendi. Bakanlık iki yılda, sağladığı kusurlu sağlık hizmeti nedeniyle yurttaşlara toplam 31 milyon 290 bin 211 TL tazminat ödemek zorunda kaldı.

Bu bilgilerin yanında, kusurlu sağlık hizmetine ilişkin kanunun hekimlere zorunlu tuttuğu sigortanın yaptırılmadığı ve bunun da bakanlıkça takip edilmediği görüldü. Raporda ayrıca, kusurlu tek personelin hekimler değil yardımcı sağlık personeli de olabileceği ve bu durumu önlemek için bir yasal düzenleme çalışması yapılabileceği kaydedildi.

BAKANLIK, MUÇEV'İN KİRASINI HESAPLAYAMAMIŞ

Kamuya ait olan ve kiraya verilen alanların kira bedellerine ilişkin raporların da yine MUÇEV tarafından hazırlandığı belirtildi

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nı denetleyen Sayıştay, son aylarda adı sıkça gündeme gelen MUÇEV'e kiralanan yerlerin kira bedellerinin "hatalı ve düşük" hesaplandığını belirtti. Sayıştay, bakanlık bütçesinden eski bakanlar için makam aracını kiralandığını, AKP'li Serik Belediyesi'ne kiralanan alanlar için yıllardır kira alınmadığını ve AKP'li belediyenin çevreye zarar vermesine rağmen herhangi bir işlem yapılmadığını da tespit etti.

Sayıştay denetçileri, Side Sorgun'da bulunan hizmet alanlarının kiralanmasına ilişkin ihalede tahmini kira bedelinin düşük belirlendiğini de ortaya çıkardı. Sayıştay raporunda, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na bağlı Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü tarafından Side Sorgun'da kumul alanda bulunan dört adet hizmet noktasının 12 Aralık 2019 tarihli sözleşme ile 10 yıllığına MUÇEV 'e kiraya verildiği belirtildi. Ancak, ihale dosyası üzerinde inceleme yapan Sayıştay denetçileri, "Tahmini kira bedelinin hatalı ve düşük hesaplandığını" belirtti.

Zarara Yol Açacağı Açıktır

Denetim raporunda, "Kira sözleşmesinin 10 yıllık düzenlendiği ve ilk belirlenen kira tutarı üzerinden enflasyon ile birlikte her yıl artışa gidileceği için, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın kira kaybının yıldan yıla artacağı ve bu durumun kamu zararına yol açacağı açıktır" denildi.

Denetim raporunda, Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü tarafından kiraya verilen kamu taşınmazlarının ihalelerinde, tahmini bedel tespit edilirken yeterli araştırmanın yapılmadığı, bu yerlerin bir kısmını kiralayan MUÇEV Turizm Limited Şirketi tarafından hazırlattırılan gayrimenkul değerlendirme raporlarının kullanıldığı ifade edildi.

En Kıymetli Sahiller MUÇEV'in

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Muğla Valiliği ortaklığıyla kurulan MUÇEV Turizm Ticaret Limited Şirketi, Türkiye'nin en kıymetli sahillerinin ihalesiz olarak verilmesiyle gündeme gelmişti.

AKP'li Belediye Dört Yıldır Kira Ödemiyor

Sayıştay'ın denetim raporunda, geçen Mayıs ayında 500 bin TL'lik rüşvet skandalı ile gündem olan AKP'li Serik Belediyesi ile ilgili de dikkati çeken tespitlere yer verildi. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile AKP'li Serik Belediye Başkanlığı arasında imzalanan "Kıyı Kesimi Günöbirlik Alan İşletme Protokolü'nde" yer alan şartlarının uzun süredir yerine getirilmemesine rağmen, protokolün feshedilmediği belirtildi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Serik Belediye Başkanlığı tarafından protokol kapsamında ödenmesi gereken kira bedellerinin 2016 yılından bu yana ödenmediği ve AKP'li belediyenin bakanlığa en az 1 milyon 202 bin TL ödemesi gerektiği bildirildi.

Kaplumbağa Yuvalarına Halı Saha Yapmışlar

Sayıştay denetçileri, deniz kaplumbağaları yumurtlama sahası içerisinde bulunan yaklaşık bin metrekarelik alanda, belediye tarafından halı saha yapılması amacıyla traktör ve iş makineleri kullanılarak kum tepelerinin yok edildiği ve kaplumbağaların yuvalama sahalarına zarar verildiğini tespit etti.

Ayrıca, düzleştirilen alanın tel örgüyle çevrilip çimlendirildiği, doğal yapısının tahrip edildiği ve kaçak kum alımı yapıldığı ve geri dönüşü olmayan bir durumun ortaya çıktığına dikkat çekildi. Sayıştay raporunda, "Serik Belediye Başkanlığı tarafından hem kira bedeli ödenmemiş, hem de protokolda yer alan birçok hükme aykırı hareket edilmiştir. Belediyeye birçok kez uyarı yazısı yazılmış, ancak belediyeden bir cevap alınamamıştır" denildi.

Eski Bakanlara Makam Aracı Tahsis Etmişler

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı 2019 Yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda, görevden ayrılan bakanlara, bakanlık kasasından makam aracı kiralanarak tahsis edildiği, ayrıca araçların yakıt ve diğer giderlerinin de bakanlık bütçesinden karşılandığı ifade edildi. Sayıştay denetçileri, "Eski bakanlara makam tipi araçlar tahsis edilmesinin ve koruma hizmetleri kapsamında bu kişilere tahsis edilen araçların giderlerinin de bakanlık bütçesinden karşılanmasının mevzuat hükümlerine uygun olmadığını" belirtti.

PTT'DE TAŞERON İŞÇİLER İSYANDA

İstanbul'daki birçok PTT merkezinde hak gasplarına tepki gösteren taşeron işçiler iş bıraktı. PTT-Sen, "Taleplerimiz kabul edilene kadar İstanbul'da ve tüm ülkede mücadele edeceğiz, her türlü bedeli ödemeye de hazırız" açıklaması yaptı

İstanbul'da Kartal, Maltepe ve Pendik'teki merkezler başta olmak üzere birçok PTT merkezinde taşeron işçiler, iş bıraktı. PTT İşçileri Sendikası (PTT-Sen) öncülüğünde gerçekleştirilen eylemlerde işçiler ücretlerinin düzensiz ödenmesine, baskıya, mobbinge ve sendikal haklarının engellenmesine tepki gösterdi.

Bıçak Kemiğe Dayandı!

Sendikadan yapılan açıklamada şöyle dendi:

"Bıçak kemiğe dayandı! 1 sene önce ilk kongremizi yaparak çıktığımız bu yolda 20 yıldır PTT'de yaşanan taşeron sorunları için elimizden geleni yaptık. Bu 1 yıl içinde sadece ama sadece sendikalaştığımız için, birlik olduğumuz için çekmediğimiz çile kalmadı. Ama artık yeter! Buradan tüm üyelerimize ve konunun muhataplarına sesleniyoruz: Sendikamızla görüşme sağlanıp taleplerimiz kabul edilene kadar öncelikle İstanbul olmak üzere tüm Türkiye'de fiili olarak mücadele edeceğiz, her türlü bedeli ödemeye de hazırız!"

Sendikalara Çağrı

Sendika, taleplerini ise şöyle sıraladı:

- ▶ "Maaşlarımızın tam gününde eksiksiz olarak yatırılması,
- ▶ Her ay maaş bordrolarımızın düzenli olarak her arkadaşımıza verilmesi,
- ▶ Sendikamıza Saf ve Avrasya Adi Ortaklığı ve Park Konak AŞ şirketleri tarafından yapılan yetki itirazlarının derhal geri çekilmesi,
- ▶ Yöneticilerimiz, temsilcilerimiz ve üyelerimizin üzerindeki baskı ve mobbinglerin son bulması."

PTT'de örgütlü diğer işçi sendikalarının yetkilerine de taşeron şirketler tarafından itiraz edildiğine dikkat çeken PTT-Sen, diğer işçi sendikalarını birlikte hareket etmeye davet etti.

SAYISAL LOTO'DA ŞAİBELİ SERİ

28 çekilişte 6 bilen yok

Sayısal Loto'da 28. çekilişte de 6 bilen çıkmadı. Ağustos ayındaki özelleştirmeden sonra sistem değiştiği için, daha önce 49 rakam arasından 6 rakam bilmek gerekirken şimdi 90 rakam arasından 6 bilmek gerekiyor. Asıl eleştiri, biriken paranın çok büyük bölümünün devretmemesi ve şirketin kasasında kalması.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Milli Piyango'nun en çok ilgi gören oyunu Sayısal Loto'nun ismi "Çılgın Sayısal Loto" oldu ve sistemi değişti. Sayısal Loto'da 1-49 sayılarından 6'sını bilen, büyük ikramiye kazanıyordu. Çılgın Sayısal Loto ise 90 numaradan 6 tanesi seçilerek oynanıyor.

Sistem değiştiği için 6 rakamı kimse tutturamıyor. Sayısal Loto'da 28 çekilişte de 6 bilen çıkmadı. Talih Kuşu özelleşince 1-90 arasındaki rakamlardan 6'sını tutturma kuralı getirildi. 90 rakam arasından 6 bilmek ise neredeyse imkansız hale geldi.

CHP Zonguldak Milletvekili ve TBMM KİT Komisyonu üyesi Deniz Yavuzylmaz, "90 rakamdan 6'sını tutturmak, 622 milyonda bir ihtimal... Bu nedenle 28 çekiliştir kimse bilemiyor. Biriken paranın tümü de bir sonraki çekilişe aktarılmıyor. Yeni sistem 'Kimse bilemesin' diye kurgulanmış. İsmi 'Çılgın Sayısal' diye değiştirip, 6 tutturma ihtimalini yok ettiler. Çılgın Sayısal, dünyadaki şans oyunları arasında büyük ikramiye çıkma olasılığı en az olan oyun" dedi.

Yavuzylmaz şöyle devam etti: "1 Ağustos 2020'de özelleştirilip Milli Piyango'dan Sisal Şans şirketine devredilen şans oyunları çekilişlerinde soru işaretleri artmaya devam ediyor. Sisal Şans, Milli Piyango'nun 1-49 rakam arasında 6 bilene büyük ikramiyeyi verdiği sayısal loto çekiliş kurallarını değiştirdi. Oyunun adı Çılgın Sayısal Loto oldu. Rakam aralığı 1-90'a çıkarıldı, 1.5 TL olan kolon fiyatını da yüzde 100 zamlı 3 lira yapıldı. Bu oyun Milli Piyango'dayken 2018'de büyük ikramiye en fazla 9, 2019'da ise en fazla 8 kez devretti. Şimdi ise 28'inci kez devrediyor çünkü kimse 6 rakamı bilemiyor."

Şirket Kazanıyor

CHP Zonguldak Milletvekili ve TBMM KİT Komisyonu üyesi Deniz Yavuzylmaz şöyle konuştu: "Milli Piyango'nun yaptığı çekilişlerde 1-49 arasındaki rakamlarda 6 tutturma ihtimali 14 milyon birdi. Şimdi ise 1-90 arasındaki rakamlarda 6 tutturma ihtimali 622 milyonda bir. Yani neredeyse imkansız. Büyük ikramiye vatandaşa çıkmıyor hep kasaya kalıyor. 28. çekilişte 6 tutturana olsa 67 milyon 518 bin lira alacaktı. 29. çekilişte ise büyük ikramiye 68 milyon 79 bin lira oldu. 561 bin lira eklenmiş. Hasılatın tümü bir sonraki çekiliş ikramiyesine eklenmiyor, çoğu kasaya gidiyor. Vatandaşa dağıtılacak ikramiye tutarı da birikenden az oluyor. Oynanan kolon sayıları da açıklanmıyor. Şirketin kasası vatandaşa dağıtmadığı parayla doluyor."

80 MİLYONU NÜKLEERDEN 9 KİŞİ KORUYOR!

2 yıl önce kurulan ve "çalışanlar, halk ve çevre ile gelecek nesillerin radyasyondan korunması" da dahil olmak üzere önemli görevleri bulunan Nükleer Düzenleme Kurumu (NDK) 9 personelle çalışıyor.

Nükleer Düzenleme Kurumu (NDK) 2 Temmuz 2018'de kuruldu. Halen Kurul Başkanı ve 4 üyesinin dışında sadece 4 personelle çalışıyor. Diğer kurumlardan gelen 115 "geçici personel" ile "Radyasyon acil durum yönetimi" ve "çalışanlar, halk ve çevre ile gelecek nesillerin radyasyondan korunması" da dahil olmak üzere güvenlik ve emniyete dönük çok sayıda yaşamsal görevi bulunan NDK'ya gerekli idari ve teknik personel atanmaması Sayıştay denetim raporuna yansdı.

ANKA'nın haberine göre Sayıştay'ın NDK'nın 2019 faaliyetlerine ilişkin raporunda, "2018 yılında kurulan Nükleer Düzenleme Kurumunun teşkilatlanma çalışmaları halen devam etmektedir. Özellikle Kurumda çalışması beklenen idari ve teknik nitelikteki personelin atama işlemleri henüz tamamlanamamıştır" demesi dikkat çekti.

Hukuk Hizmetleri Dairesi Başkanlığı, Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği, Kurul Hizmetleri Müdürlüğü birimlerinin 2 yıldır kurulamadığı belirtilen raporda, "Teşkilatlanma çalışmaları halen devam etmekte olan Kurumda 2019 Yılı sonu itibarıyla 5'i Kurul üyesi, 4'ü memur olmak üzere toplam 9 asli personeli bulunmaktadır" denildi.

Halen 4 Daire Başkanlığı Eksik

NDK'nın tam olarak çalışabilmesi için, "Nükleer tesisler" "Radyasyon Uygulamaları", "Emniyet ve Güvence", "Radyasyondan Korunma" gibi başka hiçbir kurum ve kamu personelinin yapamayacağı daire başkanlıkları ve alt birimlerini acilen oluşturması gerekiyor.

Görev: Radyasyon Acil Durum Yönetimi

Türkiye Atom Enerjisi Kurumu'ndan görevlendirilen 99 ve diğer kurumlardan gönderilen 16 olmak üzere toplam 115 geçici personelle ayakta kalan NDK'nın çok büyük güvenlik sorumluluğu içeren şu görevleri yerine getirmesi gerekiyor:

"Çalışanların, halkın, çevrenin ve gelecek nesillerin radyasyondan korunması. Nükleer enerji ve iyonlaştırıcı radyasyona ilişkin faaliyetlerde güvenlik, emniyet ve nükleer güvence. Nükleer tesis, radyasyon tesisi veya radyoaktif atık tesislerinin yer değerlendirmesi, tasarımı, inşası, işletmeye alınması, işletilmesi, işletmeden

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

çıkarılması ve kapatılması. Nükleer maddelerin çıkarılması, üretilmesi, taşınması, depolanması, ihracatı, ithalatı, ticareti, bulundurulması, devri, sayım ve kontrolü, işlenmesi, yeniden işlenmesi ve kullanılması. Radyasyon kaynaklarının üretilmesi, taşınması, depolanması, ihracatı, ithalatı, ticareti, bulundurulması, devri, kullanılması, kurulması, sökülmesi, imalatı, bakımı ve onarımı. Radyoaktif atıkların bulundurulması, devri, işlenmesi, taşınması, depolanması, ihracatı, ithalatı, ticareti ve bertarafı. Nükleer silahların yayılmasının önlenmesi amacıyla kontrole tabi her türlü madde, malzeme, ekipman, sistem, bileşen veya ilgili teknolojinin ihracatı. Radyasyon acil durum yönetimi.”

Gelirinin Ancak Yüzde 13'ünü Harcayabildi

ANKA'nın NDK gelir-gider bütçesi üzerinde yaptığı inceleme, öngörülen personelin atanamamış olmasının diğer resmi kurumlarda görülmeyen bir şekilde gelir fazlası verilmesini sağladığı da ortaya çıktı. Yeterli personel olmadığı için 32 milyon 914 bin TL maaş ödemesi yapması için bütçe ayrılan Nükleer Düzenleme Kurumu 2019 yılında bütçesinin yüzde 3'ünü kullanarak sadece 1 milyon 14 bin TL'lik maaş ödemesi yapabildi. NDK'nın 2019 yılında 21 milyon 741 bin TL'lik giderine karşın, 154 milyon 366 bin gelir elde etmesi dikkat çekti. Gelirlerin 104 milyon 814 bin TL'lik kısmının ise “radyasyon kaynakları ile ilgili izin belgesi” ve “Atom enerjisi lisansı”ndan oluştuğu saptandı.

TAEK'in Görevi Başka

Türkiye Atom Enerjisi Kurumu ise Temmuz 2018'den bu yana daha çok eğitimi ve sertifika vermenin dışında nükleer enerjinin ülke yararına kullanılmasında izlenecek ulusal politika ve strateji önerileri geliştirmekle görevli kılındı.

AKP'NİN TORBASINDA TARTIŞMALI PROJELERİN TAKİBİNİ ZORLAŞTIRAN DÜZENLEME VAR

Plan ve Bütçe Komisyonu'nda yasama yılı başlar başlamaz jet hızıyla görüşülerek kabul edilen torba tekliften, bütçe hazırlanırken şehir hastaneleri ve köprüler gibi tartışmalı projelerle ilgili ayrıntıların gizlenmesini öngören düzenleme çıktı. Böylece mali karartma yapılacak. Komisyondaki muhalefet milletvekilleri, “Fonksiyonel bütçe çıkarılmış. Yani mali saydamlık ortadan kaldırılıyor. Şehir hastanelerine, köprülere verilen paraları göremeyeceğiz, denetleyemeyeceğiz” diyerek düzenlemeye tepki gösterdi.

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda yeni yasama yılı başlar başlamaz jet hızıyla görüşülen torba tekliften bütçe hazırlanırken tartışmalı projelerle ilgili ayrıntıları gizlenmesini öngören düzenleme çıktı. AKP'li vekillerin imzasını taşıyan teklif, TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda kabul edildi.

Son günlerde TBMM'ye sunulan Sayıştay raporlarında, başta şehir hastanesi, köprü ve otoyol gibi pek çok proje bazlı kamu yatırımıyla ilgili yapılan rekor düzeydeki ödemeler ve usulsüzlükler kamuoyunda tartışma yaratırken komisyonda maddeleri kabul edilen düzenlemeye göre bütçe hazırlanırken artık proje bazında takip yapılmasının engellendiği ifade edildi. “Performans esaslı program bütçesi” adıyla getirilen düzenlemeye göre bundan sonra bütçe hazırlanırken işleve göre fonksiyonel sınıflandırmanın yapılmayacağı; böylece kamu harcamalarında özellikle proje bazlı yatırımların takibinin zorlaşacağına dikkat çekildi. Muhalefet temsilcileri, düzenlemeyle kamu harcamalarının şeffaflığına gölge düşeceği ve 2003'ten önceki sisteme geri döneceği eleştirilerini getirdi.

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi ve CHP Genel Başkan Yardımcısı Bülent Kuşoğlu, komisyonda yaptığı değerlendirmede, “Fonksiyonel bütçe çıkarılmış. Yani mali saydamlık ortadan kaldırılıyor. Bundan sonra şehir hastanelerine, köprülere verilen paraları göremeyeceğiz, denetlemeyeceğiz” ifadelerini kullandı. Cumhuriyet'e konuşan komisyon üyesi CHP'li Kamil Okyay Sındır değişikliğin bir skandal olduğunu belirterek “Yeni düzenlemede proje bazında bütçeleme bulunmuyor. Bugüne kadar hedefler ve faaliyetler, o faaliyetler kapsamındaki projeler ve projelerin kaynağı görülebiliyordu. Şimdi bu, proje değil, faaliyet bazında bütçe düzenlemesi olacak. Daha genel bir bütçe teklifi gelecek ve sonradan denetleme imkânı kısmen sınırlandırılmış bir şekilde dönüşecek” dedi.

DEVLET ALTINI HESAPLAYAMADI

Sayıştay, Stoklarda Gerçek Değil, Takdiri Bedelin Kaydedildiğine Dikkat Çekti

Sayıştay, stoklardaki altın ve gümüşlerin mali tablolarında gerçeğe uygun gösterilmediğini yazdı. Raporla “Yıl sonundaki altın stoku, Borsa İstanbul verilerine göre 4 milyar 442 milyon lira yerine, 3 milyon 77 bin lira olarak görülmektedir” denildi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Sayıştay'ın Hazine ve Maliye Bakanlığı Darphane ve Damga Matbaası Döner Sermayesi 2019 raporunda, üretimde kullanılan altın ve gümüş stoklarının gerçeğe uygun değeri yerine idare tarafından belirlenen takdiri bedel üzerinden kaydedildiğine dikkat çekildi: "Yıl sonundaki altın ve gümüş stoğu Borsa İstanbul verileri üzerinden sırasıyla 4 milyar 442 milyon 755 bin 733,49 TL ve 21 milyon 450 bin 378,52 TL değerinde iken, iz bedeli ile kayıt altına alınan tutar, altın için 3 milyon 77 bin 744 TL, gümüş için ise 187 bin 695,52 TL olarak görülmektedir."

Raporda, çeyreklik altın üretimi sürecinde gider ve maliyet işlemlerinin eksik yapıldığı vurgulandı:

"Satış işlemleri döner sermaye kasasındaki altınların satılması suretiyle yapılmıştır ancak muhasebeleştirme işlemi yapılırken toplam 709 bin 38,68 TL'lik altın satılmasına rağmen altınların izlendiği 150 İlk Madde ve Malzeme Hesabından yalnızca 504,56 TL'lik çıkış yapılmış, karşılığında da maliyet hesabı olan 710 Hammade Alımları Hesabına yine aynı tutarla kayıt yapılmıştır. Bu durum, döner sermaye kârının olması gerekenden çok yüksek gerçekleşmesine yol açmıştır."

Sayıştay'ın Hazine ve Maliye Bakanlığı raporunda da, tahsisli kullanılan taşınmazların bakanlık mali tablolarında yer almadığı, menkul varlıkların mali tablolarda gerçeğe uygun değerleriyle gösterilmediği" gibi eleştiriler yer aldı.

İŞKUR BAŞVURULARI AKP İLÇE BAŞKANLARINA YÖNLENDİRDİ!

İŞKUR'un AKP'nin işçi alım kurumu haline geldiğini belirten CHP İzmir Milletvekili Mahir Polat, "ekonominin sorumlusu olan ve bu ülkenin kaynaklarını savuran AKP ve onun güdümündeki resmi kurumlar, bir işçi alırken bile ilk olarak siyasi partisine bakıyor" dedi.

Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Yüksek Disiplin Kurulu (YDK) Üyesi ve İzmir Milletvekili Mahir Polat, İŞKUR'un istihdam politikasını AKP ilçe başkanları kanalıyla yürüttüğü iddiasını meclis gündemine taşıdı.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk tarafından yanıtlanmak üzere soru önergesi veren CHP'li Polat, "Türkiye'nin en büyük sorunlarından biri işsizlik iken, istihdam sayısını yükseltmek için kurulan İŞKUR'un, AKP'nin işçi alım kurumu olarak kullanılması kabul edilemez" dedi.

"Alımlar AKP İlçe Başkanları Üzerinden"

İktidarı kaybetme korkusunun AKP'yi sardığını vurgulayan Polat, "Ülke yönetilmiyor, savruluyor. Her fırsatta bunu dile getiriyoruz. Üye kampanyası yapıp insanların haberi olmadan partiye üye yapıyorlar. Bir çürüme var ve bu çürüme AKP'nin yanı sıra kamu kurumlarına da sirayet etmiş durumda. Bu kurumlardan biri İŞKUR. Çeşitli illerimizde de sürekli gündeme geliyor. Türkiye'nin en büyük sorunlarından biri olan istihdamın korunması, geliştirilmesi, yaygınlaştırılması ve işsizliğin önlenmesi faaliyetlerine yardımcı olmak üzere kurulan İŞKUR, AKP'nin işçi alım kurumu haline gelmiş. Bu kabul edilemez. Roman yurttaşlarımızın istihdamı için İŞKUR Konak'a yönlendirme yapan İzmir Romanlar Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği Başkanı Abdullah Cıstır'a alımların 'AKP'li ilçe başkanları üzerinden geçiyor" cevabı veriliyor. Bize her gün istihdam ile ilgili sosyal medyadan yüzlerce mesaj geliyor. O mesajları okurken içerisinde bulunduğumuz durumdan utanıyoruz. Ama ekonominin sorumlusu olan ve bu ülkenin kaynaklarını savuran AKP ve onun güdümündeki resmi kurumlar, bir işçi alırken bile ilk olarak siyasi partisine bakıyor. Ülkemizin çeşitli yerlerinde bu sorunlar sesli bir şekilde dile getirilirken yetkili kimse çıkıp açıklama yapmıyor" ifadelerini kullandı.

MADENCİLERİN EMEĞİ LÜKS ARAÇLARA GİDİYOR

Genel Maden İşçileri Sendikası Genel Başkanı Hakan Yeşil, şube başkanlarının tamamının makam araçlarını 2020 model araçlarla değiştirdi.

Türkiye Taşkömürü Kurumu'nda çalışan yaklaşık 7 bin maden işçisinin alın teriyle var olan Genel Maden İşçileri Sendikası (GMİS) Genel Başkanı Hakan Yeşil, şube başkanlarının tamamının makam araçlarını 2020 model araçlarla değiştirdi. Yeşil'in bu yenilemeyi koltuğunu sağlamlaştırmak için yaptığı iddia edildi. Hakan Yeşil ayrıca, koltuğa oturur oturmaz ilk iş olarak makam arabasını değiştirerek 1 milyon değerinde yeni bir makam aracı almıştı.

GMİS'e bağlı 6 şube başkanınca kullanılan 2015 model Renault Fluence marka araçlar 2020 model Renault Megane araçlarla değiştirildi. Piyasa değeri 250 bin lira olan araçlar yeraltında kelle koltukta çalışan madencilerin öfkelenirdi. İşçiler daha 5 yaşındaki makam araçlarının hangi gerekçeyle satıldığının kendilerine izah edilmesini istiyor.

Öte yandan GMİS tarafından satılan ve alınan araçlar için her hangi bir duyuru ya da ihale yapılmayışı kafaları karıştırdı. İhale olmaksızın teklif usulü alınan makam araçlarının kaç liraya satıldığı ve alındığı konusunda ise bir açıklama yapılmadı. Lükse düşkün olduğu öne sürülen Hakan Yeşil'in, göreve geldiği günden itibaren hükümet aleyhinde tek bir açıklama yapmayarak AKP milletvekilleriyle kol kola tam bir sarı sendikacılık örneği verdiği kaydedildi.

DİYANET KUR ARTIŞINI KAÇIRMADI: 2,1 MİLYON TL KÂR

Diyamet, yurttaşın belini büken kur artışından kâr elde etmeyi bildi. Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın, "Benim için önemli değil" dediği kur artışı, Diyanet'e bir yılda 2,1 milyon TL kâr sağladı.

Diyamet İşleri Başkanlığı, yurttaşın belini büken kur artışından kâr elde etmeyi bildi. Diyanet'in 2019 yılı mali hesaplarının, "Faaliyet Kârı ve Zararı" bölümüne 2 milyon 158 bin TL'lik kambiyo kârı yazıldı.

Dev bütçesi ve pandemi döneminde dahi hız kesmeyen yüksek maliyetli harcamaları ile tartışmalara konu olan Diyanet İşleri Başkanlığı'nın, Türk Lirası'nın değer kaybından kâr elde ettiği öğrenildi. Diyanet'in 2019 yılında kur artışından kaynaklanan geliri, 2,1 milyon TL oldu.

Sayıştay'ın Diyanet İşleri Başkanlığı'nın mali hesaplarında yaptığı denetim, idarenin dövizden ettiği kârı ortaya koydu. Diyanet'in mali hesaplarının, döviz alım satımı ya da kur artışından kaynaklı gelir artışını tarif eden ve ekonomi literatüründe, "Kambiyo karı" olarak geçen kaleme milyonlarca lira yazıldı. Diyanet İşleri Başkanlığı Döner Sermaye İşletmesi'nin gelir tablosuna göre, idarenin 2019 yılındaki kambiyo karı, 2 milyon 158 bin 424 TL olarak gerçekleşti.

Mustafa Karataş, 2019 yılında Diyanet İşleri Başkanlığı Başkanlık Müşavirliği döneminde katıldığı bir televizyon programında, "Camiye dolar bağışlanırsa, dolar arttıkça sevap da artar" derken Diyanet'in bir yıllık döviz kârı da 2,1 milyon TL olarak kaydedildi. 2018 yılında kur artışından kaynaklı geliri 1 milyon 632 bin TL olan idare, kur artışından kaynaklı gelirini 2019 yılında yüzde 32 oranında artırdı.

Faiz Geliri Düştü

Faizin haram olduğu yönündeki fetvalara karşın 2018 yılında 2,1 milyon TL faiz geliri elde eden Diyanet'in faiz gelirleri 2019 yılında azaldı. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın 2019 yılına ilişkin mali hesaplarına, idarenin bir yıllık faiz geliri 1,9 milyon TL olarak yazıldı.

SAKARYA'DAN DERS ALINMADI

Sakarya'daki Büyük Coşkunlar Havai Fişek Fabrikası'nda 3 Temmuz'da yaşanan patlamadan 6 gün sonra, bu kez patlamayan maddelerin imha edilmek üzere yüklendiği kamyonunda patlama olmuş, 3 asker ölmüştü. Uzmanlar, patlayıcı taşıyan araçlarda ADR belgesi ile bir patlayıcı uzmanının bulunması gerektiğini vurgulamıştı.

Sakarya'da yalnızca 3 ay önce meydana gelen, 3 askerin öldüğü patlamadan ders çıkarılmadı. Tehlikeli maddelerin karayoluyla taşınmasında belge alma ve güvenlik danışmanı çalıştırılma zorunluluğu 1 Temmuz 2021'e ertelendi.

Tehlikeli Maddelerin Karayoluyla Taşınması Hakkında Yönetmelik'te yer alan bazı hükümlerin uygulama takvimi değiştirildi.

Resmi Gazete'de dün yayımlanan yönetmelik değişikliğine göre; Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Sahil Güvenlik Komutanlığı'nın kara yoluyla yapılan tehlikeli madde taşımacılık faaliyetleri yönetmelik kapsamı dışında tutulacak. Bu kurumlarca görevlendirilecek personelin refakatinde üçüncü şahıslar tarafından yine bu kurumlar adına yürütülen faaliyetler de yönetmelik kapsamında olmayacak. 2014 ve öncesi model yılına sahip olup Taşıt Durum Tespit Belgesi almış, ancak ADR/Taşıt Uygunluk Belgesi bulunmayan araçların belge alma zorunluluğu ile tehlikeli madde güvenlik danışmanlarının çalıştırılmasına ilişkin hükümler de 1 Temmuz 2021'e ertelendi.

MEB'DEKİ AÇIK 2019 SAYIŞTAY RAPORUNDA

MEB Sayıştay Raporu CHP tarafından sürekli dikkat çekilen gerçekleri gözler önüne serdi. Rapora göre Türkiye'de 138.393 öğretmen açığı var. Sözleşmeli öğretmenlik sisteminin kaldırılması ve atamaların kadrolu yapılması ile ilgili çağırımızı sürekli yineliyoruz. Gelinen noktada 138.393 öğretmen açığı var ve bununla ilgili süreç içinde hiçbir şey yapılmamıştır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Yapılan atamalarda liyakatin esas alınmadığı da Sayıştay Raporu'na yansdı. Şu anda 80 İlçe Milli Eğitim Müdürü'nün liyakat ve kariyer kriterleri şartlarını taşımadığı halde atandığını görüyoruz. Bu da bazı gerçekleri daha net ortaya koyuyor.

Milli Eğitim Bakanlığı Eğitimde en ileri teknolojiye eriştiklerini ifade ederken, sadece küçük bir örnekle FATİH Projesi'nde bile çok basit planlama hatalarının yapıldığını görüyoruz. İnternet alt yapısı olmadığı halde 6.059 okula akıllı tahta sistemi kurulmuştur. Aynı zamanda internet alt yapısı kurulmadığı için, bu akıllı tahta sistemleri boşa gitmiş ve ihtiyacı karşılamamıştır. Sayıştay Raporu'nda bir diğer dikkat çeken nokta ise taşınmalı eğitimidir. Türkiye'de 1 milyon 300 binin üzerinde öğrenci taşınmalı eğitimde bulunmaktadır. Bir tarafta boş okullar beklerken, diğer tarafta öğretmenler atama beklerken taşınmalı eğitimin olmaması gerektiğini vurguluyoruz. Sayıştay Raporu ise, taşınmalı eğitimin ihalelerinde teknik olarak yanlışların ve planlama hatalarının yapıldığını, devlete ek gider ve zarara neden olduğunu kanıtlıyor.

Sayıştay Raporu'nda öğrencilerin maksimum yararını incelemeyen uygulamaların, bütçe eksikliklerinin, planlama hatalarının ve ihalelerde teknik hataların ve yanlışların olduğunu görmekteyiz. Her gün daha kötüye giden bir Milli Eğitim Sistemi için bunlar önemli hatalardır. Biz bu gerçekleri sürekli ifade ediyoruz, şimdi ise Sayıştay Raporu, MEB'in yok sayılan gerçeklerinden bazılarını bu raporda dahi gözler önüne seriyor.

Sayıştay Raporundan veriler

- ✓ **138.393 öğretmen açığı, 45.141 öğretmen fazlası bulunmaktadır.**
- ✓ **Norm fazlası 45.141 öğretmenin bütçeye maliyeti 2,8 milyar lirayı geçmiştir.**
- ✓ Zorunlu çalışma yükümlülüğünün etkin bir biçimde uygulanmaması nedeniyle norm fazlası öğretmen sayısı artmıştır.
- ✓ **4 günlük sözleşmeli öğretmene mazerete bağlı yer değişikliği yapılmıştır.**

Sözleşme ile taahhüt ettikleri yerde asgari çalışma sürelerini tamamlamayan sözleşmeli öğretmenler başka yerlere atanmış ve kadroya geçirilmiştir.

- ✓ **Taşınan öğrenci sayısına uygun kapasitede (16-20 kişilik) araçlar belirlenmemesi nedeniyle sadece bir ilde 621 araç fazladan ihale kapsamına alınmıştır.**

İlköğretim, ortaöğretim ve özel eğitim öğrencilerinin okullara ücretsiz taşınmasında araç kapasiteleri ve güzergâhlarına ilişkin planlamaların sağlıklı yapılmamasının ve belediyelerle yeterli işbirliği ve koordinasyon sağlanamamasının kaynakların etkin ve verimli kullanımını engelleyerek taşınmalı eğitimin maliyetini artırdığı tespit edilmiştir.

- ✓ Bakanlığın bankacılık ürünlerinin kullanımına ilişkin bir banka ve mobil servis kullanımına ilişkin GSM Operatörleri ile imzaladığı protokoller çerçevesinde tahsil ettiği gelirlerin bütçe dışında açılan hesaplarda yönetildiği tespit edilmiştir.
- ✓ Bakanlığa bağlı resmî ve özel örgün eğitim kurumlarında öğrenim gören istekli öğrencilerin ve ortaöğretimden mezun olanların akademik anlamda gelişimlerine katkı sağlamak ve derslerde edindikleri kazanımları pekiştirmek amacıyla açılan destekleme ve yetiştirme kurslarının; mevzuatındaki birtakım eksiklikler nedeniyle temel amacından uzaklaştığı, açılan kurs sayısının ve ders türlerinin fazlalığı nedeniyle bütçe üzerinde ciddi bir yük haline geldiği ve ek ders ücreti ile hizmet puanı açısından öğretmenler arasında adaletsizliğe neden olduğu görülmüştür.

Yetiştirme Kurslarında en çok Matematik, Türkçe en az Siyer ve Hadis dersleri seçilmiştir.

- ✓ Eğitimde Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi (FATİH) Projesi kapsamında gerçekleştirilen altyapı yatırım bileşenlerinin eğitim kurumları bazında kısmen örtüşmemesi nedeniyle bazı yatırımların atıl kaldığı ve okullar tarafından sistemin kullanılmadığı görülmüştür.

Etkileşimli tahtası olup ağ altyapısı olmayan okul sayısı 6.059 iken ağ altyapısı olan fakat etkileşimli tahtası olmayan okul sayısı 1.498'dir.

- ✓ **Ağ alt yapısı kurulan okulların yüzde 9,9'unda etkileşimli tahta bulunmamakta, etkileşimli tahta bulunan okulların yüzde 30,6'sında ağ altyapısı bulunmamaktadır.** Toplam 7.557 okulda projenin bileşenlerinden sadece birkaçının yer alması sebebiyle sahip olunan donanım ve altyapı etkin ve verimli kullanılmamakta, bunlar için harcanan kaynak atıl duruma düşmektedir.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- ✓ İmar planlarında düzenleme ortaklık payı kapsamında Bakanlığa tahsis edilmesi gereken eğitim tesis alanlarına ilişkin davalar nedeniyle yüklü kamulaştırma bedellerinin ödenmesi ve ilgili diğer sorunların çözümü amacıyla kapsamlı yasal düzenlemeler gerçekleştirildiği halde, çeşitli nedenlerle bu alandaki uygulamaların yasal çerçeveye ile uyumlu hale getirilemediği görülmüştür.
- ✓ Bakanlığa bağlı bazı okul ve diğer eğitim yapılarına ilişkin olarak mevzuatın öngördüğü standartlara uygun olmayan projelerin hazırlandığı, proje onay süreçlerine uyulmadığı, bazı projelerin özensiz hazırlanması nedeniyle yatırım maliyetlerinin arttığı ve kaynak planlamasının olumsuz etkilendiği görülmüştür.
- ✓ İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü kadrolarına meri mevzuatın liyakat ve kariyer ilkeleri doğrultusunda öngördüğü şartları taşımayan kişilerin de atandığı görülmüştür.
- ✓ Bakanlıkça 2019 mali yılında toplam 33.717.663.952,05 TL ödenek üstü harcama gerçekleştirildiği görülmüştür.

01-Personel Giderleri ve 02-SGK Devlet Primi Giderleri harcama kalemlerinden gerçekleşen ödenek üstü harcamanın, 39.300.000.000,00 TL tutarın Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığınca 2019 Mali Yılı içerisinde re'sen yedek ödenek tertiplerine aktarılması ile oluştuğu anlaşılmıştır.

Sonuç olarak Personel ve Sosyal Güvenlik Kurumu Prim Giderleri ile Mal ve Hizmet Alımlarına ilişkin Bakanlıkça ilgili yasal düzenlemelere aykırı olarak 2019 yılında toplam 33.717.663.952,05 TL ödenek üstü harcama yapıldığı görülmüştür.

- ✓ Mesleki ve teknik eğitim kurumları bünyesinde kurulmuş döner sermayeli işletmelerin bir kısmının herhangi bir faaliyetinin bulunmadığı, bir kısmının da sahip olduğu kapasitenin çok sınırlı bir bölümünü değerlendirebildiği; dolayısıyla yapılan yatırımların, tahsis edilen kadroların ve diğer kaynakların verimli ve etkin kullanılmadığı tespit edilmiştir.

10 ŞEHİRDE 138 BİN ÖĞRETMENE İHTİYAÇ VAR

Sayıştay raporuna göre, öğretmen ihtiyacının en yüksek olduğu on il arasında Bursa 3'üncü, Kocaeli 5'inci sırada yer aldı.

Sayıştay'ın Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2019 denetim raporunda mevcut öğretmen kadrolarının dağılımında ülke genelinde öğretmen açığı sorununun çözüme kavuşturulamadığı belirtildi. Raporda Türkiye genelinde birçok ilde öğretmen açığı da gündeme geldi.

Kaynakların Verimli Kullanılmadığı Kanaatine Varıldı

Sayıştay denetçileri hazırladıkları raporda, "Mevcut öğretmen kadrolarının dağılımında ülke geneli ve iller açısından birçok dengesizlikler bulunduğu ve bu dengesizliklerin süreklilik kazandığı, planlamadaki zafiyetler nedeniyle bir yandan öğretmen açığı sorunu çözüme kavuşturulamaz iken bir yandan da kısıtlı olan mevcut yetişmiş insan kaynağının ve buna bağlı olarak mali kaynakların verimli kullanılmadığı görülmüştür" ifadelerine yer verdi.

Türkiye'de İlk 10'da Bursa ve Kocaeli Var

Milli Eğitim Bakanlığı'nın en çok öğretmen açığı bulunan iller sıralamasında Bursa 3'üncü, Kocaeli 5'inci sırada yerini aldı. Toplam 31 bin 608 öğretmen kadrosu bulunan Bursa'da 26 bin 630 öğretmen kadrosu bulunuyor. Kocaeli'nde ise 21 bin 671 öğretmen kadrosunda, 18 bin 643 öğretmen bulunuyor. Net öğretmen açığı Bursa'da 4 bin 389, Kocaeli'nde ise 2 bin 666 olarak belirtildi. Raporda sözleşmeli öğretmen sayısı da dikkat çekiyor. Bursa'da 589, Kocaeli'nde 362 olarak kayıtlara geçti.

Tablo 3: Öğretmen İhtiyacının En Yüksek Olduğu İller ve Türkiye Geneli İçin Durum

İl Adı	Norm Sayısı	Kadrolu Öğretmen Mevcudu	Sözleşmeli Öğretmen Mevcudu	Net Öğretmen İhtiyacı	Kurum Bazlı Öğretmen İhtiyacı
İSTANBUL	132.072	99.622	4.278	28.172	31.033
ŞANLIURFA	32.071	14.703	12.423	4.945	6.312
BURSA	31.608	26.630	589	4.389	5.609
GAZİANTEP	28.670	19.677	4.840	4.153	4.395
HATAY	23.723	17.775	3.072	2.876	3.016
KOCAELİ	21.671	18.643	362	2.666	3.134
KAHRAMANMARAŞ	16.431	12.876	1.152	2.403	2.665
VAN	18.619	9.503	6.775	2.341	2.745
ANTALYA	26.317	23.949	149	2.219	3.089
DİYARBAKIR	23.380	17.058	4.268	2.054	2.265
Ülke Geneli Toplam	953.206	773.092	86.879	93.235	138.393

Not: Tablodaki veriler Aralık 2019 tarihi itibarıyla mevcut durumu göstermektedir.

Norma Aykırı Atamalar Soruna Neden Oldu

Raporda ayrıca, “Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumları Yönetici ve Öğretmenlerinin Norm Kadrolarına İlişkin Yönetmelik ile Bakanlığa bağlı her derece ve türdeki örgün ve yaygın eğitim kurumlarının yönetici ve öğretmen norm kadroları belirlenmiş olmakla birlikte uygulamada norma aykırı atamalar nedeniyle birçok kurumda öğretmen fazlalığı, buna karşın birçok kurumda da öğretmen açığı bulunmaktadır. Söz konusu açık ve fazla, yer değiştirme suretiyle yapılan atama, ilk atama, sözleşmeli öğretmenlik ve ders ücreti karşılığı öğretmenlik gibi yöntemlerle dengelenmeye çalışılsa da mevcut dengesizliklerin önemli boyutlara ulaştığı görülmektedir” denildi.

YANDAŞ REKTÖRÜN İCRAATLARI...

Çevresinin İş ve İşçi Bulma Kurumu

Dersim dernekleri, Munzur Üniversitesi rektörü Prof.Dr. Ubeyde İpek’in tartışılan icraatlarına tepki gösterdi. Rektörün tepki çeken uygulamalarının tek tek sıralandığı açıklamada, “Munzur Üniversitesi adeta rektör ve çevresinin iş ve işçi bulma kurumu gibi hareket etmektedir” denildi.

Dersim dernekleri, Munzur Üniversitesi’nin ‘tartışılan’ rektörü Prof.Dr. Ubeyde İpek’in icraatlarını tek tek sıralayarak, yaşanan duruma tepki gösterdi.

Onlarca kurumun ortak imzasıyla yayınlanan açıklamada “Bilim mekânı ve sembolü olması gereken Üniversite ne yazık ki toplumun beklentilerine yanıt olamamış, kentin tarihi, kültürel, doğal, sosyal yapısına karşı âdete politik bir odak olarak konumlanmıştır” denildi.

Eğitime verdiği önem ve eğitim seviyesi en yüksek illerden biri olan Dersim’in uzun süredir Munzur Üniversitesi rektörünün neden olduğu sorunlarla boğuştuğunun kaydedildiği açıklamada, “Politik misyonla rektörlüğüne atanan Ubeyde İpek’le birlikte Munzur Üniversitesi her bakımdan sorunların kaynağı olmuştur. Göreve getirildiği günden bu yana yaptığı yanlış, keyfi ve liyakatsiz uygulamalarla basın gündeminden düşmeyen rektör, Dersimlilerin ve demokrasi güçlerinin tepkisini çekmeye devam ediyor” ifadeleri kullanıldı.

Akılalmaz İcraatlar Tek Tek Sıralandı

Ubeyde İpek’in Dersim’in tarihi, doğası, inancına karşı sürdürdüğü bu asimilasyoncu, ayrımcı, yıkıcı politikaları ve keyfi yönetimi nedeniyle görevinden alınmalı ve bu uygulamalara son verilmelidir” denilen açıklamada Ubeyde İpek tarafından yıllardır yönetilen üniversitede yaşanan kronikleşmiş sorunlar şöyle sıralandı:

1) Üniversite ilk kurulduğunda, Dersimlilerin büyük beklentileri vardı. Fakat, sonradan adı Munzur Üniversitesi olarak değiştirilen bilim-eğitim kurumu, kenti her alanda geliştirmek yerine, nitelik itibarıyla kentin gerisine düşmüş ve dinamiklerinin gelişmesinin önünde engel olmaya başlamıştır. Evrensel bir kavram olan üniversite fikriyatının içeriği boşaltılarak politik, ekonomik, sosyal açılardan kadrolaşmaya kurban edilmiş, cemaat mensuplarına, iktidar partisiyle irtibatlı Elâzığ menşeli ilişki ağlarına rektör eliyle teslim edilmiştir.

2) Dersim’de işsizlik had safhada iken, Munzur üniversitenin bütün kapıları Dersimli gençlere kapalıdır. Dersimli gençlere ve kadınlara layık görülen kadrolar ise temizlik işleri gibi düşük statülü güvencesiz işlerdir. Durmuş

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Boztuğ (eski rektör) döneminde az da olsa bir denge gözetilerek kadroya alınanlar dışında, Dersim kökenli akademisyenler neredeyse yok denecek kadar azdır.

Munzur Üniversitesi adeta rektör ve çevresinin iş ve işçi bulma kurumu gibi hareket etmektedir. Rektör İpek tarafından üniversiteye alınan akademisyenlerin büyük çoğunluğu Dersim'e yabancı, Elazığlı sağcı, milliyetçi ve dinci kimselerden oluşmaktadır. Rektör İpek yandaşlarına/hemşirelerine kadroyu garantilemek için farklı birimlerde eş zamanlı kadro ilanları çıkarmakta, şoförüne, balıkçısına, Fırat Üniversitesi'nde tanıdığı akademisyenlerin yakınlarına sürekli kadro tahsisleri yapmaktadır.

3) Dersimli veya demokrat akademisyenler arasında da "makbul" akademisyen tipi yaratmakta, kafasına uymayanları da atanmaları gereken üst kadrolara atamamaktadır. Bu amaçla başta Barış İmzacısı akademisyenler olmak üzere imzacı olan olmayan pek çok akademisyen rektör ve yönetim eliyle hukuksuzca ihraç edilmişlerdir. Yıllardır Dr., Öğretim üyesi kadrosu bekleyen Dersimli ya da demokrat akademisyenler ise atanmayarak adeta cezalandırılmaktadırlar.

4) Munzur Üniversitesi, Dersim halkıyla değil Ensar Vakfı ve diğer dinci vakıflarla iş birliği yapmaktadır. İncelendiğinde üniversite dekanları/müdürlerinin büyük çoğunluğunun Elazığ orijinli kurumlara ilişkili olduğu pekâlâ görülebilir. Üniversitede 14 profesör varken, üst düzey görevler için sürekli olarak Fırat Üniversitesi'nden görevlendirme yapmaktadır. Sözelimi, bir önceki rektör yardımcısı yine Fırat Üniversitesi'nden getirilmiş, süresi dolduğunda üniversitesine dönmüş olduğu halde hala Tunceli Ensar Vakfı'nın başkanlığını yürütmektedir.

5) Munzur Üniversitesi gerek bina içleri gerekse dış mekanlar açık cezaevini andıracak biçimde kameralarla donatılmıştır. Bu da yetmiyormuş gibi her birimde istihbarat çalışması yürüten askeri personeller (uzman) yerleştirilmişlerdir. Üniversite çalışanlarının her adımı denetlenip gözetlenmektedir. Öyle ki rektör tarafından, çalışanların yatak odalarına kadar dinlenildiği algısı oluşturulmaktadır. Özellikle Dersimli ve demokrat akademisyenlere karşı büyük bir baskı ve yıldırma politikası uygulanarak yandaş akademisyen haline getirilmeye çalışılmaktadır.

6) Munzur Üniversitesi, Dersim halkını karşısına almış geleneksel devlet politikalarının asimilasyon merkezine dönüştürülmüştür. Gerek etnik ve inanç kimliklerine yönelik, gerekse doğa ve inanç merkezlerine karşı sürdürülen yıkıcı çalışmalarda önemli bir rol üstlenmiş bulunmaktadır. Sözelimi Munzur Gözeleri projesi başkanlığını Rektör Ubeyde İpek'in yürüttüğü Fırat Kalkınma Ajansı tarafından yapılmaktadır. Yine Munzur Üniversitesi'nin "nadir toprak elementleri" alanında ihtisaslaşması için büyük bir bütçe ve çaba harcanmış, bakanlıkların devrede olduğu bu ihtisaslaşma kabul ettirilmiştir. Bu da Munzur Üniversitesi'nin maden arama/çıkarma projelerinde de önemli misyon sahibi olduğunu/olacağını göstermektedir.

7) Munzur Üniversitesi'nin bir başka özelliği de sürekli olarak taciz skandallarıyla gündeme gelmesidir. Tacize uğrayanların sesini duyurma ve hak arama çabaları engellenmiş ve taciz nedeniyle hakkında işlem yapılması gereken kişiler rektöre olan yakınlıkları nedeniyle korunmuşlardır. Bu durum hem üniversitenin hem de şehrin kimlik ve kültürüne zarar vermekte, farklı algılar oluşmasına ya da pekişmesine neden olmaktadır.

'SÖZLEŞMELİ ÖĞRETMEN'LERE İLİŞKİN SORUNLU UYGULAMALAR

Rapora göre, sözleşmeli öğretmenlerin bir kısmı, üç yıllık zorunlu çalışma sürelerini tamamlamadıkları halde yer değişikliği yaparken, bazı sözleşmeli öğretmenler, üç yıl aynı yerde görev yapmadıkları halde kadroya geçirildi.

Sayıştay, Milli Eğitim Bakanlığı'na (MEB) ilişkin denetim raporunda, sözleşmeli öğretmenliğe ilişkin bugüne değin yapılan eleştiriler, peşpeşe sıralandı. Rapora göre, sözleşmeli öğretmenlerin bir kısmı, üç yıllık zorunlu çalışma sürelerini tamamlamadıkları halde yer değişikliği yaparken, bazı sözleşmeli öğretmenler, üç yıl aynı yerde görev yapmadıkları halde kadroya geçirildi. Sağlık mazereti ile yer değişikliği talebi karşılanan sözleşmeli öğretmenler arasında ise 4 günlük öğretmenin de yer alması dikkat çekti.

Sayıştay'ın, MEB 2019 Denetim Raporu, Meclis'e sunuldu. Öğretmen kadrolarının ihtiyaç planlaması çerçevesinde dengeli dağıtılmadığı saptaması yapılan raporda, mevcut yetişmiş insan kaynağı ve buna bağlı olarak mali kaynakların verimli kullanılmadığı aktarıldı. Raporda, "Bakanlık tarafından kadrolu öğretmenlerin ülke genelinde dengeli bir biçimde dağıtılamaması, norm kadro fazlası öğretmen sorununun aynı ilçede ve aynı alanda dahi çözülememesi, öğretmen ihtiyacının karşılanması amacıyla sözleşmeli ve ücretli öğretmen istihdamına gidilmesi beşeri kaynakların yanı sıra mali kaynakların da etkin kullanılmaması anlamına gelmekte" denildi.

Sistemik Bir Sorun

Raporda, “sözleşmeli öğretmenlerin sayısının hızla artmasının, fiili soruna bir çözüm olarak getirilen modelin büyük ölçüde başarılı olduğunu ortaya koyduğu” kaydedilirken, sözleşmeli öğretmenliğin işleyişine ilişkin aksaklıklar da saptandı. Rapora göre, sözleşmeli öğretmenlerin bir kısmının, üç yıllık zorunlu çalışma sürelerini tamamlamadıkları halde sağlık ve aile birliği mazereti ile yer değişikliği talepleri karşılanırken, bazı sözleşmeli öğretmenler, üç yıl aynı yerde görev yapmadıkları halde kadroya geçirildi. Üç yıllık çalışma süresi dolmadan yer değiştiren sözleşmeli öğretmen sayısının yıldan yıla arttığı kaydedilen raporda, 2019’da 3 yıl için sözleşme imzalayıp aynı yıl içerisinde yeri değiştirilen öğretmen sayısının 97 olduğu belirtildi. Raporda, “Sözleşme imzalandıktan sadece 4 gün sonra sağlık mazereti ile yeri değiştirilen öğretmen bulunması, yasal düzenlemelere aykırılığın ötesinde sistemik bir sorun olduğunu göstermekte” ifadeleri kullanıldı.

Öte yandan, raporda, yer değiştiren sözleşmeli öğretmenlerden bazılarının yeni görev yerlerinde aynı alanda norm fazlası öğretmen bulunduğu, norm fazlası öğretmen bulunan bir alana sözleşmeli öğretmen atanmasının yasal olarak mümkün olmadığı belirtildi.

İLK DERS: TEHLİKELİ TEMAS!

Sağlık Bakanlığı tarafından yayımlanan çalışma rehberinde 'Covid-19'lu kişinin yanında maske ile eğitime devam edilebilir' ibaresi

Bir öğrencinin Covid-19’lu olması durumunda diğer öğrencilerin maske takarak derse devam etmesine uzmanlardan tepki: Salgını engellemekten vazgeçmek demek.

Sağlık Bakanlığı tarafından yayımlanan “Covid-19 Salgın Yönetimi ve Çalışma Rehberi”nde yer alan “Bir sınıfta öğrencilerden herhangi birine Covid-19 pozitif tanısı konulması durumunda, öğrenciler ve öğretmen temaslı kabul edilecek, kuralına uygun maske takmak koşuluyla okula devam edebilecekler” maddesi tepkiye neden oldu.

Uzmanlar, bu durumun pandemi ile mücadelede uygulanan genel kurallara aykırı yaklaşım olduğunu belirterek “Salgın hastalıkla mücadelede önce hasta, sonra temaslıları saptanır. Sağlıklı insanlara bu hastalığı geçirmesini engellemek için hastalar izole edilir; hasta ile teması olan ve şüpheli vakalar da karantinaya alınır. Söz konusu yaklaşım, salgının yayılmasını engelleme stratejisinden vazgeçme yaklaşımıdır” dediler.

Sağlığı Riske Atıyorlar

Eğitim Sen Genel Başkanı Feray Aytekin Aydoğan:

Yayımlı arttıkça kaygılarımız da derinleşiyor. Okullarda yüz yüze eğitimin sağlık riskine neden olmadan başlayabilmesi için bilimsel veriler ve şeffaf bilgi esas alınmalı. Ancak yayımlanan rehberde ‘yakın temaslı öğrenciler ve öğretmenler eğitime devam eder’ maddesi ile bilim insanlarının uyarıları temel alınmamakta. Bilimi referans almayan her adım öğrencilerimiz, öğretmen arkadaşlarımız ve halk sağlığı açısından sağlık riskini arttırmaktadır.

Nasıl Denetlenecek?

Prof. Dr. Kayıhan Pala:

Bu durum şu ana kadar konuştuğumuz genel kurallara aykırı yaklaşım. Öğrencilerden biri Covid pozitif. Bu saptanıyor, hem o sınıftaki yakın temasta bulunduğu öğrenciler hem de öğretmenin devam etmesi isteniyor. “Bunlar kurallara uygun ağız ve burunlarına maske takarlarsa devam etsinler” deniyor. Bir defa kurallara uygun olup olmadığını, okulda bulunduğu sürede nasıl denetleyecekler? Bu mümkün değil. Türkiye şu an tehlikenin içinde. Salgını yönetemiyorlar. Temaslılar da gündelik hayatlarına devam etsinler diye öğrenciler üzerinden böyle bir yaklaşımı benimsemek gerçekten çok ciddi. Bu yaklaşım, salgının yayılmasını engelleme stratejisinden vazgeçme yaklaşımıdır

İSTANBUL'DA ÇOCUKLU HANELERİN YÜZDE 40,2'Sİ SABİT İNTERNETE ERİŞEMİYOR

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin "İstanbul Çocuklu Ailelerde Dijital Erişim" araştırmasının sonuçları açıklandı. Buna göre hanelerin internete erişimde en büyük problemi pahalılıkken, Hanelerin yüzde 59,8'inde sabit internet varken, yüzde 40,2'si bu olanağa sahip değil.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin sosyal destek kapsamında olan 65 bin 924 hane ile çocuklu ailelerin, dijital kaynaklara erişimi ve bu kaynakları kullanımı üzerine araştırma yapıldı. İstanbul Büyükşehir Belediyesi İstanbul İstatistik Ofisi, "İstanbul Yoksulluk Araştırması, Çocuklu Ailelerde Dijital Erişim" araştırmasını yayınladı.

Buna göre, çocuklu yoksul ailelerin yüzde 28'i düzenli bir gelire sahip değil. Yüzde 75'inde okula giden bir veya daha fazla çocuk bulunan yoksul hanelerin, yüzde 40,2'sinin sabit internet aboneliği yok. Hanelerde internet en çok eğitim amacıyla kullanılırken, internet erişiminde en büyük sorun "pahalılık". Yoksul hanelerde, çocuk sayısı arttıkça internet erişimi azalıyor. Çocuğu okula giden hanelerin yüzde 58,5'inde bilgisayar, yüzde 83'ünde tablet mevcut değil.

Araştırma sonuçları şöyle:

Hanelerin Yüzde 87,6'sı Evli

Sosyal yardım desteği alan çocuklu hanelerin yüzde 87,6'sı evli, yüzde 12,4'ü tek ebeveynli hanelerden oluştu. Evli hanelerin yüzde 23'ü tek çocuk, yüzde 42,1'i iki çocuk, yüzde 23,2'si üç çocuk ve yüzde 11,7'si dört ve üzeri çocuk sahibi. Tek ebeveynli hanelerin yüzde 37,4'ünde tek çocuk, yüzde 35,9'unda iki çocuk, yüzde 16,8'inde üç çocuk ve yüzde 9,9'unda dört ve üzerinde çocuk var.

Dört Haneden Üçünde Okullu Çocuk Var

Hanelerin yüzde 25,5'inde okula giden çocuk bulunmazken, yüzde 74,5'inde okula giden bir veya daha fazla çocuk bulunuyor.

Yüzde 28'inin Düzenli Geliri Yok

Hanelerin yüzde 28'i düzenli bir gelire sahip değil. Yüzde 54,4'ü 2 bin 500 TL altında, yüzde 10,4'ü 2 bin 500-3 bin TL arasında, yüzde 7,2'si 3 bin TL ve üzerinde kazanıyor.

Yüzde 40,2'si Sabit İnternet Abonesi Değil

Hanelerin yüzde 59,8'inde sabit internet varken, yüzde 40,2'si bu olanağa sahip değil.

Çocuk Sayısı Arttıkça İnternet Erişimi Azalıyor

Tek çocuklu hanelerin yüzde 36,9'unda, iki çocuklu hanelerin yüzde 39,3'ünde, üç çocuklu hanelerin yüzde 42,6'sında, dört ve daha fazla çocuklu hanelerin ise yüzde 46'sında sabit internet aboneliği mevcut değil.

Okula giden çocuğun bulunmadığı hanelerin ise yüzde 48,5'inde, bir veya daha fazla çocuğun okula gittiği hanelerin yüzde 37,4'ünde sabit internet aboneliği mevcut değil.

En Büyük Problem "Pahalılık"

Hanelere yöneltilen "İnternet kullanımında karşılaştığınız zorluklar nelerdir?" sorusuna katılımcıların yüzde 72,9'u, en önemli sebebin "pahalılık" olduğunu belirtti. Yüzde 50'si "yavaşlık" tan dolayı kullanamadıklarını söylerken, yüzde 5,1'i internet kullanımında zorluk yaşamadığını kaydetti.

İnternet En Çok Eğitim Amacıyla Kullanılıyor

Hanelerin yüzde 70,5'i interneti en çok eğitim, yüzde 39,9'u sosyalleşme, yüzde 27,2'si ise iş amacıyla kullandığını belirtti.

Yüzde 58,5'inde Bilgisayar Bulunmuyor

Çocuğu okula giden ailelerin yüzde 58,5'inde bilgisayar, yüzde 83'ünde tablet, yüzde 2,6'sında ise cep telefonu bulunmuyor.

Yüzde 22,1'i İBB Wi-Fi Kullanıyor

Hanelerin yüzde 22,1'i İBB Wi-Fi, yüzde 31,9'u ise ücretsiz Wi-Fi kullandığını belirtti.

CHP'Lİ BELEDİYELERE "EĞİTİM" TALİMATI

CHP Yerel Yönetimlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Seyit Torun, yüz yüze eğitime başlayacak öğrencilerin ihtiyaçlarının karşılanması için partili belediye başkanlarına talimat yazısı gönderildiğini bildirdi. Genel Başkan Yardımcısı Torun, "Tüm belediye başkanlıklarımız, imkânlarını zorlayarak, evlatlarımızın eğitimine destek olmak için ellerinden gelen gayreti gösterecektir. Çocuklarımızın eğitimi hiçbir siyasi çekişmenin parçası olmamalıdır. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu çalışmayı, hiçbir siyasi kaygı gütmeden, tam bir seferberlik ve dayanışma anlayışı içinde başlattığımızı halkımızın bilgisine sunuyoruz" dedi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

CHP Genel Başkan Yardımcısı Seyit Torun'un açıklaması şöyle:

"Bilindiği üzere; 2, 3, 4, 8 ve 12. sınıflarda yüz yüze eğitim 12 Ekim Pazartesi günü başlayacaktır. Cumhuriyet Halk Partisi olarak, her alanda olduğu gibi, geleceğimizin teminatı olan çocuklarımızın eğitimine katkıda bulunmak için de elimizden gelen gayreti gösterdik ve göstermeye devam edeceğiz. Bu kapsamda; Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'nun talimatlarıyla tüm belediye başkanlıklarımıza yeni bir talimat yazısı gönderdik. Belediyelerimiz; okulların dezenfeksiyon işlemlerinden, maske ve hijyen kitleri dağıtımını ile eğitim setleri ve kırtasiye malzemeleri yardımına kadar geniş bir yelpazede çalışma yürütecektir.

"Siyasi Kaygı Gütmüyoruz"

Tüm belediye başkanlıklarımız, mevcut imkânlarını zorlayarak, pandemi sürecinde büyük sıkıntılar yaşayan evlatlarımıza destek olmak için ellerinden gelen gayreti gösterecektir. Çocuklarımızın eğitimi hiçbir siyasi çekişmenin parçası olmamalıdır. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu çalışmayı, hiçbir siyasi kaygı gütmekten, tam bir seferberlik ve dayanışma anlayışı içinde başlattığımızı halkımızın bilgisine sunuyoruz. Bu çalışmayı yaparken de siyasi iktidarın hiçbir engellemesiyle karşılaşmamayı umut ediyoruz.

"Elimizi taşın altına koyuyoruz"

Yerel yönetimler, devletin vatandaşa en yakın elidir. Biz de çocuklarımızın eğitimine katkı vermek için sorumluluk alıyor, elimizi taşın altına koyuyoruz. Bu vesileyle Cumhuriyet Halk Partisi olarak yüz yüze eğitime başlayacak tüm evlatlarımıza derslerinde başarılar diliyoruz."

SADECE BİR AYDA 5'İ ÇOCUK 150 KİŞİ İŞKENCE GÖRDÜ

Eylül 2020 Hak İhlalleri Raporu: Sadece bir ayda 5'i çocuk 150 kişi işkence gördü

CHP'li Tanrıkulu, Eylül 2020 Hak İhlalleri Raporu'nu açıkladı. Rapora göre geçtiğimiz ay 238 kişinin "yaşam hakkı ihlal" edilirken, 5'i çocuk 150 kişi işkence gördü. Cezaevinde kötü muamele ve işkence görenlerin sayısı da105 oldu.

CHP İstanbul Milletvekili Sezgin Tanrıkulu, Eylül 2020 Hak İhlalleri Raporu'nu açıkladı. Rapora göre geçtiğimiz ay 238 kişinin "yaşam hakkı ihlal" edilirken, 5'i çocuk 150 kişi işkence gördü. Cezaevinde kötü muamele ve işkence görenlerin sayısı da 105 oldu.

CHP İstanbul Milletvekili Sezgin Tanrıkulu, Eylül 2020 Hak İhlalleri Raporu'nu açıkladı. Rapora göre geçtiğimiz ay 238 kişinin "yaşam hakkı ihlal" edilirken, 5'i çocuk 150 kişi işkence gördü. Cezaevinde kötü muamele ve işkence görenlerin sayısı da105 oldu.

Tanrıkulu'nun raporunda "177 kişi iş cinayetlerinde, 16 kadın cinayetlerinde, 3 kişi cezaevinde, 38 kişi silahlı çatışmalarda, 1 kişi işkence sonucu öldü" denildi. Raporda 1 askerin ölümü kuşkuyla bulunurken, 2 kişinin 'nefret söylemiyle' hedef olmasının ardından öldürüldüğü belirtildi. Raporda yer alan saptamalar şöyle:

- ◆ 255 kişi işkence ve kötü muamele gördü, bunlardan 5'i çocuk. 105 kişi de cezaevinde kötü muamele ve işkenceye maruz kaldı.
- ◆ Düşünce ve ifade özgürlüğü bakımından ise toplam 25 gazeteci ihlale uğradı. 7 gazeteci gözaltına alındı, 2 gazeteci tutuklandı, 8 gazeteci hakkında para ve hapis cezaları verildi, 6 gazeteciye dava açıldı, 2 gazeteci saldırıya uğradı.
- ◆ 23 siyasi tutuklama yapıldı. 5 siyasi hakkındaki davalardan mahkûm oldu, 2 siyasi parti binasına polis baskın düzenledi.
- ◆ 33 eylem ve etkinliğe güvenlik güçleri müdahale etti, 9 ilde 14 etkinlik yasaklandı, eylem ve etkinliklere güvenlik güçlerinin yaptığı müdahalede 111 kişi gözaltına alındı.